

ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
ХЯНАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР

ЭМ ЗҮЙН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ 2021

ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
ХЯНАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР

ЭМ ЗҮЙН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ - 2021

УЛААНБААТАР ХОТ
2021

ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
ХЯНАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР

Эрхэлсэн: Д.Нарантуяа

ЭЭХХЗГ-ын дарга

Хянасан: Д.Уранзаяа

ЭЭХХЗГ-ын дэд дарга

Эмхэтгэсэн:

Б.Тэмүүлэн

ЭЭХХЗГ-ын ЗУГ-ын мэргэжилтэн

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн:

Н.Мөнхзаяа

ЭЭХХЗГ-ын ЭХГ-ын мэргэжилтэн

Мэдээлэл цуглуулсан:

Г.Номин

ЭЭХХЗГ-ын ЧХГ-ын улсын ахлах байцаагч

Р.Энхсүрэн

ЭЭХХЗГ-ын ЭТТГ-ын ахлах мэргэжилтэн

Ш.Ариунзаяа

ЭЭХХЗГ-ын ЭХГ-ын мэргэжилтэн

Г.Мядагмаа

ЭЭХХЗГ-ын ЭХГ-ын мэргэжилтэн

А.Номиндарь

ЭЭХХЗГ-ын ЛЗЗГ-ын мэргэжилтэн

Э.Гэрэлт-Эрдэнэ

ЭЭХХЗГ-ын ЭБХ-ийн мэргэжилтэн

Б.Хувьтавилан

ЭЭХХЗГ-ын ЭШЛ-ийн ахлах мэргэжилтэн

Э.Одбаяр

ЭЭХХЗГ-ын ЭҮХ-ийн ахлах мэргэжилтэн

Э.Баасандорж

ЭЭХХЗГ-ын ЭҮХ-ийн мэргэжилтэн

ЭМ ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН, ХЯНАЛТ ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР

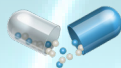
Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот,

Сүхбаатар дүүрэг, 1 дүгээр хороо,

УВН төв, 8 давхар

Утас: 51-260182

Э-шуудан: info@mmra.gov.mn, www.mmra.gov.mn

ӨМНӨХ ҮГ

Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг -Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газраас “Эм зүйн салбарын үзүүлэлт-2021” эмхэтгэлийг та бүхэндээ хүргэж байгаадаа таатай байна. Эм зүйн салбарын үндсэн үзүүлэлтийг эмхэтгэн, бодлого боловсруулагч, шийдвэр гаргагчид ба бусад хэрэглэгчдийн хүртээл болгох нь эрүүл мэндийн салбарын ил тод, хариуцлагатай байдлыг бэхжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой билээ.

Энэ удаагийн эмхэтгэлд эм зүйн салбарын хүний нөөц, эм хангамжийн байгууллага, эдийн засгийн тоон мэдээлэл болон эмийн бүртгэл, чанар аюулгүй байдал, зохистой хэрэглээтэй холбоотой статистик үзүүлэлтийг өмнөх онуудтай харьцуулан тусгаж, эрхэм хэрэглэгч Та бүхэнд толилуулж байна.

Тогтвортой хөгжлийн зорилтыг хангах, бүх нийтийн эрүүл мэндийн хамралтад хүрэх зорилтын нэн тэргүүнд эмийн чанар, аюулгүй байдлыг хангах, хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх асуудал тавигдаж байна.

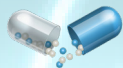
Зорилтыг хангах олон арга хэмжээг цаашид хэрэгжүүлж, жил бүрийн “Эм зүйн салбарын үндсэн үзүүлэлт” эмхэтгэлд тусган Та бүхний хүртээл болгох болно.

Д.НАРАНТУЯА

ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХЯНАЛТ ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА, АНАГААХ УХААНЫ ДОКТОР

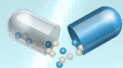
ГАРЧИГ

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	5
ХҮСНЭГГИЙН ЖАГСААЛТ	7
ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР	8
1. ХҮН АМ ЗҮЙН БОЛОН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	10
1.1 МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМ	10
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	12
1.2.1. ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН	12
1.2.2. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН	12
2. ЭМ ЗҮЙН САЛБАРЫН ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ	14
2.1. ЭРХ ЗҮЙ, БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ	14
2.2. ЭМ ХАНГАМЖИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ	19
2.2.1. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	19
2.2.2. ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЭЛ ХАНГАН НИЙЛҮҮЛЭХ БАЙГУУЛЛАГА	21
2.2.3. ЭМИЙН САН	22
2.3. ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	24
2.4. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	26
2.4.1. ЭМИЙН САНХҮҮЖИЛТ	26
2.4.2. ЭМИЙН ИМПОРТ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ХУДАЛДАА	28
2.4.2.1. ЭМИЙН ИМПОРТ	28
2.4.2.2. ЭМИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	30
2.4.3. ЭМ ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГАА, ТҮГЭЭЛТ	32
2.5. ЭМИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ	33
2.5.1. ЭМИЙН БҮРТГЭЛ	33
2.5.2. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ	37
2.5.3. ЭМИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	39
2.5.4. ЭМИЙН СОНГОЛТ	39
2.5.5. ЭМИЙГ ЗАХ ЗЭЭЛД ТАНИУЛАХ ЗАР СУРТАЧИЛГАА	40
2.5.6. МАНСУУРУУЛАХ, СЭТГЭЦЭД НӨЛӨӨТ ЭМ	42
2.6. ЭМНЭЛГИЙН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ШАЛГАЛТ ТОХИРУУЛГА	46
ХАВСРАЛТ 1. ЗАЙЛШГҮЙ ШААРДЛАГАТАЙ ЭМИЙН IХ ЖАГСААЛТ	50
ХАВСРАЛТ 2. ХҮҮХДИЙН ЗАЙЛШГҮЙ ШААРДЛАГАТАЙ ЭМИЙН II ЖАГСААЛТ	74

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Хүн амын тоо, жилийн дундаж өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар	10
Зураг 2. Хүн амын дундаж наслалт, сонгосон онуудаар	11
Зураг 3. Хүн амын дундаж наслалт, аймаг, нийслэлээр (2021)	11
Зураг 4. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10,000 хүн амд 2011-2021	12
Зураг 5. Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд	12
Зураг 6. Нийт үйлдвэр, ханган нийлүүлэх байгууллагын тоо (2016-2021)	19
Зураг 7. Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны чиглэл (2021)	19
Зураг 8. Нийт үйлдвэрийн ангилалын эзлэх хувь (2021)	20
Зураг 9. Үндэсний үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний нэр төрлийн эзлэх хувь	21
Зураг 10. Ханган нийлүүлэх байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл (2021)	21
Зураг 11. Үйл ажиллагаа явуулсан эмийн сангийн тоо (2019-2021)	23
Зураг 12. Эм зүйч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо (2015-2021)	26
Зураг 13. Эм найруулагч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо (2015-2021)	26
Зураг 14. Эрүүл мэндийн төсөв, /тэрбум төгрөг/ (2015-2021)	27
Зураг 15. ЭМДС-аас олгосон эмийн үнийн хөнгөлөлт /тэрбум төгрөг/	27
Зураг 16. ЭМД-аас хамгийн их хөнгөлттэй олгосон 10 нэрийн эм, ширхэгээр	28
Зураг 17. Эмийн импорт, борлуулалт, /тэрбум төгрөг/ (2015-2021)	28
Зураг 18. Эмнэлгийн хэрэгслийн импорт, борлуулалт /тэрбум төгрөг/	29
Зураг 19. Урвалж, стандарт бодисын импорт, борлуулалт, /тэрбум төгрөг/	29
Зураг 20. Оношлуурын импорт, борлуулалт /тэрбум төгрөг/ (2015-2021)	30
Зураг 21. Үндэсний үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, /тэрбум төгрөг/	31
Зураг 22. Үндэсний үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний эзлэх хувь (2021)	31
Зураг 23. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн төсөвт өртөг ба худалдан авах ажиллагааны гэрээний дүн, /тэрбум төгрөг/ (2015-2021)	32
Зураг 24. Худалдан авсан нэр төрлийн эзлэх хувь (2021)	32
Зураг 25. Монгол улсын эмийн бүртгэлд шинээр бүртгэгдсэн эм (1994-2021)	33
Зураг 26. Монгол улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн эм, эмийн түүхий эдийн тоо (2016-2021)	33
Зураг 27. Бүртгэлтэй эмийн олгох нөхцөл /хувиар/ (2021)	34
Зураг 28. Монгол улсын эмийн бүртгэлд хамгийн их бүртгэгдсэн эхний 10 улс, хувиар (2021)	34
Зураг 29. Эмийн бүртгэлд үндэсний үйлдвэрийн эмийн эзлэх хувь (2016-2021)	35
Зураг 30. АТС ангилал эзлэх хувиар (2021)	35

Зураг 31. Монгол улсад бүртгэгдсэн эм, БИБ, оношлуур (2017-2021)	36
Зураг 32. Монгол улсад оношлуурын бүртгэл (2016-2021)	36
Зураг 33. Хяналт шалгалтад хамрагдсан эм хангамжийн байгууллагын тоо	37
Зураг 34. Хяналт шалгалтад хамрагдсан эм хангамжийн байгууллагын хувь	37
Зураг 35. Хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчилтэй бүтээгдэхүүний ангилал	38
Зураг 36. Эмийн гаж нөлөөний мэдээлэл (2017-2022)	39
Зураг 37. Зөвшөөрөл олгосон зар сурталчилгааны тоо (2016-2021)	41
Зураг 38. Эм, БИБ-д олгосон зар сурталчилгааны тоо (2016-2021)	41
Зураг 39. Эм судлалын салбар зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсэн эмийн хэрэглэх заавар (2020-2021)	42
Зураг 40. Мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийн жорын зарцуулалт (2021)	42
Зураг 41. МУ-д бүртгэлтэй дан болон нийлмэл найрлагатай мансууруулах, сэтгэц нөлөөт эм (2021)	43
Зураг 42. Импортолсон болон дотоодод үйлдвэрлэсэн мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эм (2021)	43
Зураг 43. Мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийн олгох нөхцөл (2021)	44
Зураг 44. МУ-д бүртгэлтэй мансууруулах эмийн эзлэх хувь, үйлдвэрлэгч хувиар (2021)	44
Зураг 45. МУ-д бүртгэлтэй сэтгэцэд нөлөөт эмийн эзлэх хувь	45
Зураг 46. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн шалгалт тохируулгад хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагын тоо (2017-2021)	46
Зураг 47. Шалгалт тохируулгад хамрагдсан тоног төхөөрөмжийн тоо	47

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Эм хангамжийн байгууллагын тоо (2017-2021)	19
Хүснэгт 2. Шинээр авсан үйл ажиллагааны чиглэл	20
Хүснэгт 3. Эмийн сан, байршлаар (2017-2021)	22
Хүснэгт 4. Үйл ажиллагаа явуулсан эмийн сан, байршлаар (2021)	23
Хүснэгт 5. 2021 онд орон нутагт эрүүл мэндийн салбарт ажилласан эм зүйч, эм найруулагчийн тоо, байршлаар	24
Хүснэгт 6. Эм зүйч, эм найруулагч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо	25
Хүснэгт 7. Хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчилтэй бүтээгдэхүүний тоо	38
Хүснэгт 8. Монгол улсын Зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалт /түгээх салбар, эмнэлэг, мэргэжлийн төв, эмийн сангаар/	40
Хүснэгт 9. Шалгалт тохируулгад хамрагдсан эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн тоо (2017-2021)	47

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АӨСҮТ	Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв
АУК	Анагаах ухааны коллеж
АШУУИС	Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургууль
БОЭТ	Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв
БНЭУ	Бүгд Найрамдах Энэтхэг улс
МХЕГ	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар
НЭМГ	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар
СЭМҮТ	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
УНТЭ	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг
УХТЭ	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
ХСҮТ	Хавдар судлалын үндэсний төв
ЭЗШУИС	Эм зүйн шинжлэх ухааны их сургууль
ЭМШУИС	Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургууль
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭХЭМҮТ	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
АТС	Anatomical Therapeutic Chemical
MNS	Mongolian National Standard
ОНӨХК	Орон нутгийн өмчит хувьцаат компани

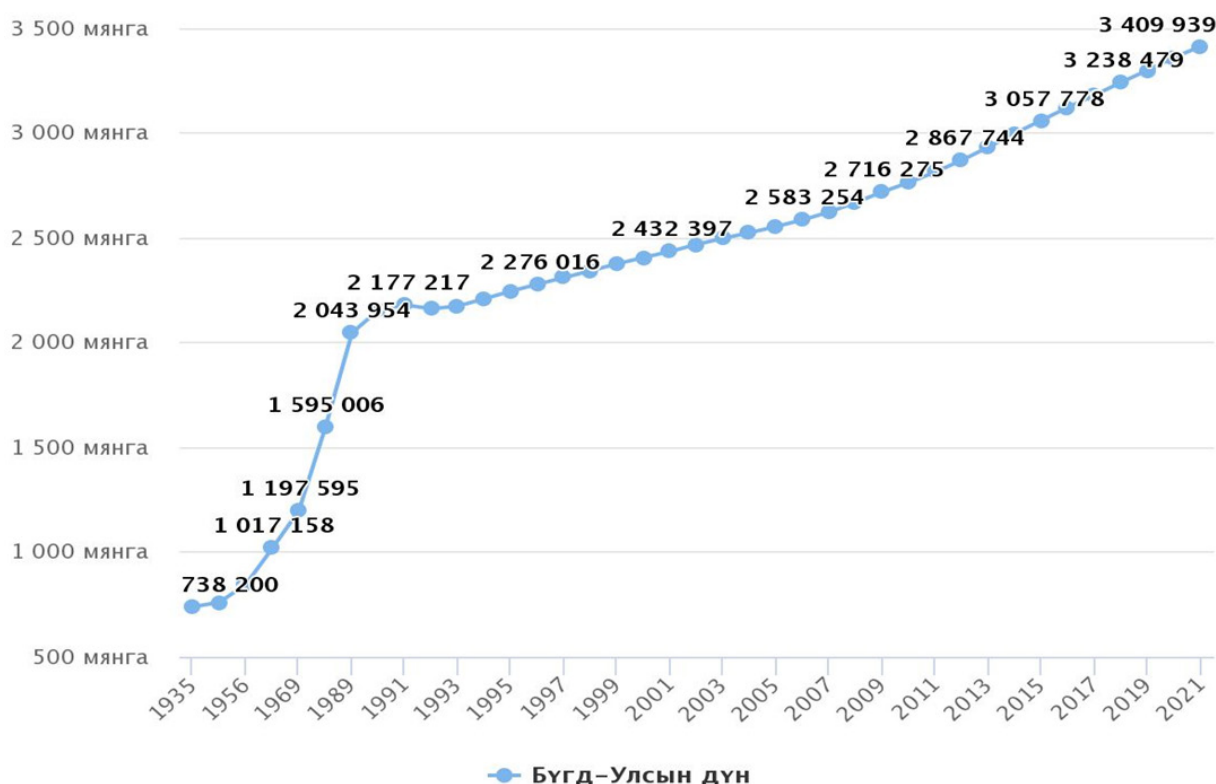

ХҮН АМ ЗҮЙН БОЛОН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1. ХҮН АМ ЗҮЙН БОЛОН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

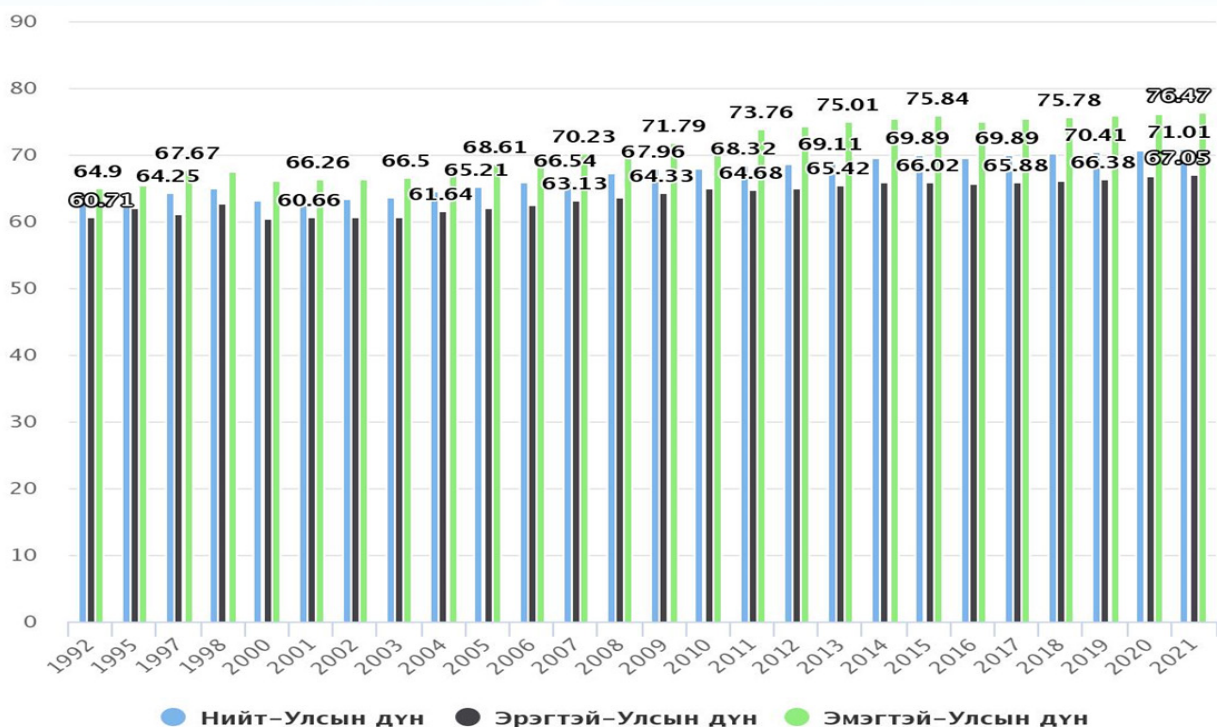
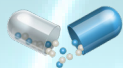
1.1. МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМ

Монгол улсын хүн ам 2021 онд 3'409'939 болж, сүүлийн 100 жилийн хугацаанд 2.76 саяар нэмэгдсэн байна. 2020 оноос 52.6 мянган хүнээр өслөө. Нийт хүн амын 69.4% нь хот суурин газар, үлдсэн 30.6% хөдөө амьдарч байна. Хүн амын 1'674'057 нь эрэгтэйчүүд, 1'735'882 нь эмэгтэйчүүд байна. 2021 оны байдлаар нийт хүн амын 32.1% 15 хүртэлх насны хүүхэд, 63.4%-ийг 15-64 насны хүн ам, 4.4%-ийг 65-аас дээш насныхан эзэлж байна. /Зураг-1/

Зураг 1: Хүн амын тоо, жилийн дундаж өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар
 Эх үүсвэр: Статистикийн мэдээллийн сан- www.1212.mn

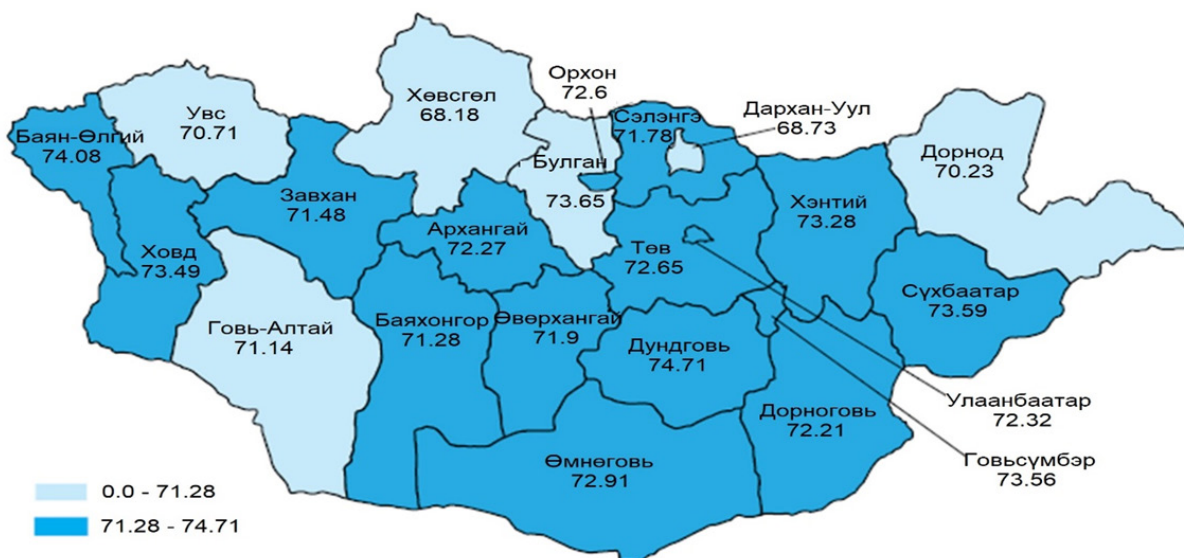
Хүн амын дундаж наслалт 2021 онд улсын хэмжээнд 71.01 болж өмнөх оноос 0.3 жилээр өссөн бөгөөд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 76.47, эрэгтэйчүүдийнх 67.05 жил болсон байна. Дундаж наслалт нь хүйс, одоогийн нас, амьдралын хэв маяг зэргээс шалтгаалан ялгаатай байдаг. Монгол хүний дундаж наслалт 1992 онд 65.5 байсан бол 2021 онд 71.01 болж сүүлийн 30 орчим жилийн хугацаанд 5.5 жилээр нэмэгдсэн байна. /Зураг-2/

МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМ

Зураг 2. Хүн амын дундаж наслалт, сонгосон онуудаар (1992-2021)

Хүн амын төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалтыг аймгуудаар авч үзвэл Дундговь аймаг улсын дунджаас харьцангуй өндөр буюу 2.5 жилээр их, Хөвсгөл аймаг харьцангуй бага буюу 3.9 жилээр бага байна. /Зураг-3/

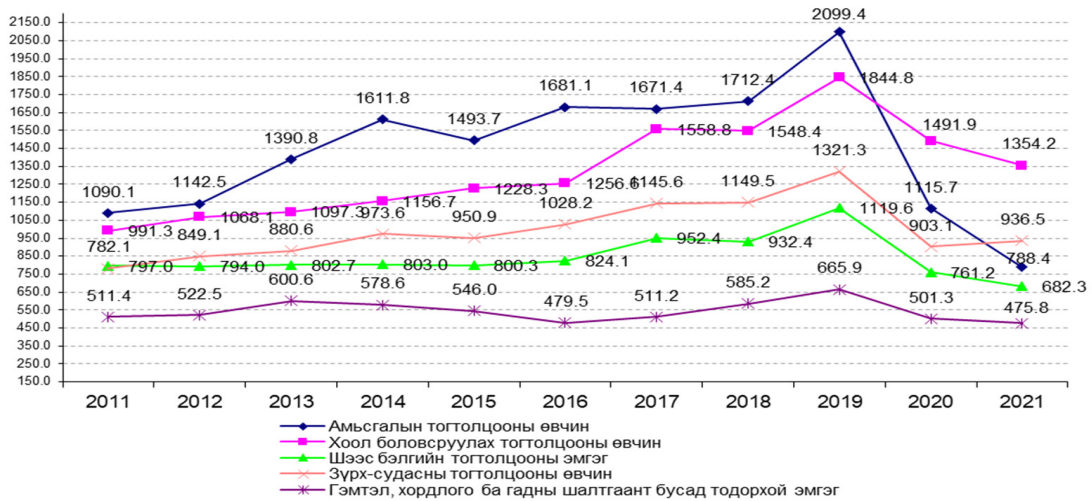
Зураг 3. Хүн амын дундаж наслалт, аймаг, нийслэлээр (2021)

Дундаж наслалт аймаг, бүсүүдээр ялгаатай байгаа ба Хангайн бүсийн хүн амын дундаж наслалт хамгийн бага буюу 71.65, Зүүн бүсийн хүн амын дундаж наслалт хамгийн өндөр буюу 72.37 байна.

1.2. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.2.1. ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН

2021 оны байдлаар 10,000 хүн амд, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1354.2, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 936.5, амьсгалын тогтолцооны өвчин 788.4, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 682.3, гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант өвчин 475.8 ногдож байгаа бөгөөд 2020 онтой харьцуулахад өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанууд 12-685-аар буурсан үзүүлэлтэй байна. /Зураг-4/

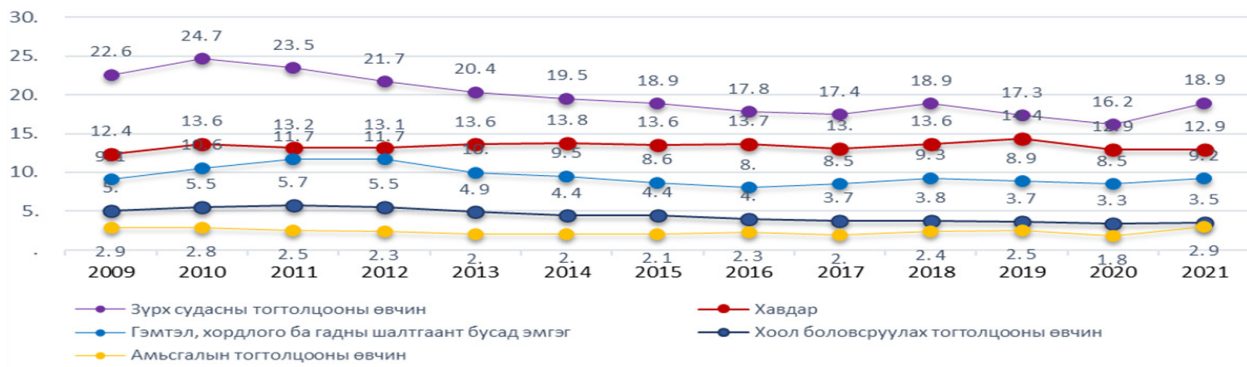
Зураг 4. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд (2011-2021)

1.2.2. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН

Монгол улсын хүн амын нас баралтын шалтгаанд амьсгалын тогтолцооны өвчин, хавдар, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 1990 онд тэргүүлж байсан бол 1995 оноос одоог хүртэл зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, хавдар, гэмтэл, хордлого, гадны шалтгаант нас баралт тэргүүлсээр байна. /Зураг-5/

2021 оны байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан 10 000 хүн амд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 18.9
- Хавдар 12.9
- Гэмтэл хордлого, нас баралтын гадны шалтгаант 9.2
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 3.5
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин 2.9

Зураг 5. Нас баралтын тэргүүлэг 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд

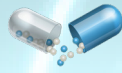
ЭМ ЗҮИН САЛБАРЫН ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1. ЭРХ ЗҮЙ, БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ

2021 оны байдлаар Монгол улсын эм зүйн салбарт дараах эрх зүйн баримт бичгийг мөрдөн ажиллав.

ХУУЛЬ (ЦАГААН ТОЛГОЙН ҮСГИЙН ДАРААЛЛААР)

- Авлигын эсрэг
- Аж, ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай
- Аудитын тухай
- Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай
- Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай
- Байгууллагын нууцын тухай
- Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай
- Гамшгаас хамгаалах тухай
- Барааны тэмдэг, газар зүйн заалтын тухай
- Гаалийн тухай
- Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай
- Дархлаажуулалтын тухай
- Донорын тухай
- Зар сурталчилгааны тухай
- Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай
- Захиргааны ерөнхий хууль
- Зөрчлийн тухай
- Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай
- Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих тухай
- Монгол улсын Засгийн газрын тухай
- Монгол Улсын Үндсэн хууль
- Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай
- Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай
- Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай
- Төрийн албаны тухай
- Төрийн болон албаны нууцын тухай
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай
- Төрийн хяналт, шалгалтын тухай
- Төсвийн тухай
- Үндэсний аюулгүй байдлын тухай
- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай
- Хөдөлмөрийн тухай
- Хувь хүний нууцын тухай
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай
- Эрүүл мэндийн тухай хууль

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

- Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын хууль бус эргэлтийн эсрэг нэгдсэн үндэстний байгууллагын конвенц
- Мансууруулах эмийн тухай нэгдсэн конвенц

УИХ-ЫН ТОГТООЛ

- “АЛСЫН ХАРАА-2050” Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого
- Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл батлах тухай
- Монгол Улсын засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

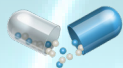
- Агентлаг байгуулах тухай – Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт зохицуулалтын газар (2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 222 дугаар тогтоол)
- Дүрэм батлах тухай – Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм (2019 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 33 дугаар тогтоол)
- Журам батлах тухай – Албан хэрэг хөтлөлтийн нийтлэг журам (2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 246 дугаар тогтоол)
- Монгол Улсын 2022 оны төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай (Засгийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 388 дугаар тогтоол)
- Журам шинэчлэн батлах тухай – Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, гүйцэтгэлийн зорилт, шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, тайлан гаргах журам (2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 217 дугаар тогтоол)
- Журам шинэчлэн батлах тухай – Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам (2020 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 206 дугаар тогтоол)
- Журам батлах тухай – “Нээлттэй хаалганы өдөр”-ийг зохион байгуулах журам (2008 оны 08 дугаар сарын 01-ны өдөр 190 дугаар тогтоол)
- Журам шинэчлэн батлах тухай – Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам (2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 216 дугаар тогтоол)
- “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих тухай” хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай (Шинжилгээ, судалгааны зорилгоор ашиглах мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын жагсаалт) (2003 оны 196 дугаар тогтоол)
- Нийтлэг журам батлах тухай – ААНБ-ын дотоод хяналт шалгалт (2011 оны 11 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 311 дүгээр тогтоол)
- Улсын хилээр төрийн хяналтын дор нэвтрүүлэх бараанд экспорт, импортын лиценз олгох журам (2002 оны 219 дүгээр тогтоол)
- Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулж батлах, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшинг үнэлэх журам (2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны 218 дүгээр тогтоол)
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийг улсын хилээр нэвтрүүлэх хилийн боомтыг тогтоох тухай (2011 оны 73 дугаар тогтоол)

САЙДЫН ТУШААЛ

- Хэмжил зүйн ажил, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээг шинэчлэн батлах (Монгол Улсын Шадар сайдын 2015 оны 117 дугаар тушаал)
- Шалгалт баталгаажуулалтад хамруулах хэмжих, хэрэгслийн жагсаалт (Монгол Улсын Шадар сайдын 2021 оны 125 дугаар тушаал)
- Амин чухал эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хангамжийг зохицуулах журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2009 оны 388 дугаар тушаал)
- Бүртгэлийн болон GMP-ын шинжээч ажиллуулах журам батлах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 225 дугаар тушаал)
- Гадаад, дотоодын эм үйлдвэрлэгчийн төлөөлөгчийн газрын ажиллах журам (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 284 дугаар тушаал)
- Дархлаажуулалтын дараах урвал хүндрэлийг бүртгэн мэдээлэх, тандах журамд өөрчлөлт оруулах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2016 оны А/278 дугаар тушаал)
- Зайлшгүй шаардлагатай эмийн 9 дэх, Хүүхдийн зайлшгүй шаардлагатай эмийн 2 дах жагсаалт шинэчлэн батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/625 дугаар тушаал)
- Монгол улсын хүн амын эмчилгээнд хэрэглэх мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт эмийн жагсаалт батлах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2016 оны А/184 дүгээр тушаал)
- Мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт эмийг импортлох, үйлдвэрлэх, ханган нийлүүлэх журам батлах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 68 дугаар тушаал)
- Мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийн жагсаалтад өөрчлөлт оруулах тухай
- Монгол улсын үндэсний фармакопейд өөрчлөлт оруулах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/219 дугаар тушаал)
- Өнчин эмийн жагсаалт батлах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 271 дүгээр тушаал)

ӨНЧИН ЭМИЙН ЖАГСААЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

- Өнчин эмийн жагсаалтад өөрчлөлт оруулах тухай
- Тусламж, хандиваар эм, эмнэлгийн хэрэгслийг нийлүүлэх, хүлээн авах, хэрэглэх журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны А/232 дугаар тушаал)
- Төлбөрийг нь төр хариуцах эмийг олгох журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2012 оны 129/100 дугаар тушаал)
- Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлогыг 2020-2026 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/103 дугаар тушаал)
- Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлах тухай (Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр"-ийн эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжих үйл ажиллагааны төлөвлөгөө) (Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/289 дугаар тушаал)
- Фармакопей боловсруулах, батлах, дугаар өгөх, фармакопейн хорооны бүрэлдэхүүн, ажиллах журам шинэчлэн батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын

2014 оны 132 дугаар тушаал)

- Хлорт фторт нүүрстөрөгч агуулсан ингаляци хэлбэрийн эмийн бүртгэлийг зогсоох тухай (Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2009 оны 217/259 дүгээр тушаал)
- Хүний эмийн зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны А/127 дугаар тушаал)
- Цахимаар эмийн жор бичих, олгох заавар батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/495 дугаар тушаал)
- Эмийн эргэлтийн сангийн ажиллах журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2011 оны 297 дугаар тушаал)
- Эмийн гаж нөлөө болон аюулгүй байдлын мэдээллийг бүртгэн, мэдээлэх журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны 415 дугаар тушаал)
- Эмийн зах зээлийн дараах тандалт судалгаа хийх журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2014 оны 33 дугаар тушаал)
- Эмийн зах зээлийн дараах тандалт судалгаа хийх журамд өөрчлөлт оруулах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 88 дугаар тушаал)
- “Эмийн гаж нөлөө болон эмийн аюулгүй байдлын мэдээллийг бүртгэн мэдээлэх журам”-д өөрчлөлт оруулах тухай (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 89 дүгээр тушаал)
- Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн дүрэм батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/406 дугаар тушаал)
- “Эмнэл зүйн туршилт явуулах, судалгаа, шинжилгээний зорилгоор хүний цус, цусан бүтээгдэхүүн, биологийн шингэн, эд, эрхтэн авах, хэрэглэх журам” (Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А/526 дугаар тушаал)
- Эм зүйн салбарын сайн засаглалын удирдамж батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны А/190 дүгээр тушаал)
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн аюулгүй байдлын программыг нэвтрүүлэх журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/19 дүгээр тушаал)
- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэлд импорт, экспортын лиценз олгох журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/407 дүгээр тушаал)
- Эмнэлгийн эм зүйн албаны үйл ажиллагааны үлгэрчилсэн дүрэм батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны А/180 дүгээр тушаал)
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийх журам батлах (Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 оны 249 дүгээр тушаал)
- Журам шинчлэн батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/400 дугаар тушаал)
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн мэдээллийн санг бүрдүүлэх, ашиглах журам (Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/493 дугаар тушаал)
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангах, засвар үйлчилгээ хийх журам (Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А/344 дүгээр тушаал)
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийх арга аргачлал (Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны А/345 дугаар тушаал)
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийх арга аргачлал (Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/464 дүгээр тушаал)
- Эмийн эмчилгээг зохицуулах хорооны ажиллах журам батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/414 дүгээр тушаал)
- Эм, эмийн түүхий эд, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүнийг бүртгэх журам батлах

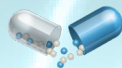
- тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/295 дугаар тушаал)
- Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, боловсруулах, устгах заавар батлах тухай (Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 505 дугаар тушаал)
 - Эрүүл мэндийн чиглэлээр аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авахад бүрдүүлэх баримт бичигт тавигдах шаардлага (Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны 145 дугаар тушаал)

ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХЯНАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

- Эм үйлдвэрлэлийн зохистой дадал /GMP/-ын батламж олгох журам батлах тухай (ЭЭХХЗГ-ын даргын 2021 оны А/168 дугаар тушаал)

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ:

- Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн ханган нийлүүлэх байгууллагад тавих шаардлага MNS 6396:2013
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хадгалалт, түгээлтэд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5530:2014
- Эмийн идэвхт бодис ба эмийн тогтвортой чанарын судалгаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 6439:2014
- Эм үйлдвэрлэлд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5524-1:2014
- Биобэлдмэлийн үйлдвэрлэлд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5524-2:2014
- Уламжлалт эмийн үйлдвэрлэлд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5524-3:2015
- Фармакопейн өгүүлэл боловсруулах арга зүй. MNS 5763:2015
- Эмийн санд тавигдах нийтлэг шаардлага. MNS 5260:2015
- Эмийн анхдагч савлалтын материалд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 6622-2016
- Эмийн жорын маягт, жор бичилтийн стандарт MNS 5376:2016
- Эмийн чанарын хяналтын лабораторид тавих шаардлага. MNS 6621-2016
- Эмнэлгийн цахилгаан тоног, төхөөрөмж, 2-25-р хэсэг: Зүрхний цахилгаан бичлэгийн аппаратын үндсэн үзүүлэлт, аюулгүй ажиллагаанд тавих шаардлага MNS/IEC 60601-2-25:2019
- Эмнэлгийн цахилгаан тоног төхөөрөмж. Эмнэлгийн цахилгаан тоног төхөөрөмжийн ээлжит болон засварын дараах туршилт MNS/IEC 62353:2019
- Сорилтын болон шалгалт тохируулгын лабораторийн чадавхид тавих ерөнхий шаардлага MNS/ISO 17025

2.2. ЭМ ХАНГАМЖИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Эм хангамжийн байгууллагын үзүүлэлтийг дараах чиглэлээр гаргав.

- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, протез, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний үйлдвэр
- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл ханган нийлүүлэх байгууллага
- Эмийн сан

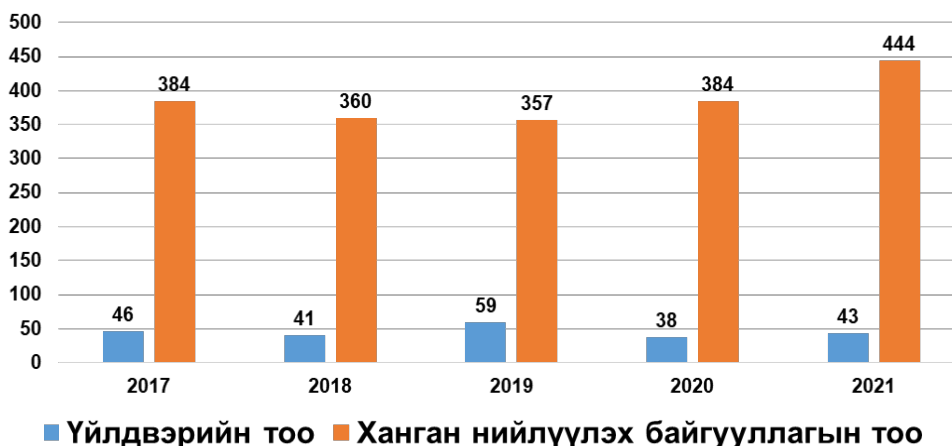
2021 онд нийт 2714 эм хангамжийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулснаас 82.74% нь эмийн сан, 15.74% нь ханган нийлүүлэх байгууллага, 1.52% нь үйлдвэр эзэлж байна. (Хүснэгт-1)

№	Эм хангамжийн байгууллагын төрөл	2017		2018		2019		2020		2021	
		Тоо	Хувь	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
1	Нийт үйлдвэр	46	1.9%	41	1.6%	59	2.4%	38	1.4%	43	1.52%
2	ХНБ	384	16%	360	14.2%	357	14.7%	384	13.9%	336	15.74%
3	Эмийн сан	1967	82.1%	2128	84.1%	2015	82.9%	2343	84.7%	2335	82.74%
	Нийт	2397	100%	2529	100%	2431	100%	2765	100%	2714	100%

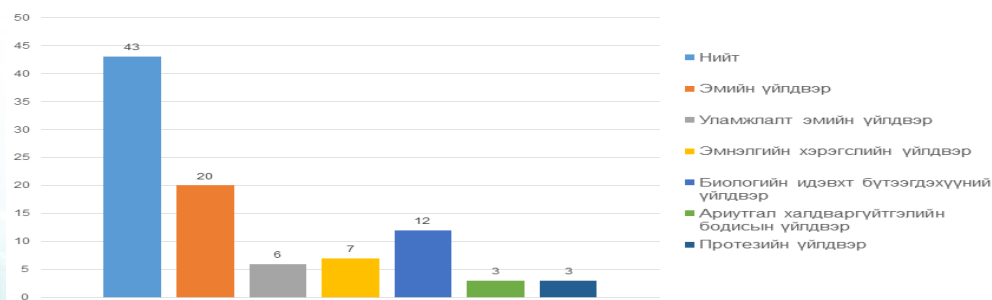
Хүснэгт 1. Эм хангамжийн байгууллагын тоо, төрлөөр (2017-2021)

2.2.1. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Монгол Улсын хэмжээнд 2021 онд үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 43, ханган нийлүүлэх чиглэлээр 444 байгууллага үйл ажиллагаа явуулсан байна. /Зураг-6,7/

Зураг 6. Үйлдвэрийн тоо (2017-2021)

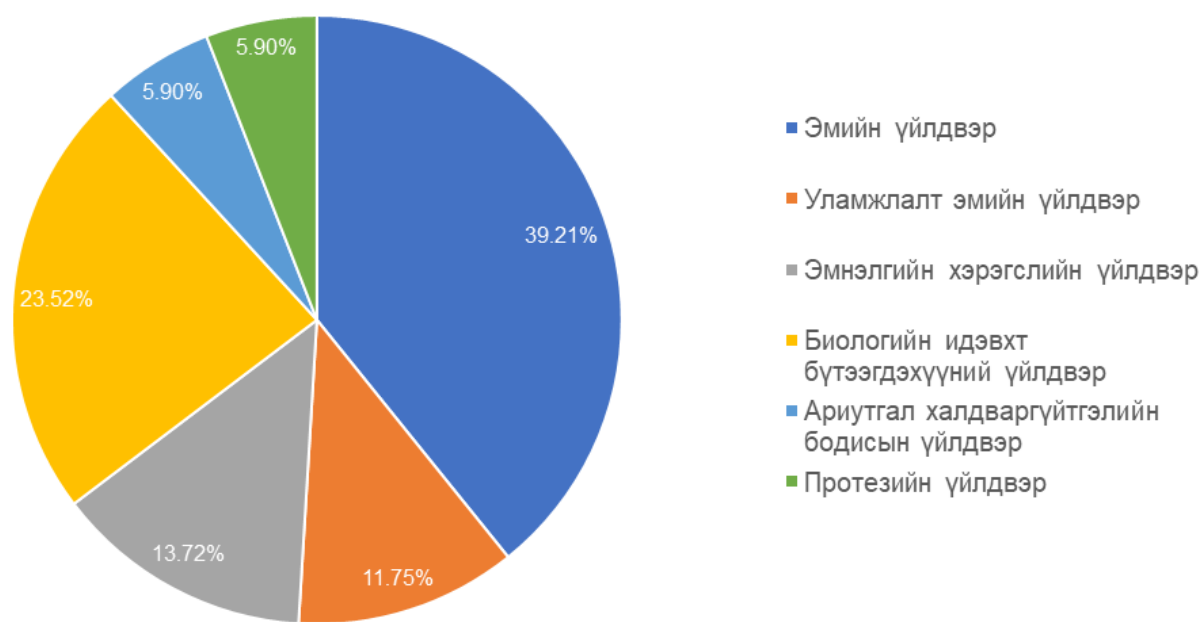

Зураг 7. Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны чиглэл (2021)

2021 онд эм үйлдвэрлэх чиглэлд 1, Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, экспортлох чиглэлд 2, Эмнэлгийн хэрэгсэл үйлдвэрлэх чиглэлд 2 байгууллагад тусгай зөвшөөрлийг шинээр олгосон. /Зураг-8,9/

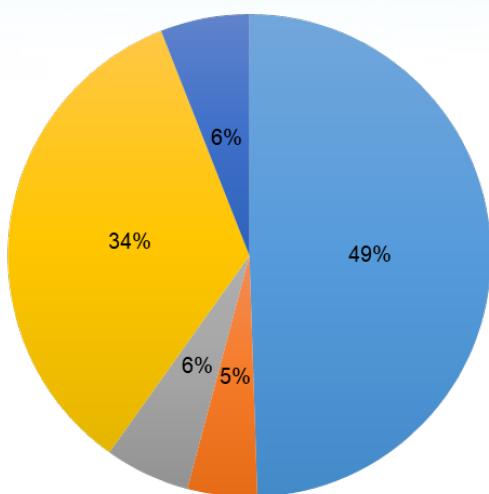
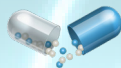
БАЙГУУЛЛАГЫН НЭР	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ
Самал	БИБ үйлдвэрлэх, экспортлох
Нөхөд	БИБ үйлдвэрлэх, экспортлох
Улсын хоёрдугаар төв эмнэлгийн Цөмийн оношилгоо эмчилгээний төвийн “Циклотронд суурилсан цацраг идэвхт эмийн үйлдвэрлэл”	Эм үйлдвэрлэх
Гранд эко эхлэл	Эмнэлгийн хэрэгсэл үйлдвэрлэх
Мон тариур	Эмнэлгийн хэрэгсэл үйлдвэрлэх

Хүснэгт 2. Шинээр авсан үйл ажиллагааны чиглэл

Зураг 8. Нийт үйлдвэр, ханган нийлүүлэх байгууллагын тоо (2017-2021)

2021 онд эмийн үйлдвэрүүд нийт 386 нэр төрлийн эм үйлдвэрлэснээс 191 нэрийн эм (49%), 18 нэрийн эмнэлгийн хэрэгсэл (5%), 22 нэр төрлийн биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн (6%), 132 нэрийн уламжлалт эм (34%), 23 нэрийн ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис (6%) үйлдвэрлэсэн байна.

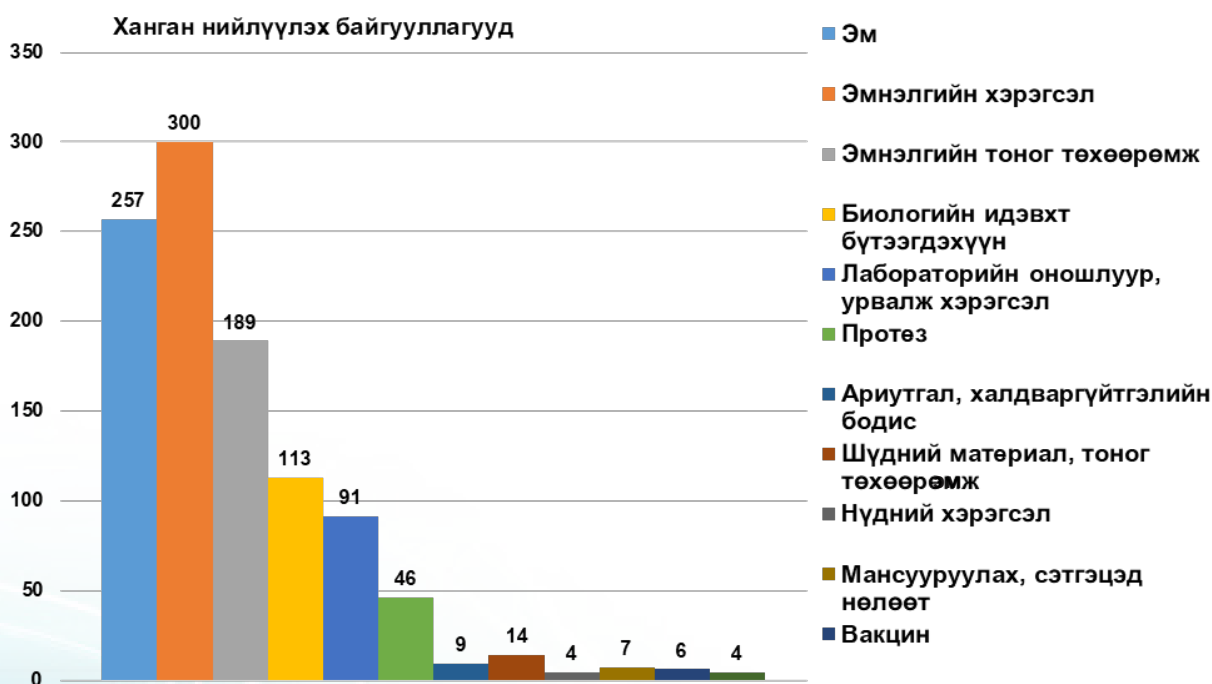
■ Эм ■ Эмнэлгийн хэрэгсэл ■ Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн
■ Уламжлалт эм ■ Ариутгалын бодис

Зураг 9. Үндэсний үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний нэр төрлийн эзлэх хувь (2021)

2021 онд тусгай зөвшөөрөлтэй дотоодын 43 үйлдвэр нь эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, протез, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодис, мансууруулах сэтгэцэд нөлөөт эм, биобэлдмэл, цацраг идэвхт эм үйлдвэрлэх нийт давхардсан тоогоор 76 чиглэлээр үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явуулж байна

2.2.2. ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЭЛ ХАНГАН НИЙЛҮҮЛЭХ БАЙГУУЛЛАГА

2021 оны байдлаар нийт тусгай зөвшөөрөлтэй 444 ханган нийлүүлэх байгууллагууд дараах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулсан байна /давхардсан тоогоор/. Үүнд: /Зураг-10/

Зураг 10. Ханган нийлүүлэх байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл (2021)

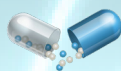
2.2.3. ЭМИЙН САН

Монгол улсын хэмжээнд 2021 оны байдлаар нийт 2335 эмийн сан үйл ажиллагаа явуулснаас 1-р зэрэглэлийн 217, 2-р зэрэглэлийн 1806 (77.34%), эргэлтийн 312 (13.36%) эмийн сан байна. (Хүснэгт-3,4)

Байршлаар нь авч үзвэл Улаанбаатар хотод 1325 (56.75%), хөдөө орон нутагт 1010 (43.25%) эмийн сан үйл ажиллагаа явуулжээ. Үүнээс Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байгаа нийт эмийн сангаас 1-р зэрэглэлийн 76, 2-р зэрэглэлийн 1249 эмийн сан тус тус ажилласан байна. /Зураг-11/

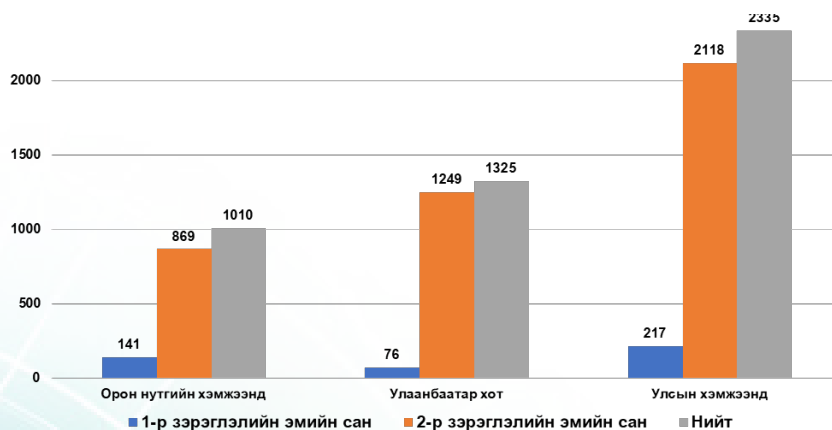
№	Аймаг, хотын нэр	I зэрэглэлийн эмийн сангийн тоо					II зэрэглэлийн эмийн сангийн тоо					Эргэлтийн эмийн сан		Нийт
		2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	Сумын	Хувийн	
1	Архангай	4	4	4	4	4	39	39	54	54	56	-	18	60
2	Баян-Өлгий	2	2	2	2	2	26	27	37	37	49	14	-	51
3	Баянхонгор	5	6	7	10	11	13	15	14	13	35	-	20	46
4	Булган	2	2	3	3	2	22	19	35	24	27	-	13	29
5	Говь-Алтай	4	1	-	1	2	10	14	31	12	33	-	19	35
6	Говьсүмбэр	1	-	-	-	-	8	10	10	7	10	-	-	10
7	Дархан-Уул	11	8	10	7	6	43	52	48	53	57	-	-	63
8	Дорноговь	11	11	11	10	10	10	16	17	15	37	17	-	47
9	Дорнод	8	9	8	11	11	12	24	18	22	44	13	-	55
10	Дундговь	3	3	4	5	5	15	6	7	7	22	15	-	27
11	Завхан	4	4	2	2	2	19	21	26	24	44	17	-	46
12	Орхон	37	36	39	48	50	20	21	19	18	27	-	-	77
13	Өвөрхангай	5	5	4	4	3	26	30	55	55	60	-	18	63
14	Өмнөговь	3	3	2	2	2	23	24	28	30	46	14	-	48
15	Сүхбаатар	3	3	3	4	4	12	13	12	10	23	12	-	27
16	Сэлэнгэ	7	9	9	9	7	35	35	47	26	46	20	-	53
17	Төв	1	1	-	-	-	26	29	29	29	59	26	-	59
18	Увс	5	9	7	6	6	18	13	20	21	46	18	-	52
19	Ховд	11	12	11	11	11	21	12	14	14	29	16	-	40
20	Хөвсгөл	2	2	2	2	2	23	46	45	49	71	-	23	73
21	Хэнтий	4	4	4	4	1	22	24	24	24	48	3	16	49
Орон нутгийн хэмжээнд		133	134	135	145	141	433	490	594	544	869	185	127	1010
Улаанбаатар		190	190	129	89	76	747	914	1075	1210	1249	-	-	1325
Улсын хэмжээнд		319	323	263	224	217	1114	1347	1565	1672	2118	207	104	2335

Хүснэгт 3. Эмийн сан, байршлаар (2017-2021)

№	Аймаг хотын нэр	I зэрэглэлийн хувийн эмийн сангийн тоо		II зэрэглэлийн хувийн эмийн сангийн тоо		Нийт
		2021	2021	2021	2021	
БАРУУН БҮС		23	117	84	224	
1	Баян-Өлгий	2	35	14	51	
2	Говь-Алтай	2	14	19	35	
3	Завхан	2	27	17	46	
4	Увс	6	28	18	52	
5	Ховд	11	13	16	40	
ХАНГАЙН БҮС		72	184	92	348	
1	Архангай	4	38	18	60	
2	Баянхонгор	11	15	20	46	
3	Булган	2	14	13	29	
4	Орхон	50	27	-	77	
5	Өвөрхангай	3	42	18	63	
6	Хөвсгөл	2	48	23	73	
ТӨВИЙН БҮС		30	185	92	307	
1	Говьсүмбэр	-	10	-	10	
2	Дархан-Уул	6	57	-	63	
3	Дорноговь	10	20	17	47	
4	Дундговь	5	7	15	27	
5	Өмнөговь	2	32	14	48	
6	Сэлэнгэ	7	26	20	53	
7	Төв	-	33	26	59	
ЗҮҮН БҮС		16	74	41	131	
1	Дорнод	11	31	13	55	
2	Сүхбаатар	4	11	12	27	
3	Хэнтий	1	32	16	49	
Орон нутгийн хэмжээнд		141	560	309	1010	
Улаанбаатар		176	1249	-	1325	
Улсын хэмжээнд		217	1809	309	2335	

Хүснэгт 4. Үйл ажиллагаа явуулсан эмийн сан, байршлаар (2021)

Зураг 11. Үйл ажиллагаа явуулсан эмийн сангийн тоо (2021)

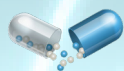
2021 онд улсын хэмжээнд 134 эмийн санд тусгай зөвшөөрөл шинээр олгосон ба үүнээс Нийслэлийн эрүүл мэндийн газраас 49, Орон нутгийн засаг захиргаанаас 85 тусгай зөвшөөрөл тус тус шинээр олгосон байна.

2.3 ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2021 оны байдлаар Монгол Улсын хэмжээнд нийт 2913 эм зүйч, 2010 эм найруулагч ажиллаж байна. Өмнөх онтой харьцуулахад нийт эм зүйчийн тоо 0.8%-иар өссөн бол эм найруулагчийн тоо 13%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. (Хүснэгт-5)

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГУУД	ЭМ ЗҮЙЧ						ЭМ НАЙРУУЛАГЧ						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Төрийн өмчийн эрүүл мэндийн байгууллага													
Тосгоны эмнэлэг	1	1	1	5	1	0	11	12	11	18	5	0	
Сумын эрүүл мэндийн төв	14	19	26	35	43	47	166	134	141	265	148	141	
Сум дундын эмнэлэг	2	4	4	10	0	0	24	20	18	25	0	0	
Бүгд	17	24	31	50	44	47	201	166	170	308	153	141	
Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	25	29	33	35	41	18	18	21	20	18	19	9	
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	25	33	37	39	31	32	38	40	48	45	38	43	
Бүгд	50	62	70	74	72	50	56	61	68	63	57	52	
Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв	16	17	20	25	22	25	14	12	13	10	6	4	
Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төв	84	84	89	80	103	0	30	26	24	25	20	0	
Бүгд	100	101	109	105	125	25	44	38	37	35	26	4	
Амаржих газар	9	9	9	9	10	10	2	3	3	4	2	2	
Ортой хувийн эмнэлэг	54	58	10	25	75	89	34	33	12	12	27	35	
Үүдэн хувийн эмнэлэг (клиник)	18	14	10	10	22	22	4	6	10	10	10	6	
Эрүүл мэндийн яам, агентлаг	14	13	14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	
Эрдэм шинжилгээний байгууллага	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	
Эрүүл мэндийн газар	18	16	2	1	11	8	4	3	0	0	4	7	
Яаралтай тусламжийн төв, дүүргүүд дэх салбар	1	1	1	27	1	1	9	9	10	10	11	11	
Сувилал	2	3	2	5	2	1	1	1	1	5	2	3	
Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	81	107	107	251	117	135	92	109	115	103	137	117	
Эмийн үйлдвэр	93	108	100	123	0	0	25	21	46	46	0	0	
Эмийн сан /хувийн/	1124	1473	1699	1702	2112	2332	1224	1521	1538	1700	1556	1577	
Бүгд (Эрүүл мэндийн салбарт)	1414	1802	1959	2172	2597	2871	1395	1706	1735	1890	1992	1994	
АУ-ны сургууль, коллеж /улсын/	27	29	40	45	15	11	1	1	1	1	3	6	
АУ-ны сургууль, коллеж /хувийн/	34	38	35	38	0	0	0	1	0	0	0	0	
Бусад эмнэлэг (Хилийн цэрэг, хорихын эмнэлэг, Батлан хамгаалах, хууль сахиулах алба хаагчдын нэгдсэн эмнэлэг, Төмөр замын төв эмнэлэг)	19	18	20	25	27	25	12	13	11	11	14	8	
Бүгд (Бусад салбарт)	80	85	95	108	42	42	13	15	12	12	17	16	
Нийт	1581	1989	2169	2509	2639	2949	1696	1971	2010	2308	2009	2024	

Хүснэгт 5. 2021 онд орон нутагт эрүүл мэндийн салбарт ажилласан эм зүйч, эм найруулагчийн тоо, байршлаар

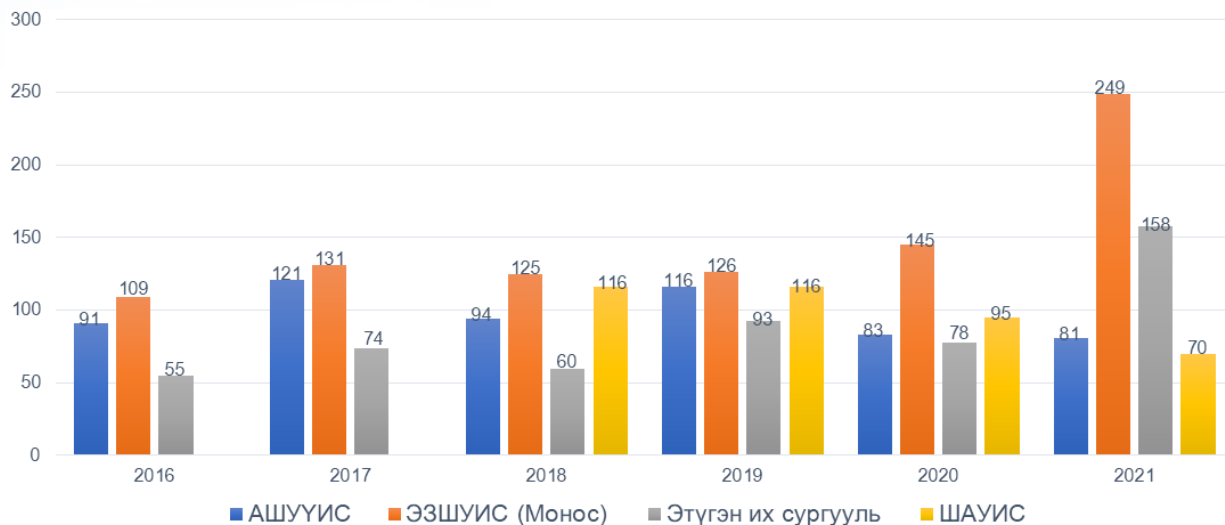
Улсын ба хувийн хэвшлийн их, дээд сургууль, коллежид эм зүйч, эм найруулагч мэргэжлээр төгсгөгч бэлтгэн гаргаж байна. 2021 онд нийт 676 эм зүйч, 67 эм найруулагч мэргэжлээр төгссөн байна.

2020 онтой харьцуулахад эм зүйч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо 32%-иар өссөн, эм найруулагч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо 35%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна. (Хүснэгт-6)

№	Аймаг	ЭМ ЗҮЙЧ		ЭМ НАЙРУУЛАГЧ	
		2020	2021	2020	2021
УЛСЫН ДУНДАЖ			2949		2024
БАРУУН БҮС					
1	Баян-Өлгий	48	57	65	57
2	Говь-Алтай	34	5	55	53
3	Завхан	28	32	46	44
4	Увс	53	57	39	43
5	Ховд	54	38	56	45
ХАНГАЙН БҮС					
1	Архангай	36	26	64	50
2	Баянхонгор	47	53	55	61
3	Булган	25	8	39	22
4	Орхон	101	97	140	87
5	Өвөрхангай	36	57	50	54
6	Хөвсгөл	43	40	81	66
ТӨВИЙН БҮС					
1	Говьсүмбэр	12	9	10	14
2	Дархан-Уул	61	74	92	109
3	Дорноговь	41	38	77	64
4	Дундговь	22	27	25	23
5	Өмнөговь	48	42	49	33
6	Сэлэнгэ	26	26	83	82
7	Төв	17	30	31	50
ЗҮҮН БҮС					
1	Дорнод	33	37	45	45
2	Сүхбаатар	22	18	32	36
3	Хэнтий	21	31	68	46
УЛААНБААТАР		1831	1660	807	723
НИЙТ		2639	2949	2009	2024

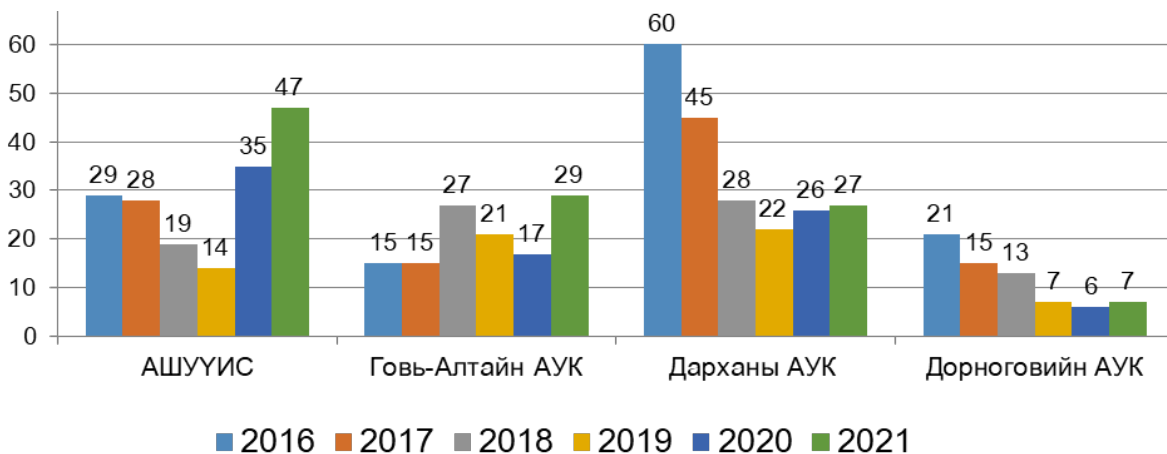
Хүснэгт 6. Эм зүйч, эм найруулагч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо

2021 онд АШУҮИС-ийн Эм зүйн сургуулийг 81, ЭЗШУИС-ийг 249, Этүгэн их сургуулийг 158, ШАУИС-ийг 70 төгсөгч эм зүйч мэргэжлээр төгссөн байна. /Зураг 12/

Зураг 12. Эм зүйч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо (2021)

2021 онд АШУҮИС-ийн Эм зүйн сургуулийг 47, Говь-Алтайн АУК-ийг 29, Дарханы АУК-ийг 27, Дорноговийн АУК-ийг 7 төгсөгч эм найруулагч мэргэжлээр төгссөн байна. /Зураг-13/

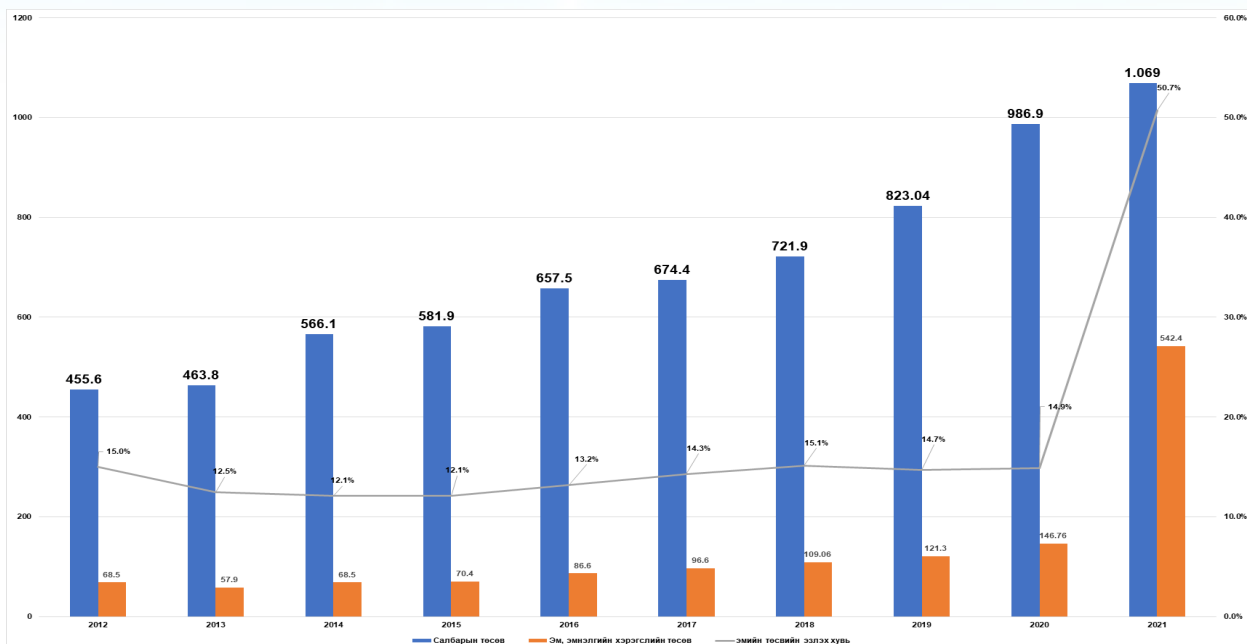
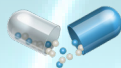

Зураг 13. Эм зүйч мэргэжлээр төгсөгчдийн тоо (2021)

2.4. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

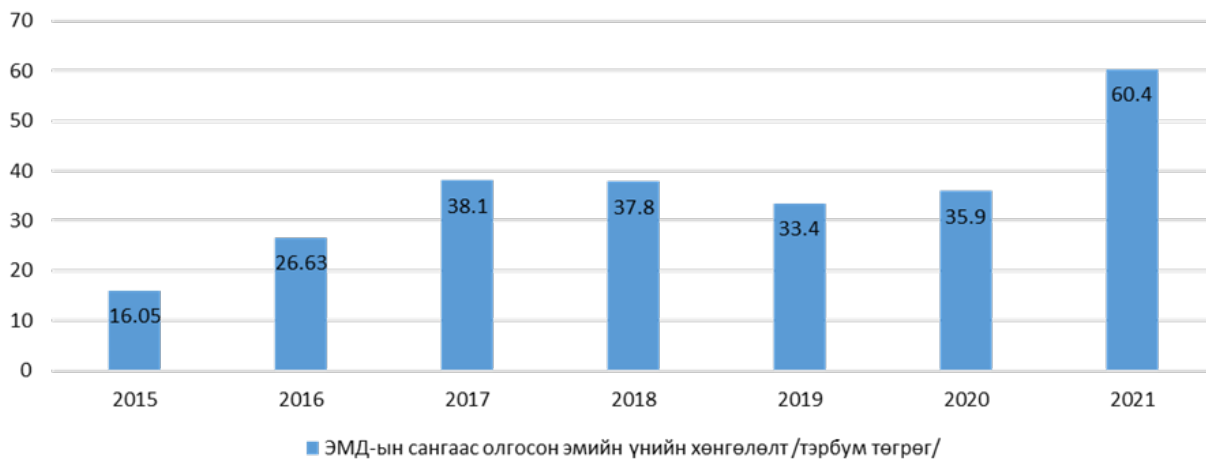
2.4.1. ЭМИЙН САНХҮҮЖИЛТ

Эрүүл мэндийн салбарын төсөв 2021 онд 1.69 их наяд төгрөг болсон нь өмнөх онтой харьцуулахад 444.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 35.7%-иар өссөн. Үүнээс эм, эмнэлгийн хэрэгслийн төсөв 542.4 тэрбум төгрөг болсон бөгөөд 2020 онтой харьцуулахад 354.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 188%-иар өссөн байна. /Зураг-14/

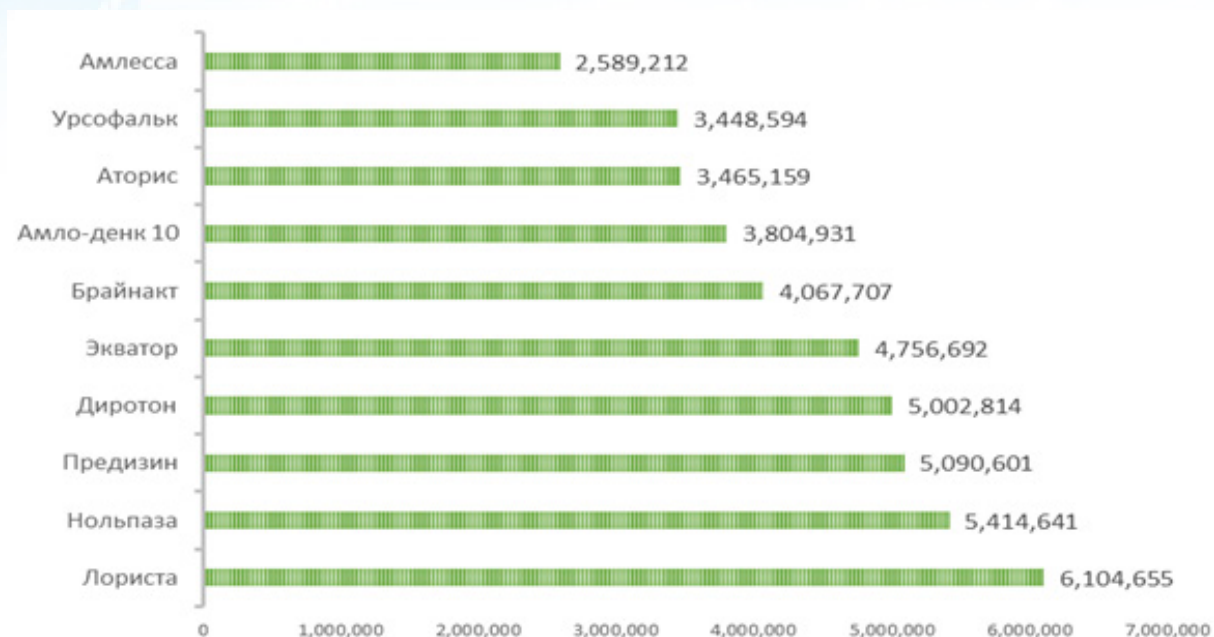
Зураг 14. Эрүүл мэндийн төсөв, тэрбум төгрөгөөр (2015-2021)

2021 оны байдлаар 510 нэрийн эмэнд 60.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газартай гэрээ байгуулсан эмийн сангуудад олгосон байна. /Зураг-15/

Зураг 15. ЭМД-ын сангаас олгосон эмийн үнийн хөнгөлөлт /тэрбум төгрөг/

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 13 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх зайлшгүй шаардлагатай эмийн нэр төрөл, үнийн дээд хязгаар, хөнгөлөх хэмжээ”-ний жагсаалтад багтсан 141 ерөнхий нэршлийн 574 худалдааны нэрийн эм эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 30-70 хувийн үнийн хөнгөлөлт олгож, гэрээ бүхий эмийн сангуудад эмийн үнийн хөнгөлөлтийн санхүүжилт олгосон байна. Хамгийн их хөнгөлөлт олгосон 10 нэрийн эмийг жагсаалтаар гаргав. /Зураг-16/

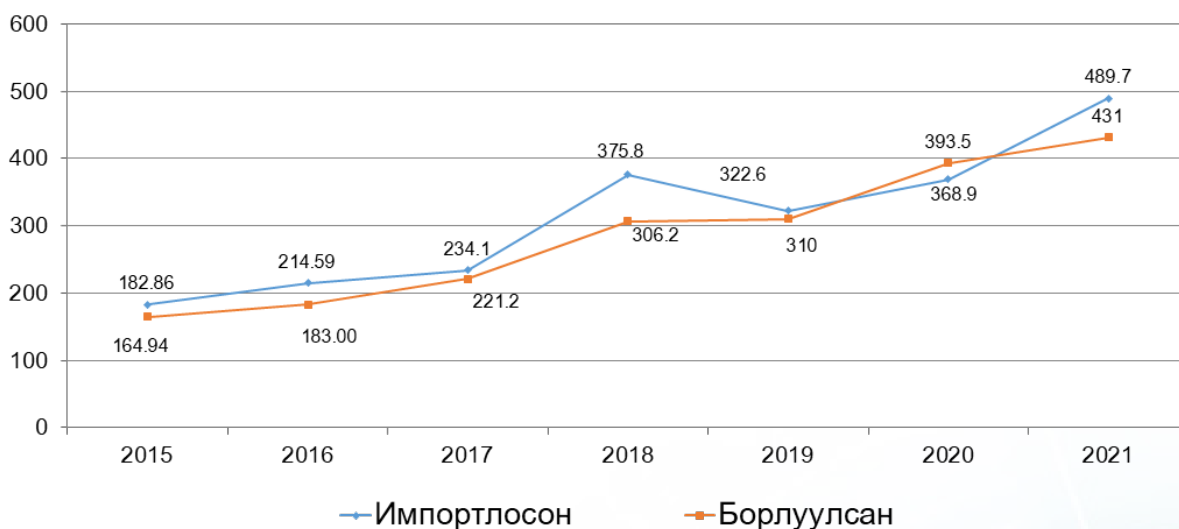

Зураг 16. ЭМД-аас хамгийн их хөнгөлөлттэй олгосон 10 нэрийн эм, ширхэгээр (2021)

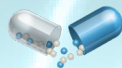
2.4.2. ЭМИЙН ИМПОРТ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ХУДАЛДАА

2.4.2.1 ЭМИЙН ИМПОРТ

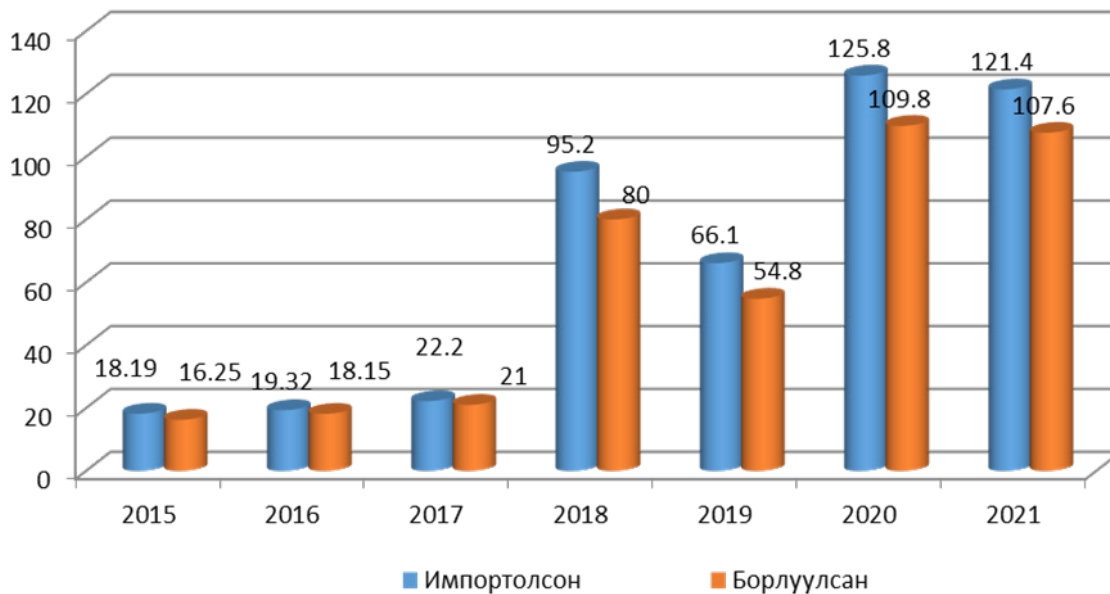
2021 онд эмийн 489.7 тэрбум төгрөгийн импорт, 431 тэрбум төгрөгийн борлуулалт (бөөний үнээр) хийсэн нь 2020 онтой харьцуулахад импорт 96.2 тэрбум төгрөг буюу 19.6%-иар, борлуулалт 62.1 тэрбум төгрөг буюу 9.5%-иар тус тус өссөн байна. /Зураг-17/

Зураг 17. Эмийн импорт, борлуулалт, тэрбум төгрөгөөр (2015-2021)

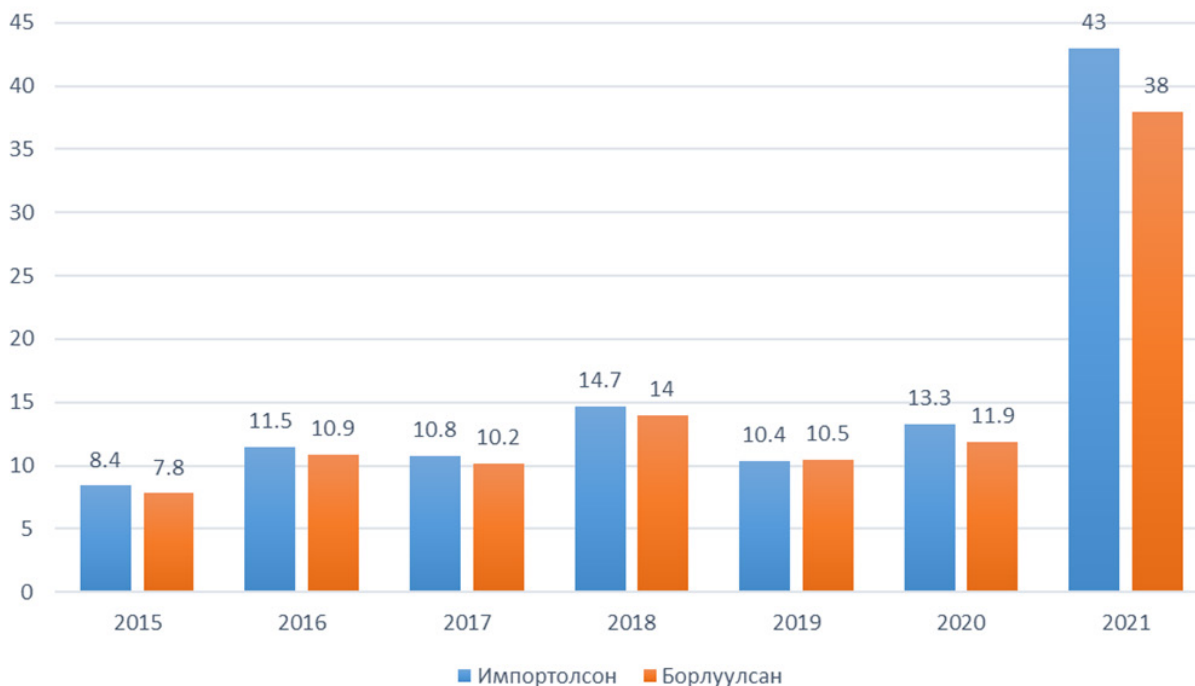

2021 онд 121.4 тэрбум төгрөгийн эмнэлгийн хэрэгслийн импорт, 107.6 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь 2020 онтой харьцуулахад импорт 4.4 тэрбум төгрөгөөр, борлуулалт 2.2 тэрбум төгрөгөөр тус тус буурсан байна. /Зураг-18/

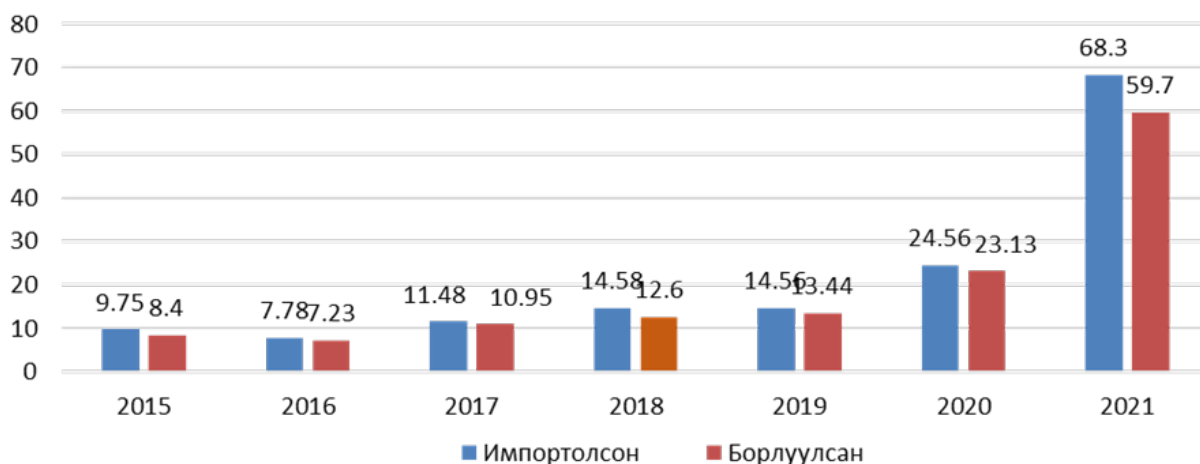
Зураг 18. Эмнэлгийн хэрэгслийн импорт, борлуулалт /тэрбум төгрөг/ (2015-2021)

2021 онд нийт 43 тэрбум төгрөгийн урвалж, стандарт бодис импортлож, 38 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь 2020 онтой харьцуулахад импорт нь 29.7 тэрбум төгрөг, борлуулалт 26.1 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна. /Зураг 19/

Зураг 19. Урвалж, стандарт бодисын импорт, борлуулалт, тэрбум төгрөгөөр (2015-2021)

2021 онд нийт 68.3 тэрбум төгрөгийн оношлуур импортолж, 59.7 тэрбум төгрөг борлуулалт хийсэн нь 2020 онтой харьцуулахад импорт 43,7 тэрбум төгрөг, борлуулалт 36,5 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. /Зураг-20/

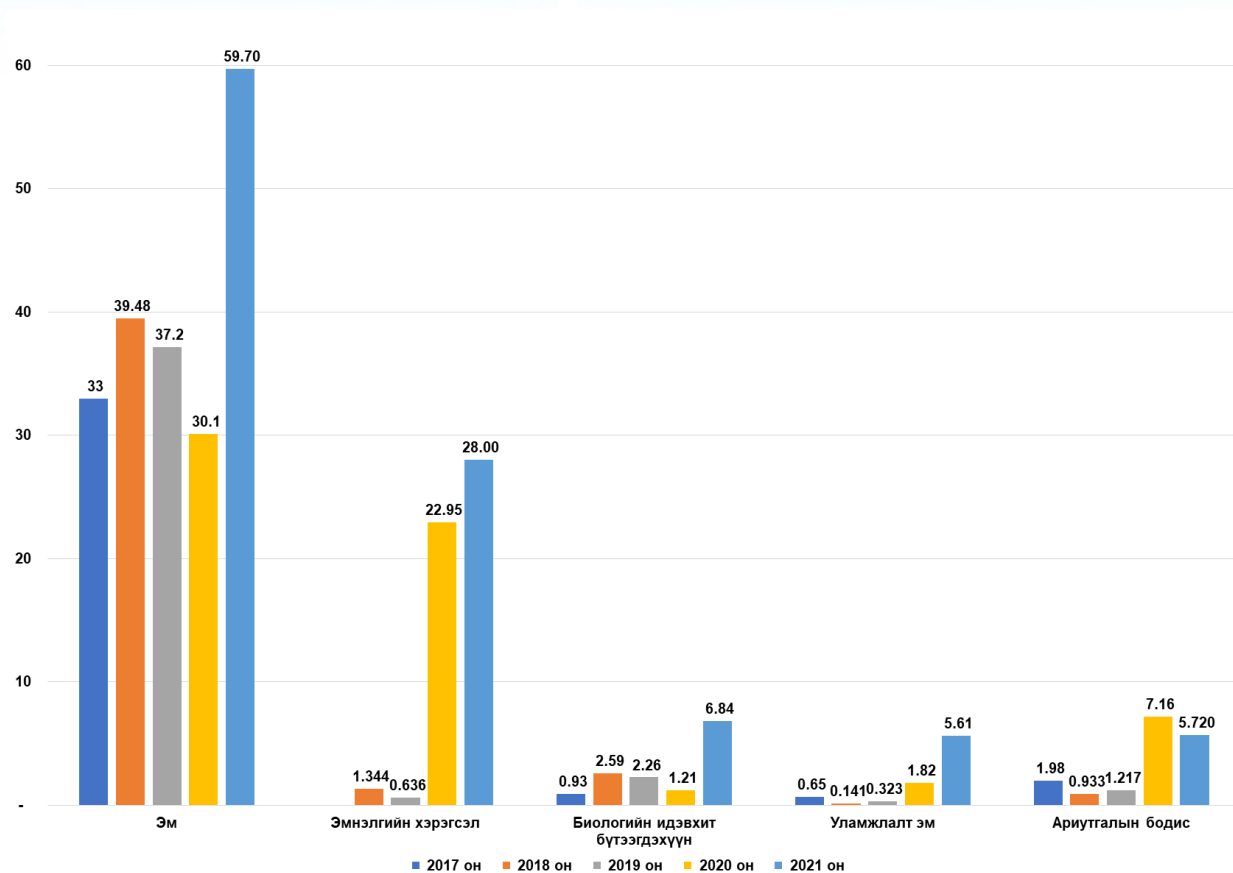
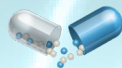
Зураг 20. Оношлуурын импорт, борлуулалт ,тэрбум төгрөг (2015-2021)

2.4.2.2. ЭМИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

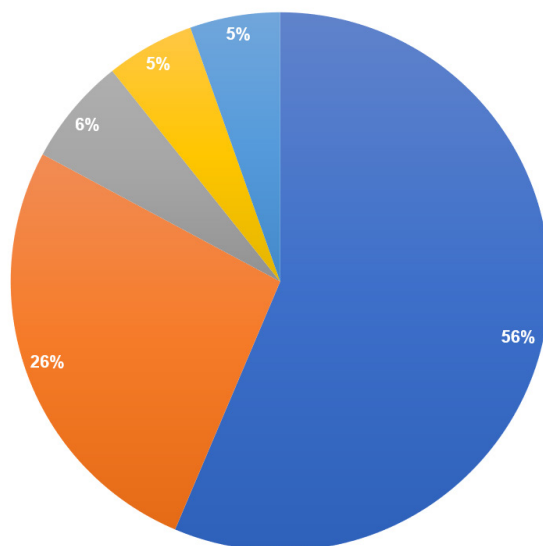
2021 онд Монгол улсын хэмжээнд 25 үндэсний үйлдвэр ажиллаж нийт 105.9 тэрбум төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн, уламжлалт эм, ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис үйлдвэрлэж, 97.8 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн борлуулсан байна.

Үүнээс: 59.7 тэрбум төгрөгийн европ эм үйлдвэрлэж, 60 тэрбум төгрөгийн борлуулалт, 28.2 тэрбум төгрөгийн эмнэлгийн хэрэгсэл үйлдвэрлэж, 22.3 тэрбум төгрөгийн борлуулалт, 6.8 тэрбум төгрөгийн биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 5 тэрбум төгрөгийн борлуулалт, 5.6 тэрбум төгрөгийн уламжлалт эм үйлдвэрлэж, 4.6 тэрбум төгрөгийн борлуулалт, 5.72 тэрбум төгрөгийн ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис үйлдвэрлэж, 5.73 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.

Өнгөрсөн онтой харьцуулахад үндэсний үйлдвэрийн ариутгал халдваргүйтгэлийн бодисын үйлдвэрлэл буурч, эм, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн, уламжлалт эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үйлдвэрлэл өссөн байна. Нийт дүнгээр авч үзвэл өнгөрсөн оноос 2021 онд үндэсний үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үнийн дүнгээр 67%-иар өссөн байна. /Зураг-21,22/

Зураг 21. Үндэсний үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөгөөр (2017-2021)

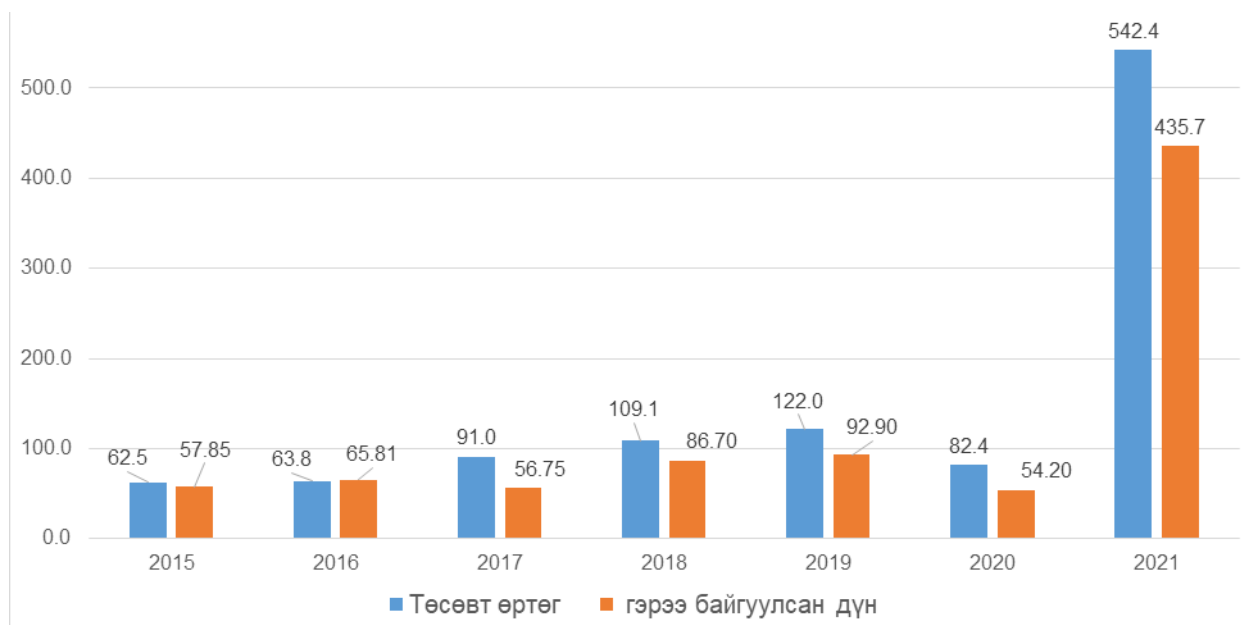

■ Эм ■ Эмнэлгийн хэрэгсэл ■ Биологийн идэвхит бүтээгдэхүүн ■ Уламжлалт эм ■ Ариутгалын бодис

Зураг 22. Үндэсний үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний эзлэх хувь 2021 он

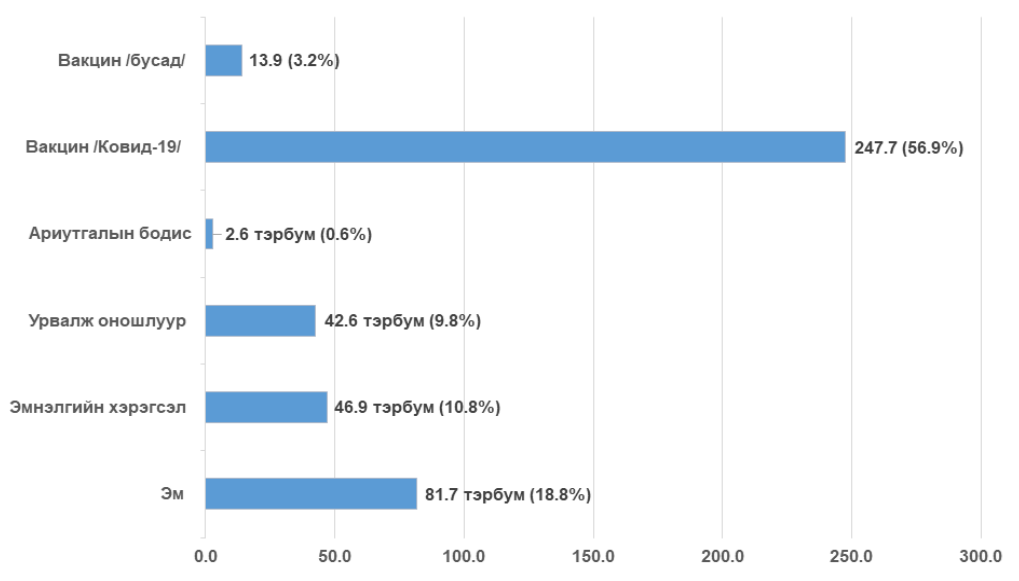
2.4.3. ЭМ ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГАА, ТҮГЭЭЛТ

Эрүүл мэндийн салбарт 2021 онд “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах хууль”-ийн дагуу 435.7 тэрбум төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийн худалдан авалт хийсэн байна. /Зураг-23/

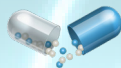

Зураг 23. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн төсөвт өртөг ба худалдан авах ажиллагааны гэрээний дүн, /тэрбум төгрөг/ (2015-2021)

Үүнээс эм 81.7 тэрбум (18.8%), эмнэлгийн хэрэгсэл 46.9 тэрбум (10.8%), урвалж оношлуур 42.6 тэрбум (9.8%), ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн бодис 2.6 тэрбум (0.6%), вакцин (КОВИД-19) 247.7 тэрбум (67.4%), бусад вакцин 13.9 тэрбум (3.2%) төгрөгийн худалдан авалт хийсэн байна. /Зураг-24/

Зураг 24. Худалдан авсан нэр төрлийн эзлэх хувь, 2021 он

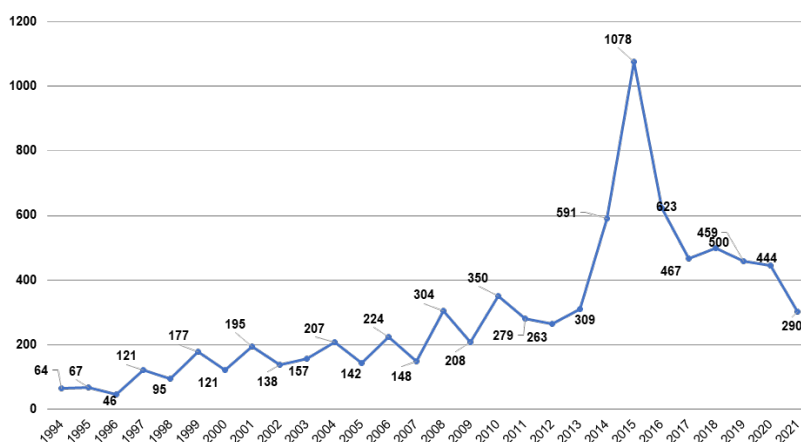
2.5. ЭМИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

2.5.1. ЭМИЙН БҮРТГЭЛ

Хүн ам, эрүүл мэндийн байгууллагыг чанартай, аюулгүй, эмчилгээний идэвхтэй эмээр хангах зорилгоор эмийн бүртгэлийн үйл ажиллагааг Монгол улсад 1994 оноос хэрэгжүүлж эхэлсэн.

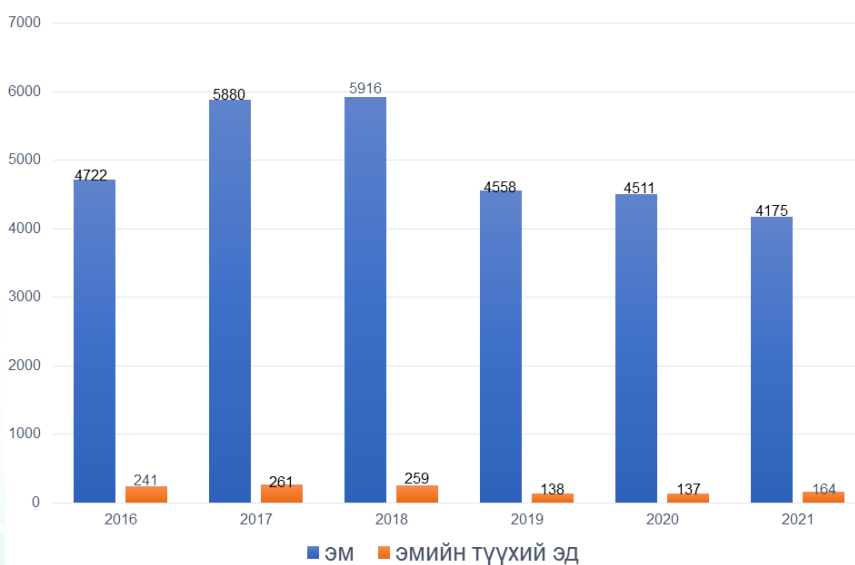
Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд үндэслэн Эм, эмийн түүхий эд, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүнийг бүртгэх журам батлах тухай Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/295 дугаар тушаалын дагуу эм, эмийн түүхий эд, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний бүртгэлийн үйл ажиллагааг явуулж байна.

/Зураг-25/

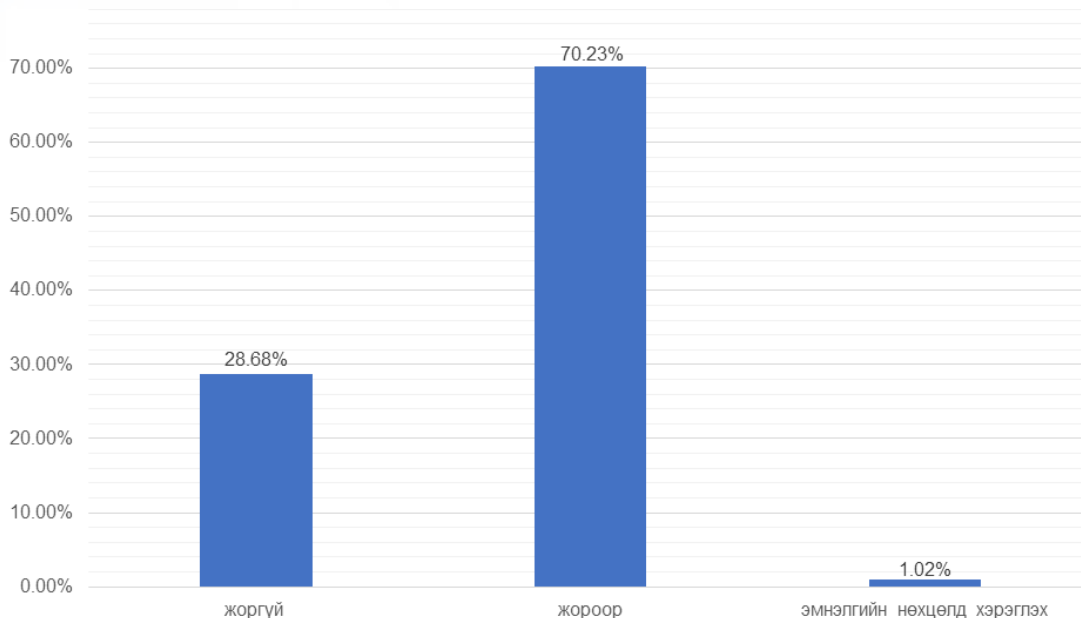
Зураг 25. Монгол Улсын эмийн бүртгэлд шинээр бүртгэгдсэн эм (1994-2021)

2021 онд нийт 290 эм бүртгэгдсэн. Үүнээс импортын эм 241, үндэсний үйлдвэрийн эм 38, импортын уламжлалт эм 11 бүртгэгдсэн байна. Мөн эмийн түүхий эд 23, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн 212 тус тус бүртгэгдсэн. /Зураг-26/

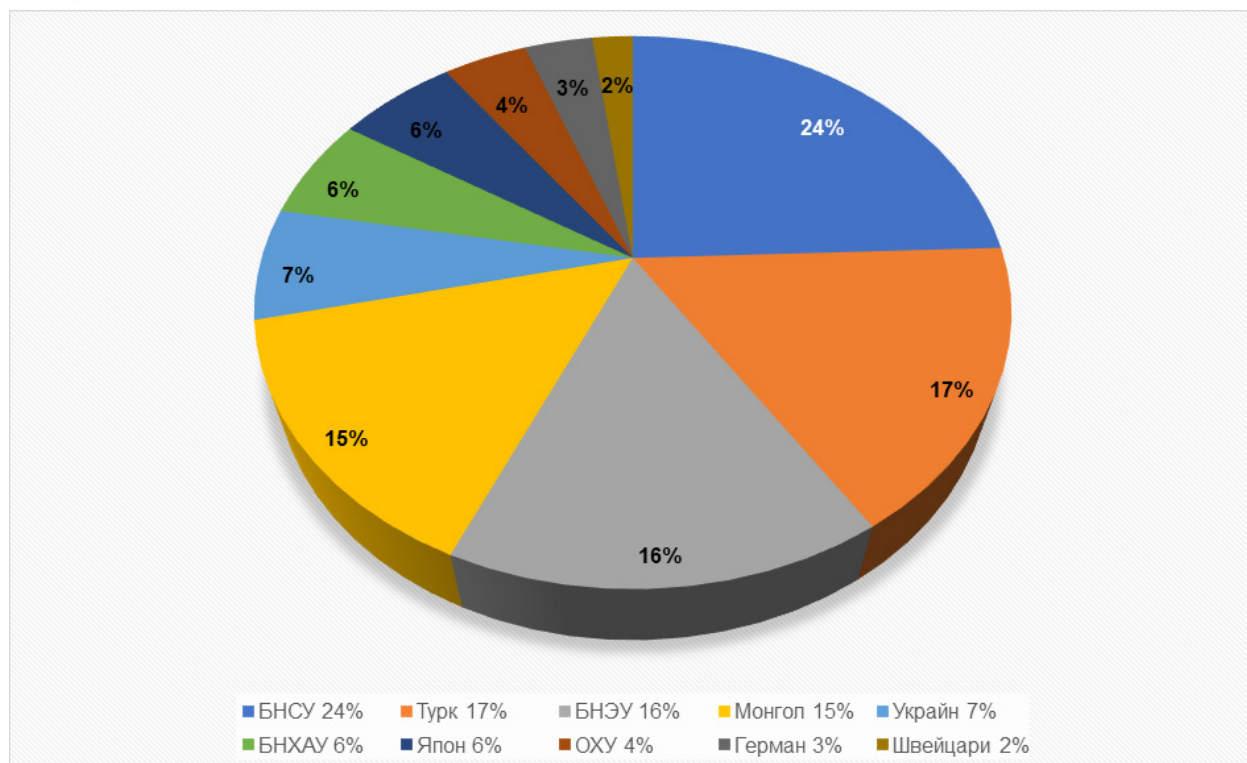
Зураг 26. Монгол улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн эм, эмийн түүхий эдийн тоо (2016-2021)

2021 оны байдлаар Монгол Улсад нийт бүртгэлтэй 4175 эм байна. Үүнээс 28.68% нь жоргүй олгох, 70.23% нь жороор олгох, 1.02% нь эмнэлгийн нөхцөлд хэрэглэх эм байна. /Зураг 27/

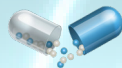

Зураг 27. Бүртгэлтэй эмийн олгох нөхцөл /хувиар/ (2021)

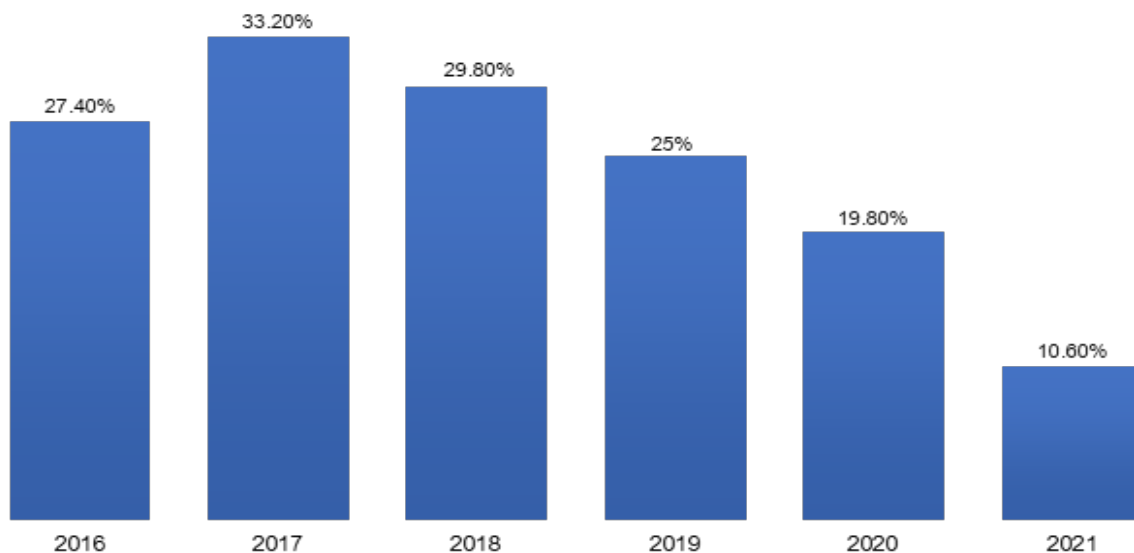
2021 онд Монгол Улсын эмийн бүртгэлд хамгийн их бүртгэгдсэн эхний 10 улсыг авч үзвэл /Зураг 28/

Зураг 28. Монгол Улсын эмийн бүртгэлд хамгийн их бүртгэгдсэн эхний 10 улс, хувиар (2021)

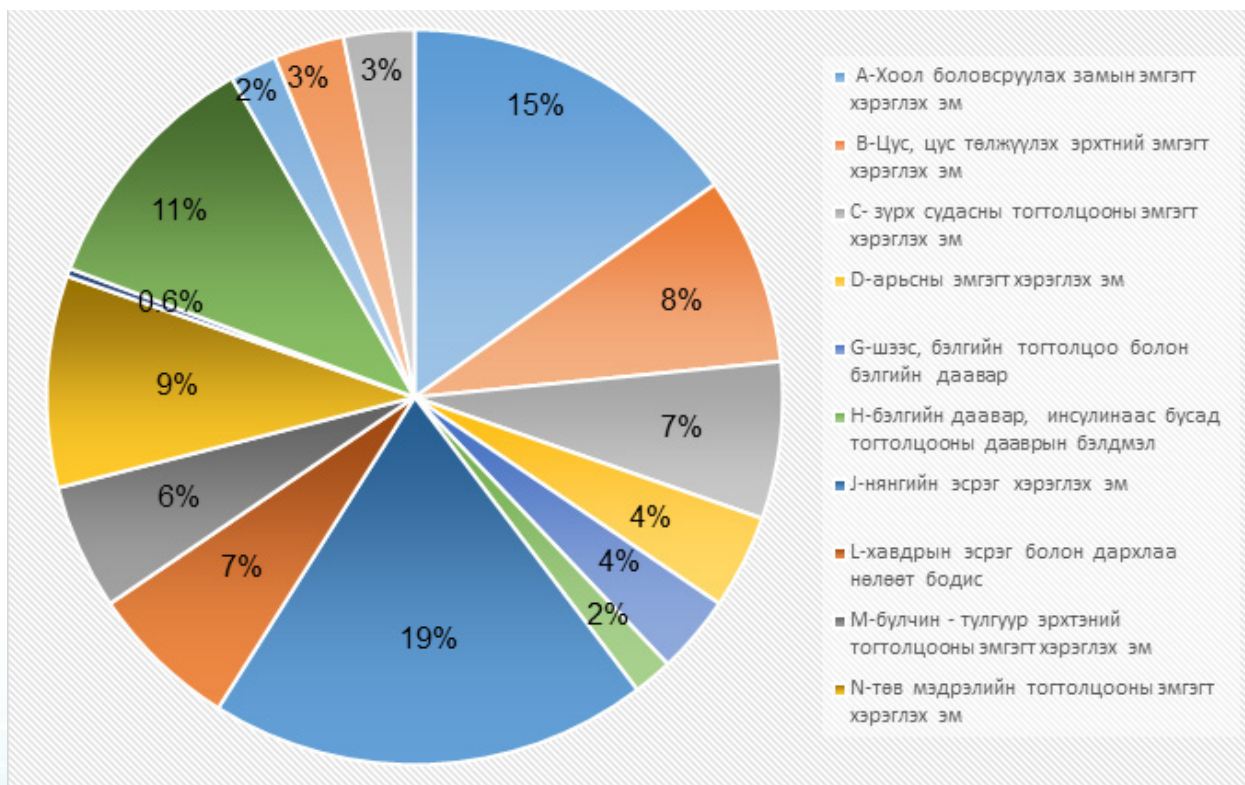

2021 онд бүртгэгдсэн нийт эмийн 10.6%-ийг Үндэсний үйлдвэрийн эм эзэлж байна. /Зураг-29/

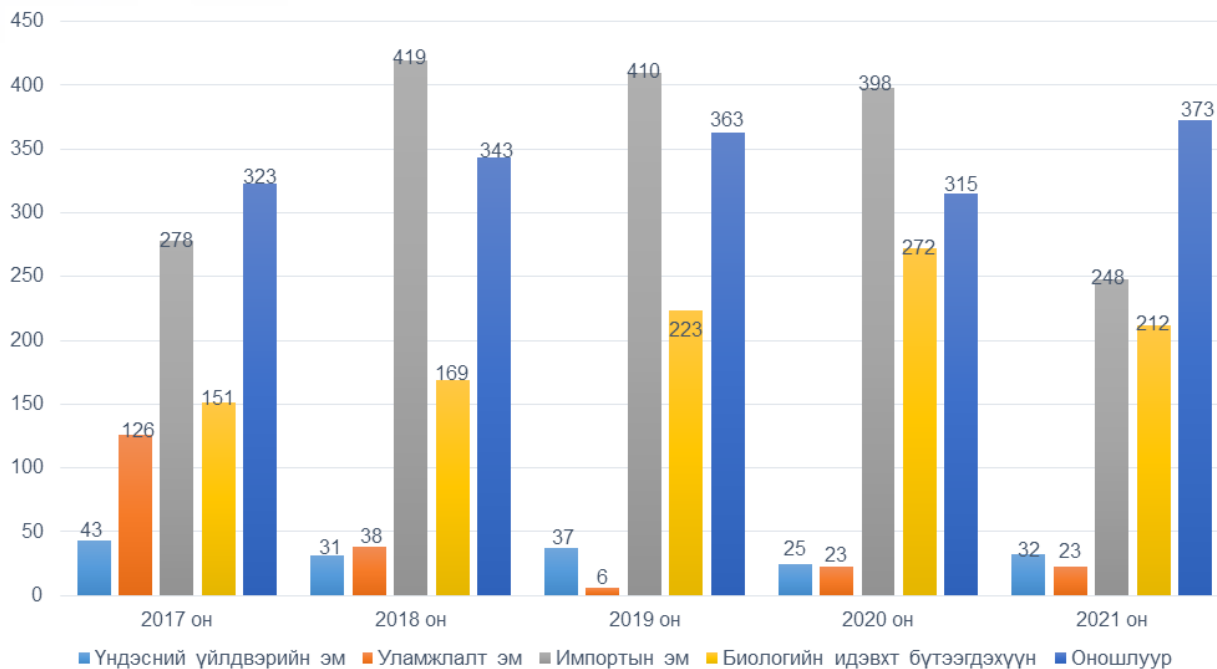
Зураг 29. Эмийн бүртгэлд үндэсний үйлдвэрийн эмийн эзлэх хувь (2016-2021)

2021 онд Монгол Улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн нийт эмийг АТС ангиллаар авч үзвэл: /Зураг 30/

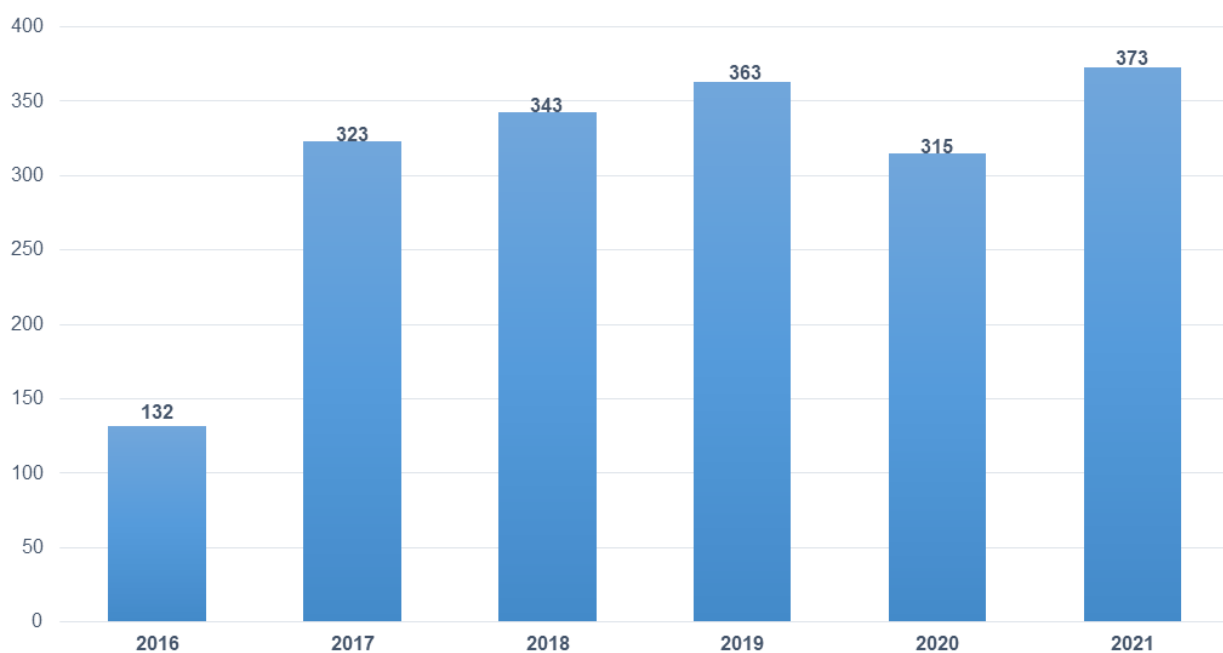
Зураг 30. АТС ангилал эзлэх хувиар /2021/

Монгол улсад 2017-2021 онуудад бүртгэгдсэн Үндэсний үйлдвэрийн эм, Уламжлалт эм, Импортын эм, Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүн, оношлуурын тоон мэдээллийг харуулав. /Зураг 31/

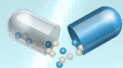

Зураг 31. Монгол Улсад бүртгэгдсэн эм, БИБ, оношлуур (2017-2021)

Монгол улсад 2016-2021 онуудад бүртгэгдсэн Оношлуурын тоон мэдээллийг харуулав. /Зураг 32/

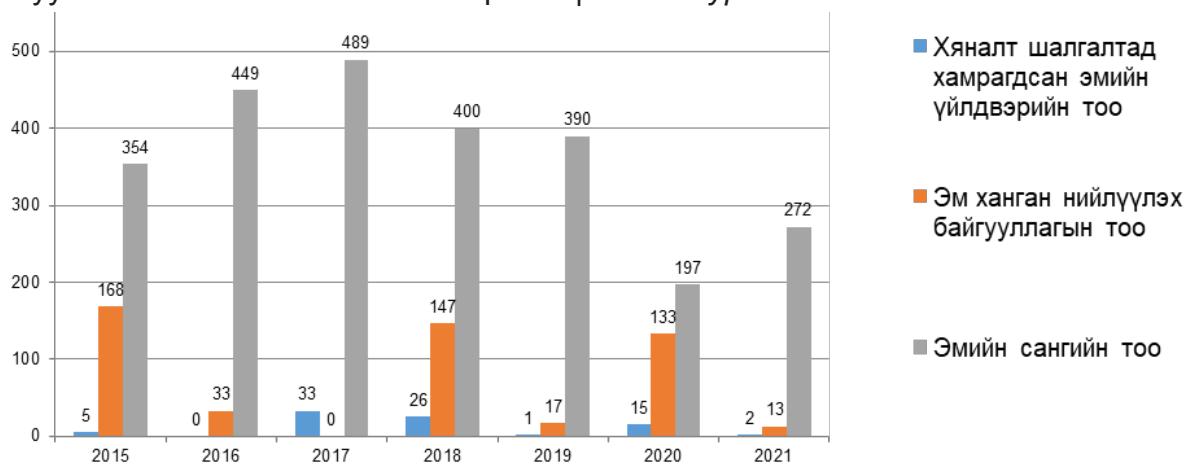
Зураг 32. Монгол улсад бүртгэгдсэн оношлуур (2016-2021)

2.5.2. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Мэргэжлийн хяналтын байгууллагаас Эм хангамжийн байгууллагуудад “Төрийн хяналт шалгалтын тухай” хуулийн дагуу төлөвлөгөөт, төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэдэг.

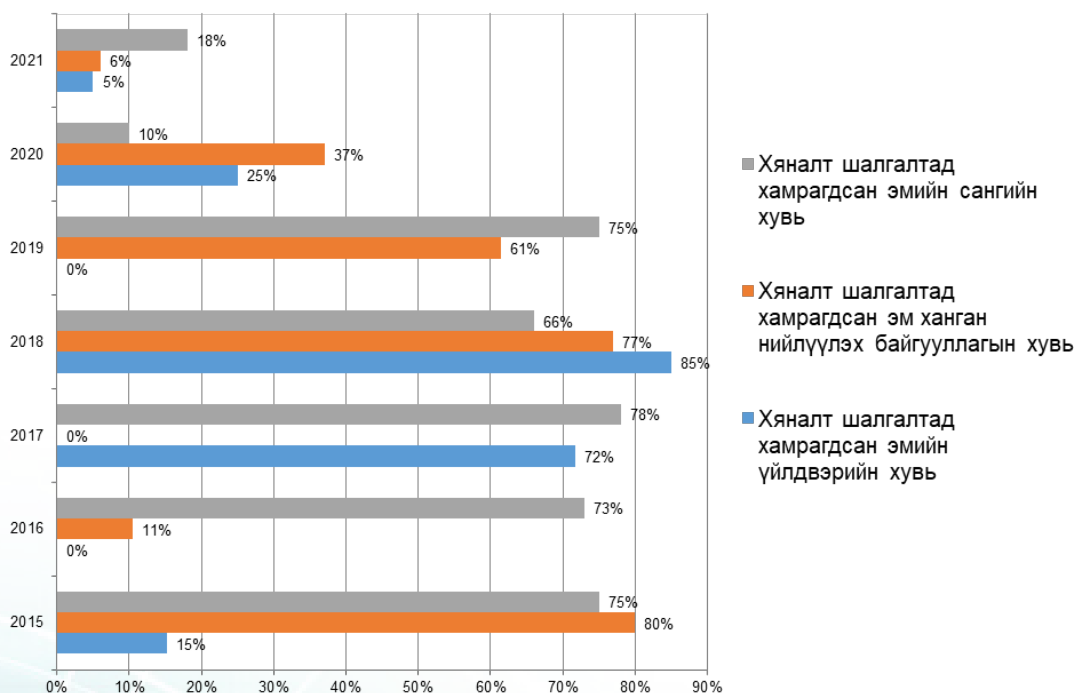
Хяналт шалгалт, зөвлөн туслах үйлчилгээнд хамрагдсан эм хангамжийн байгууллагын тоог 2015-2021 оноор авч үзвэл: /Зураг-33/

Зураг 33. Хяналт шалгалтад хамрагдсан эм хангамжийн байгууллагын тоо (2016-2021)

Төлөвлөгөөт хяналт шалгалт, зөвлөн туслах үйлчилгээнд 2021 онд 278 эм хангамжийн байгууллага хамрагдсан байна.

Нийт хяналт шалгалт, зөвлөн туслах үйлчилгээнд хамрагдсан байгууллагад эмийн үйлдвэр, эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн сангийн эзлэх хувийг харуулав. /Зураг 34/

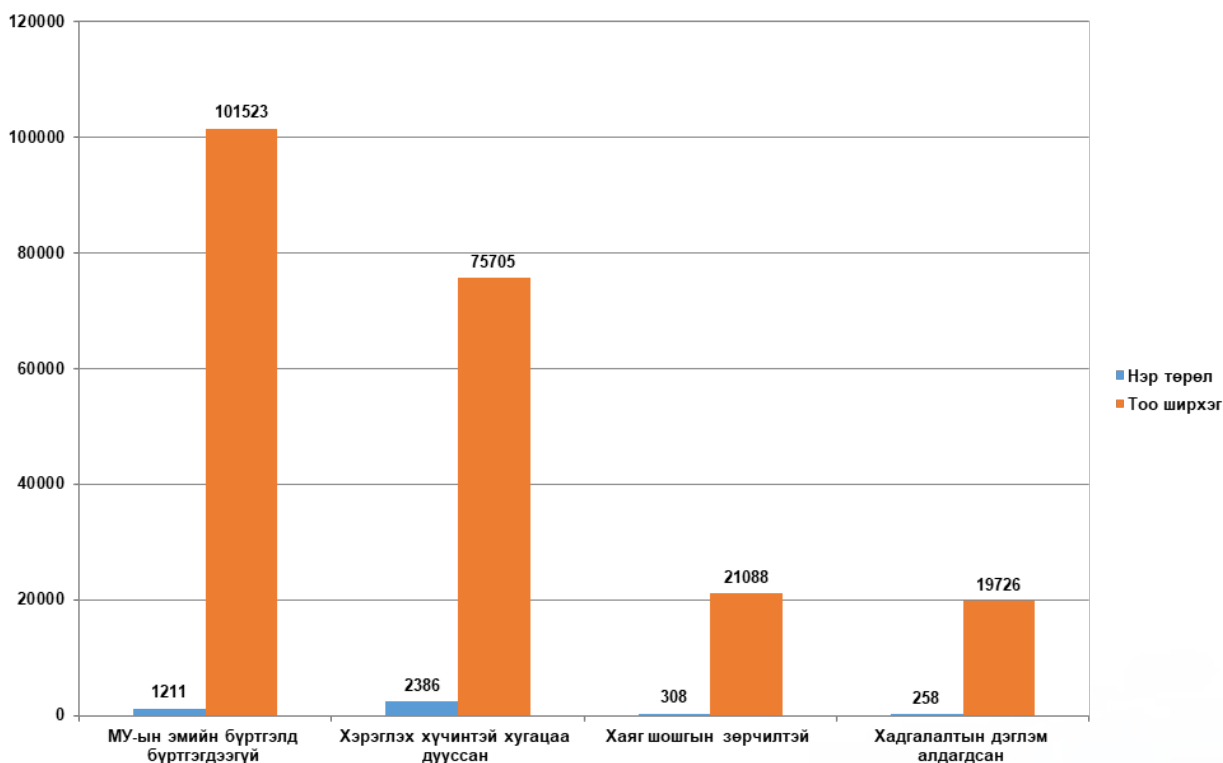

Зураг 34. Хяналт шалгалтад хамрагдсан эм хангамжийн байгууллагын хувь (2015-2021)

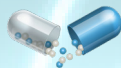
Хяналт шалгалтаар илэрсэн улсын бүртгэлд бүртгэгдээгүй, хүчинтэй хугацаа дууссан, хаяг шошгын зөрчилтэй, хадгалалтын дэглэм алдагдсан, лабораторийн шинжилгээнд хамрагдсан бүтээгдэхүүний тоог хүснэгт 8-д харуулав. /Зураг-35/

№	ЧАНАРЫН ШААРДЛАГА ХАНГАХГҮЙ									
	Монголд бүртгэгдээгүй		Хэрэглэх хүчинтэй хугацаа дууссан		Хаяг шошгын зөрчилтэй		Хадгалалтын дэглэм алдагдсан		Лабораторит шинжлүүлсэн дээж	
	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Нийт	Хангаагүй
2014	41	479	130	2025	59	539	58	520		
2015	129	2291	223	5275	134	6481	13	190		
2016	131	2703	420	3060	-	-	59	1370		
2017	138	13310	350	11606	32	6809	49	1205	82	15
2018	169	44168	35	678	-	-	1	1109	73	8
2019	316	16906	308	9272	11	122	14	180	89	17
2020	178	12379	328	23927	65	3479	3	120	20	3
2021	109	9287	592	19862	7	3658	61	15032	126	4
Нийт	1211	101523	2386	75705	308	21088	258	19726	390	47

Хүснэгт 7. Хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчилтэй бүтээгдэхүүний тоо

Зураг 35. Хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчилтэй бүтээгдэхүүний ангилал (2014-2021)

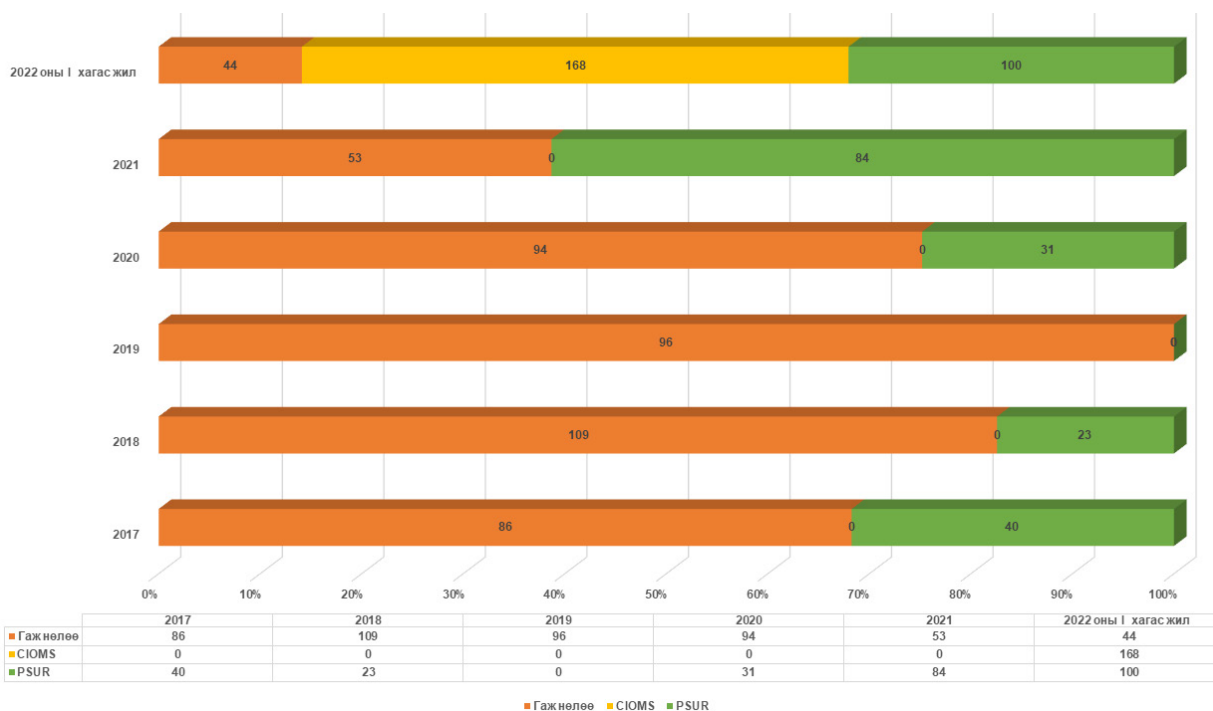

2.5.3. ЭМИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Эмийн гаж нөлөөний идэвхгүй тандалтыг тохиолдол мэдээлэх eReporting цахим систем ба гаж нөлөөний тохиолдол мэдээлэх хуудсаар дамжуулан иргэд, эрүүл мэндийн байгууллагаас хүлээн авч, дүн шинжилгээ хийн ажиллаж байна. 2022 оны 07 дугаар сарын байдлаар мэдээлсэн гаж нөлөөний 44 тохиолдлын шалтгаан хамаарал, эрсдэлийн үнэлгээг Эм судлалын салбар зөвлөлийн 4 удаагийн хурлаар хэлэлцүүлсэн.

2022 оны эхний улирлаас эхлэн гадаадын эм үйлдвэрлэгч нараас [/gajnoloo@mmra.gov.mn/](mailto:gajnoloo@mmra.gov.mn) и-мэйл хаягаар давхардсан тоогоор 168, нэр төрлөөр 20 эмийн гаж нөлөөний тохиолдлын мэдээллийг (CIOMS- Council for International Organizations of Medical Sciences) шууд хүлээн авсан.

2022 оны эхний улирлын байдлаар 100 эмийн аюулгүй байдлын хугацаат тайланг (PSUR) хүлээн авсан ба аюулгүй байдлын мэдээлэлд орсон өөрчлөлт байхгүй байна. /Зураг-36/

Зураг 36. Эмийн гаж нөлөө аюулгүй байдлын тоо (2017-2022)

2.5.4 ЭМИЙН СОНГОЛТ

Монгол Улс нь Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Байгууллагын Зайлшгүй шаардлагатай эмийн загвар жагсаалтыг үндэслэн өөрийн орны жагсаалтыг боловсруулан эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээнд хэрэглэдэг.

Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2, Эм эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.5 дахь заалтыг үндэслэн эмийн хангамж, хүртээмжийг сайжруулах, зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх зорилгоор Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны “Жагсаалт шинэчлэн батлах тухай” А/625 дугаар тушаалаар Зайлшгүй шаардлагатай эмийн 9 дэх жагсаалтыг баталсан. /Хүснэгт-7/.

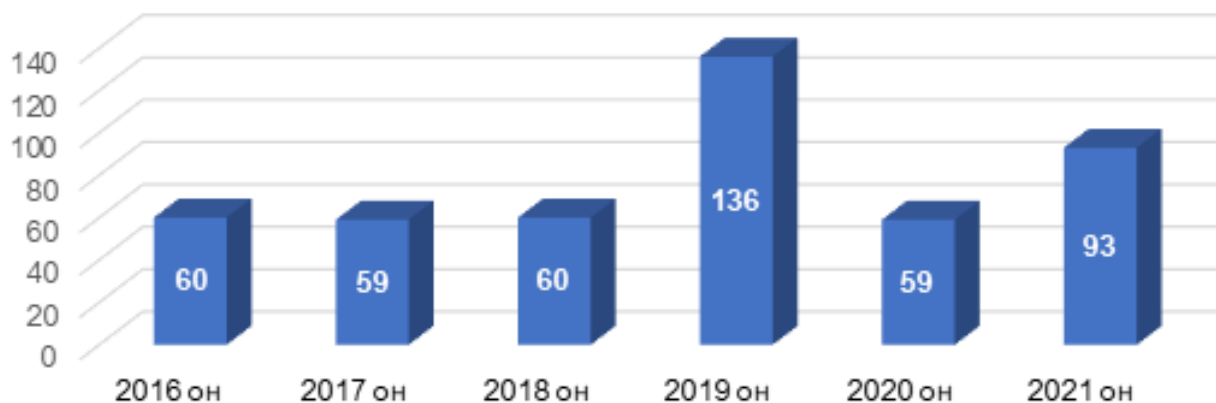
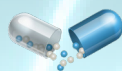
№	ЗШЭҮЖ	Багийн эмчийн салбар	Сум тосгоны эрүүл мэндийн төв	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	БОЭТ	Тусгай мэргэжлийн төв, төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн сан
1	3 дахь жагсаалт (1997)	42	179	264	-	301	-
2	4 дэх жагсаалт (2001)	56	420	295	-	319	-
3	5 дахь жагсаалт (2005)	83	559	303	-	338	-
4	6 дахь жагсаалт (2009)	105	596	398	-	419	-
5	7 дахь жагсаалт (2014)	87	624	540	589	664	499
6	8 дахь жагсаалт (2017)	77	260	535	-	709	-
7	9 дэх жагсаалт (2020)	61	196	437	-	565	535

Хүснэгт 7. Монгол улсын Зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалт /түгээх салбар, эмнэлэг, мэргэжлийн төв, эмийн сангаар/

2.5.5. ЭМИЙГ ЗАХ ЗЭЭЛД ТАНИУЛАХ ЗАР СУРТАЧИЛГАА

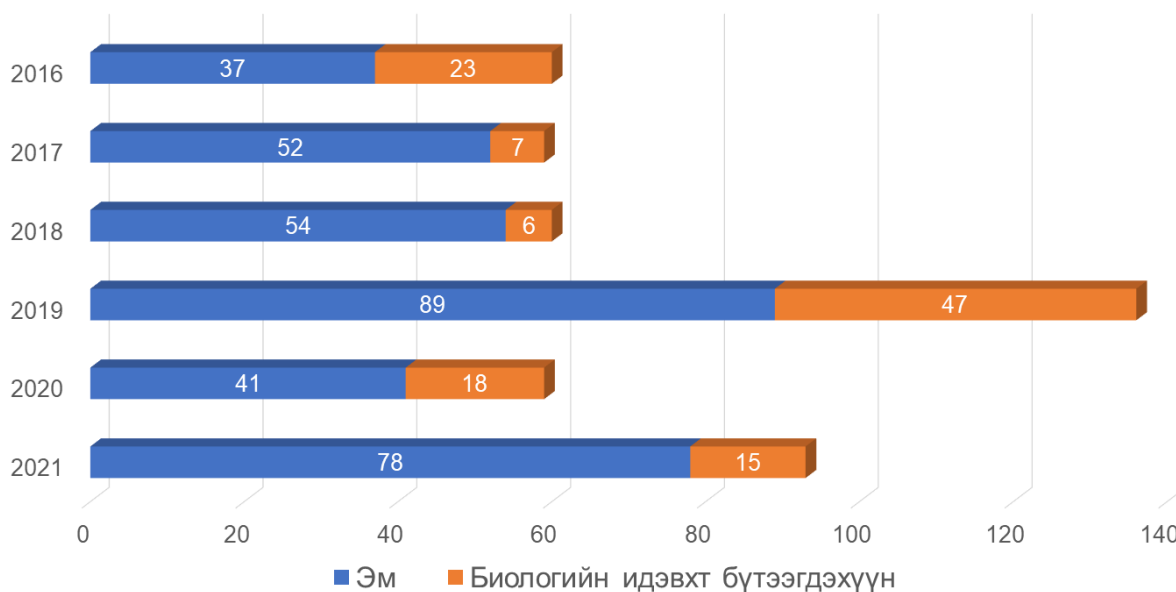
Эрүүл мэндийн сайдын 2016 оны А/127 дугаар тушаалаар баталсан “Хүний эмийн зөвлөлийн Мэргэжлийн салбар зөвлөлийн ажиллах журам”-ын 3.2.2-т заасны дагуу Эм судлалын салбар зөвлөлийн хурлаар олон нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилах жоргүй олгох эм, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний зар сурталчилгааны агуулгыг хянаж, баталгаажуулж байна.

Тус хурлаар 2021 онд 93 нэрийн бүтээгдэхүүний зар сурталчилгааны агуулгыг хянаж баталгаажуулснаас 78 нэрийн эм, 15 нэрийн биологийн идэвхт бүтээгдэхүүнд зар сурталчилгааны зөвшөөрөл олгосон байна. /Зураг-37/

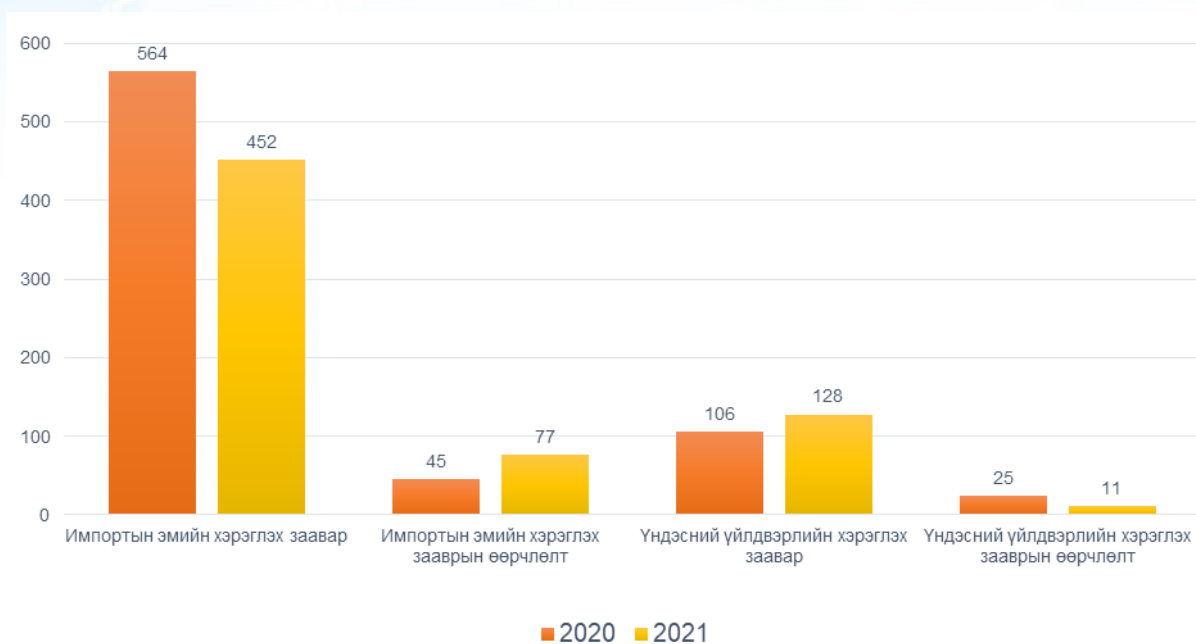

Зураг 37. Зөвшөөрөл олгосон зар сурталчилгааны тоо (2016-2021)

2021 онд Хүний эмийн салбар зөвлөлийн хурлаар импортын шинэ эмийн 452, импортын эмийн хэрэглэх зааварын өөрчлөлт 77, үндэсний үйлдвэрийн 128, үндэсний үйлдвэрийн хэрэглэх зааврын өөрчлөлт 11-ийг хэлэлцэн шийдвэрлэсэн. /Зураг-38,39/

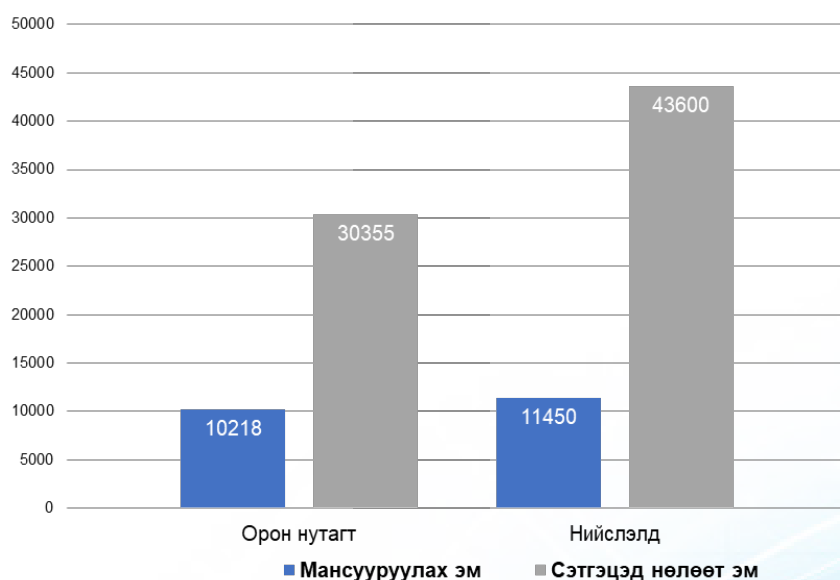
Зураг 38. Эм, биологийн идэвхт бүтээгдэхүүнд олгосон зар сурталчилгааны тоо (2016-2021)

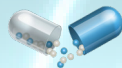
Зураг 39. Эм судлалын салбар зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсэн эмийн хэрэглэх заавар (2020-2021)

2.5.6 МАНСУУРУУЛАХ, СЭТГЭЦЭД НӨЛӨӨТ ЭМ

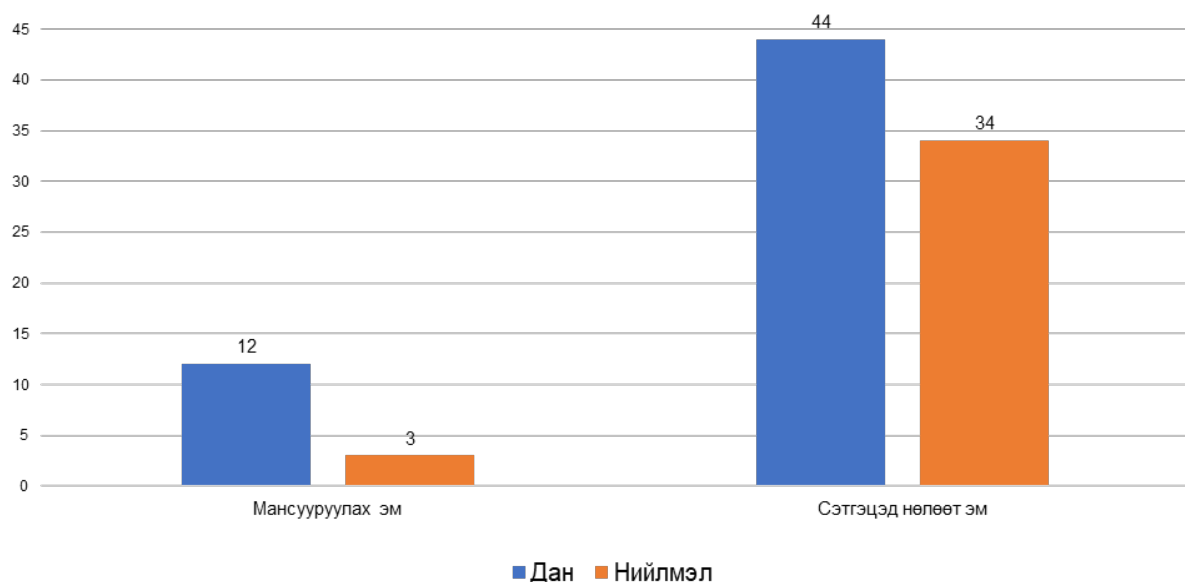
Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2015 он 68 дугаар тушаалаар батлагдсан журмын 6.9 дүгээр заалтын дагуу аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газраас хэвлүүлж, түгээсэн мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт эмийн жорын тайланг Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газарт хүлээн авдаг. 2021 онд орон нутагт 10218, нийслэлд 11450 нийт мансууруулах эмийн 21668, харин сэтгэцэд нөлөөт эмийн жорыг орон нутагт 30355, нийслэлд 43600 нийт 73955 жорыг зарцуулсан байна. /Зураг-40/

Зураг 40: Мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийн жорын зарцуулалт (2021)

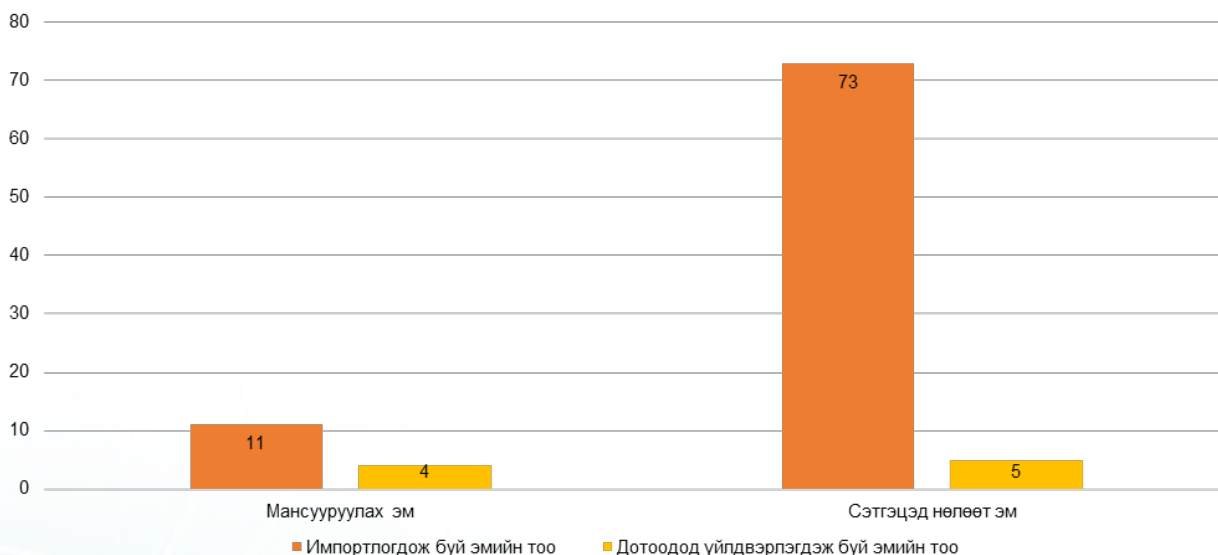

Эмийн бүртгэлд бүртгэлтэй мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмүүдийг найрлагаар нь харьцуулахад дан найрлагатай эмүүд зонхилж байна. Мансууруулах дан найрлагатай 12, нийлмэл найрлагатай 3, сэтгэцэд нөлөөт дан найрлагатай 44, нийлмэл найрлагатай 34 эмийн үзүүлэлт. /Зураг 41/

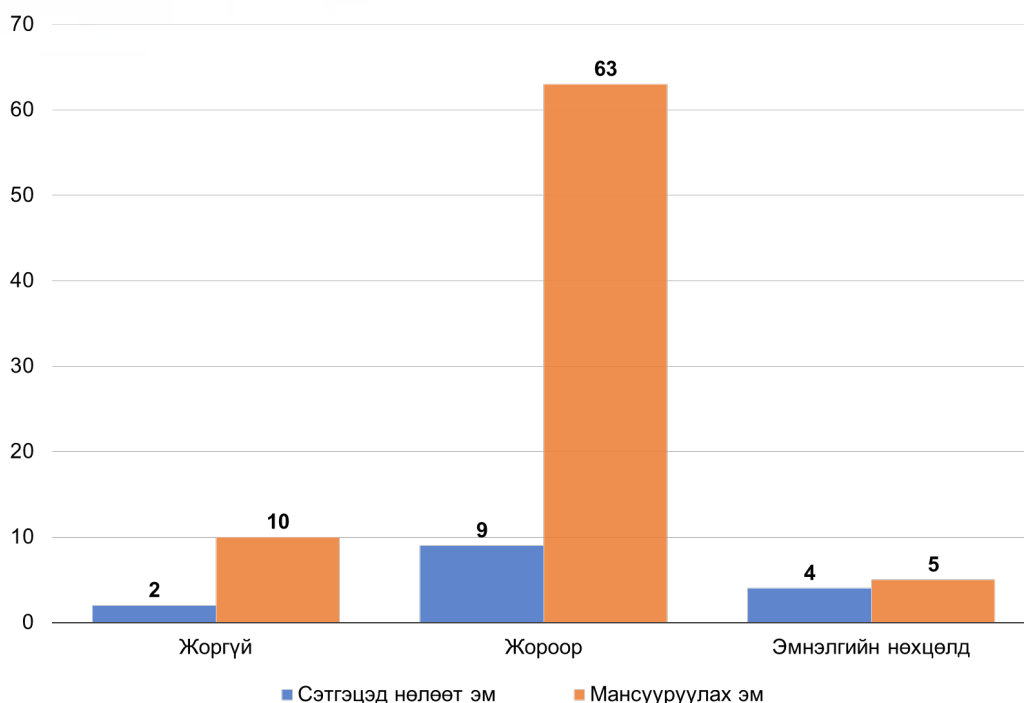
Зураг 41: МУ-д бүртгэлтэй дан болон нийлмэл найрлагатай мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эм (2021)

Монгол улсын хэмжээнд мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийг импортлох, түгээх тусгай зөвшөөрөлтэй 7 эм ханган нийлүүлэх байгууллагууд нь 11 нэрийн мансууруулах эм, 73 нэрийн сэтгэцэд нөлөөт эмийг импортолдог бөгөөд, 2 эмийн үйлдвэр нь 4 нэрийн мансууруулах эм, 5 нэрийн сэтгэцэд нөлөөт эмийг үйлдвэрлэж байна. /Зураг-42/

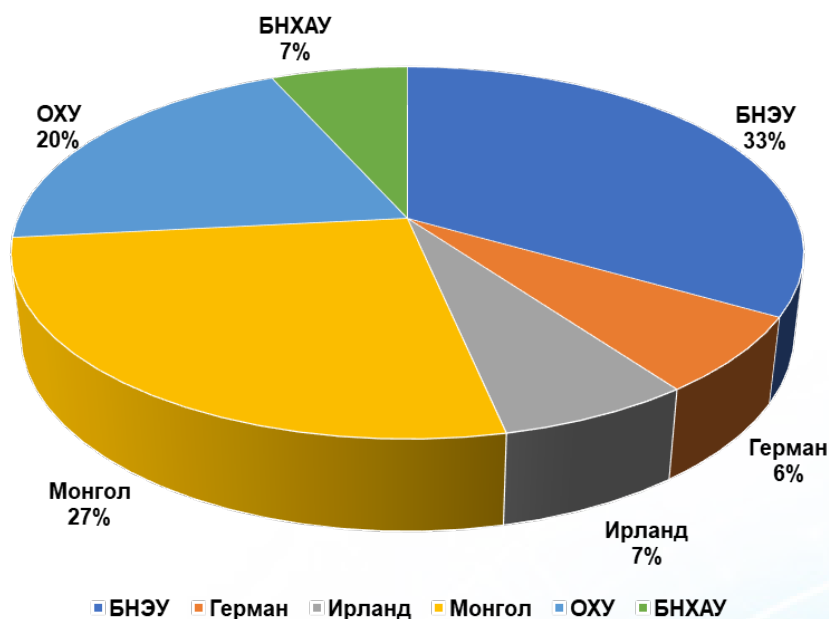
Зураг 42: Импортлсон болон дотоодод үйлдвэрлэсэн мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эм (2021)

Монгол улсад бүртгэгдсэн нийт мансууруулах, сэтгэгцэд нөлөөт эмийн 9 нь эмнэлгийн нөхцөлд, 72 нь жороор, 12 нь эмийн санч шууд олгодог байна. /Зураг-43/

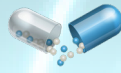

Зураг 43: Мансууруулах, сэтгэгцэд нөлөөт эмийн олгох нөхцөл (2021)

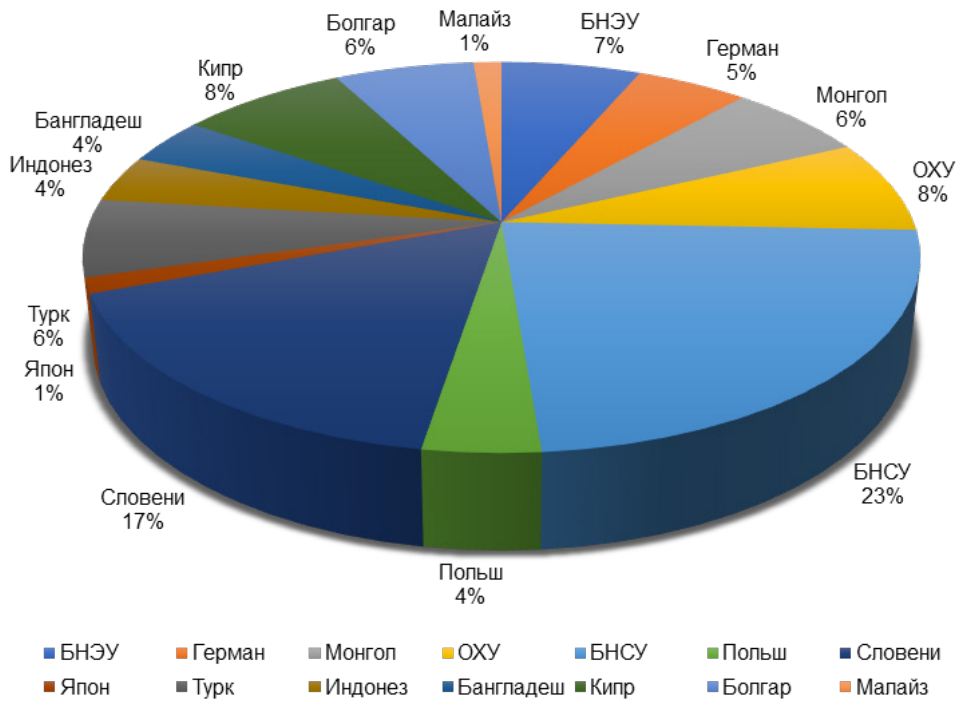
Монгол улсын зах зээлд импортолсон мансууруулах эмийг үйлдвэрлэгч улсаар харьцуулахад БНЭУ 33%, ОХУ 20%-ийг тус тус эзэлж байгаа бол үндэсний эмийн үйлдвэрлэгч 27%-ийг эзэлж байна. /Зураг-44/

Зураг 44: МУ-д бүртгэлтэй мансууруулах эмийн эзлэх хувь /үйлдвэрлэгч улсаар/ (2021)

Сэтгэцэд нөлөөт эмийг үйлдвэрлэгч улсаар харьцуулахад БНСУ 23%, Словени 17%, БНЭУ 6%-ийг тус тус эзэлж байна. /Зураг-45/

Зураг 45: МУ-д бүртгэлтэй сэтгэцэд нөлөөт эмийн эзлэх хувь /үйлдвэрлэгч улсаар/ (2021)

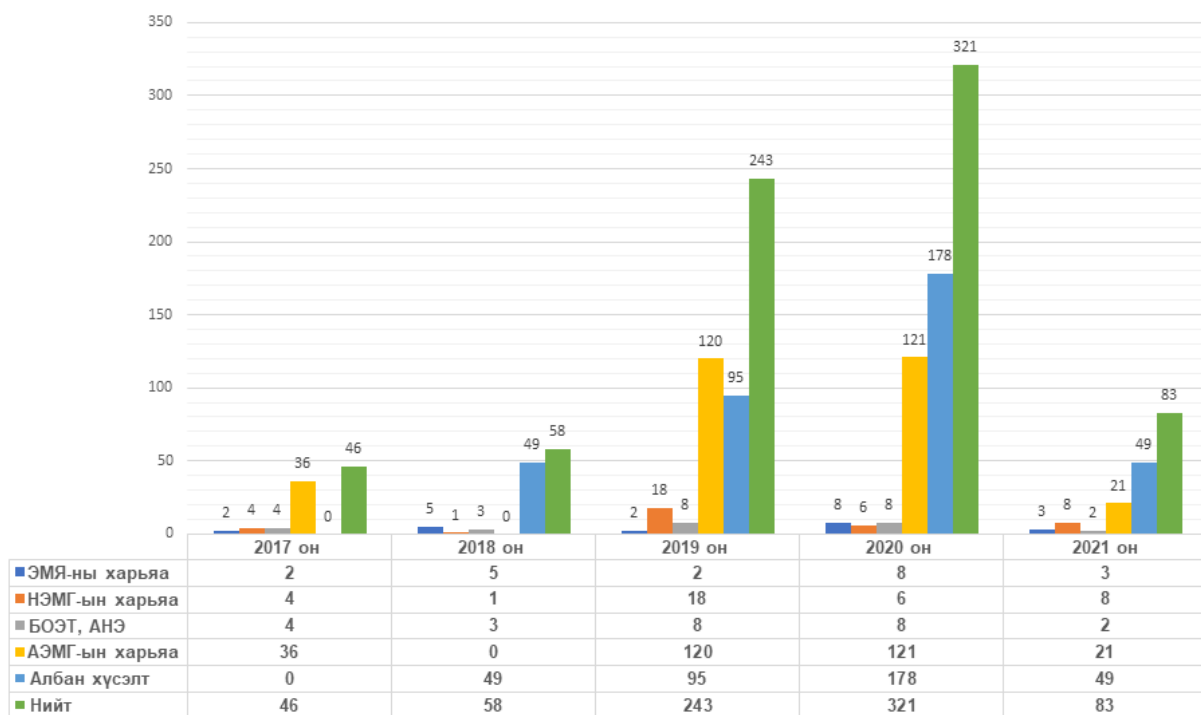
2.6. ЭМНЭЛГИЙН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ШАЛГАЛТ ТОХИРУУЛГА

Хэмжил зүйн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1, 10 дугаар зүйлийн 10.3 -д тус тус заасны дагуу Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газрын Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн газар нь эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн шалгалт тохируулгын асуудлыг хариуцан ажилладаг.

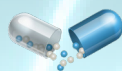
Монгол улсын Шадар сайдын 2015 оны 117 дугаар тушаалаар тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийх төлбөрийн хэмжээ, Эрүүл мэндийн сайдын 2015 оны 249 дүгээр тушаалаар “Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийх тухай журам”, 2018 оны 345 дугаар, 2021 оны А/464 дугаар тушаалаар тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийх арга аргачлал тус тус батлагдсан.

Үүний дагуу эрүүл мэндийн байгууллагад ашиглагдаж байгаа амьсгалын аппарат, дефибриллятор, дусал болон тарианы автомат шахуурга, зүрхний цахилгаан бичлэгийн аппарат, унтуулгын аппарат, нярайн дулаацуулах ширээ, нярайн инкубатор, өвчтөний хяналтын монитор, хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч, хэт авиа оношилгооны аппарат, цахилгаан мэс заслын аппарат, рентген аппарат буюу 13 нэр төрлийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг олон улсын жишигт нийцсэн 13 нэр төрлийн 29 эталон анализатор, симулятор ашиглан шалгалт тохируулга хийж, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хэвийн найдвартай үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна.

Сүүлийн 5 жил буюу 2017-2021 онд давхардсан тоогоор нийт 751 эрүүл мэндийн байгууллагын 7865 эмнэлгийн тоног төхөөрөмж шалгалт тохируулгад хамрагдсан. 2017-2021 онд шалгалт тохируулгад хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагын тоо. /Зураг-46/

Зураг 46. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн шалгалт тохируулгад хамрагдсан эрүүл мэндийн байгууллагын тоо (2017-2021 он)

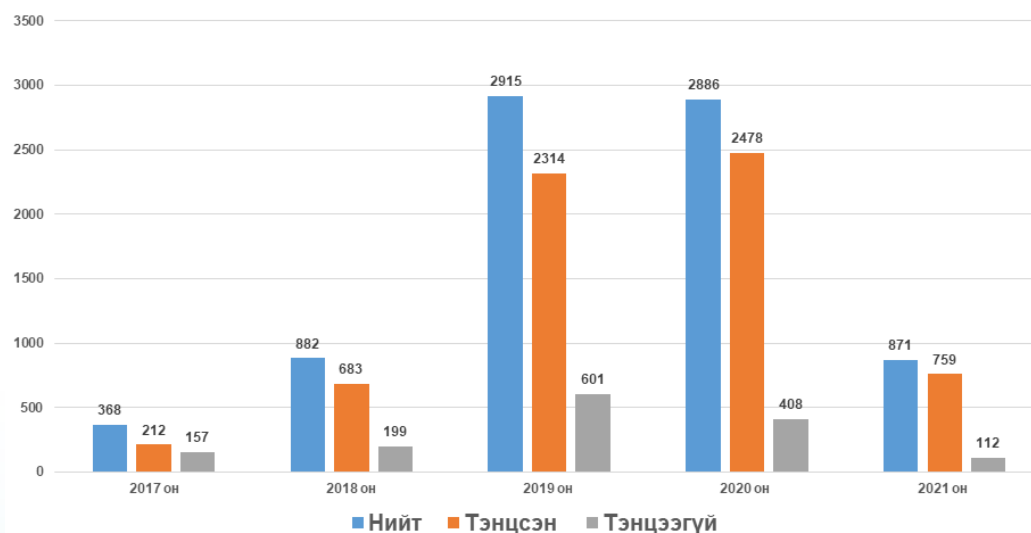

2017 онд 5 нэр төрлийн 368, 2018 онд 825, 2019 онд 2915, 2020 онд 2886, 2021 онд 871 нийт 7865 эмнэлгийн тоног төхөөрөмж шалгалт тохируулгад хамрагдсан ба хүснэгт.1-д дэлгэрэнгүй мэдээллийг харуулав.

№	ЭМНЭЛГИЙН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН НЭР	ШАЛГАЛТ ТОХИРУУЛГА ХИЙСЭН ОН					Нийт
		2017	2018	2019	2020	2021	
1	Амьсгалын аппарат	-	33	145	107	73	358
2	Дефибриллятор	27	37	111	104	30	309
3	Дуслын автомат шахуурга	-	63	260	239	86	648
4	Зүрхний цахилгаан бичлэгийн аппарат	76	67	265	304	88	800
5	Наркозын аппарат	-	28	50	77	16	171
6	Нярайн дулаацуулагч	-	11	87	100	8	206
7	Нярайн инкубатор	-	6	52	60	7	125
8	Өвчтөний хяналтын монитор	114	221	615	547	148	1645
9	Рентген аппарат	-	18	45	35	13	111
10	Тариурын автомат шахуурга	-	85	321	338	111	855
11	Хүчилтөрөгч өтгөрүүлэгч	111	125	595	517	186	1534
12	Хэт авиан оношлогооны аппарат	-	69	283	332	74	758
13	Цахилгаан мэс заслын аппарат	40	62	86	126	31	345
Нийт		368	825	2915	2886	871	7865

Хүснэгт 9. Шалгалт тохируулгад хамрагдсан эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн тоо

Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг шалгалт тохируулгад хамруулснаар чанар, аюулгүй байдал жил бүр сайжирч байна. /Зураг-47/

Зураг 47. Шалгалт тохируулгад хамрагдсан эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн тоо (2017-2021)

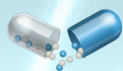

**ЗАЙЛШГҮЙ
ШААРДЛАГАТАЙ ЭМИЙН
IX ЖАГСААЛТ**

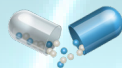
Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны 12 сарын 25 өдрийн
А/625 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт
ЗАЙЛШГҮЙ ШААРДЛАГАТАЙ ЭМИЙН IX ЖАГСААЛТ

	Эмийн нэр	Тун хэмжээ, хэлбэр	Багийн эмчийн салбар				
			Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Тусгай мэргэжлийн төв, төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн сан	
1. МЭДЭЭГҮЙЖҮҮЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
1.1 ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭГҮЙЖҮҮЛЭХ БЭЛДМЭЛ, ХҮЧИЛТӨРӨГЧ							
1.1.1 Амьсгалаар хэрэглэх бэлдмэл							
1	Хүчилтөрөгч	Амьсгалаар Хэрэглэх (Эмнэлгийн Зориулалттай Хий)			+	+	
2	Азотын дутуу исэл	Амьсгалаар Хэрэглэх			+	+	
3	Галотан	Амьсгалаар Хэрэглэх			+	+	
4	Изофлуран	Амьсгалаар Хэрэглэх			+	+	
5	Севофлуран	Амьсгалаар Хэрэглэх				+	
1.1.2 Тарилгаар хэрэглэх бэлдмэл							
6	Кетамин	Тарилгын Уусмал, 50мг/Мл (Гидрохлорид)			+	+	
7	Тиопентал	Тарилгын Нунтаг, 0.5г - 1г (Натрийн Давс)			+	+	
8	Пропофол	Тарилгын Уусмал, 10мг/Мл - 20мг/Мл			+	+	
1.2 Хэсгийн мэдээгүйжүүлэх бэлдмэл							
9	Прокаин	Тарилгын Уусмал, 0.25% - 1% (Гидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
10	Лидокаин	Хэсэг Газарт Хэрэглэх, 2% - 4% (Гидрохлорид)			+	+	
		Тарилгын Уусмал, 10мг/Мл - 20мг/Мл (Гидрохлорид), 5% (Нугасаар Мэдээгүйжүүлэх)			+	+	
		Тарилгын Уусмал, 2% + Эпинефрин, 1:200000 (Гидрохлорид)			+	+	
11	Лидокаин + Эпинефрин	Шүдний Зориулалттай Тарилгын Уусмал, 2% + Эпинефрин 1:80000, 1:100000 (Гидрохлорид)			+	+	
12	Эфедрин	Тарилгын Уусмал, 30мг/Мл, 50мг/Мл (Гидрохлорид) Төрөлтийн Үед Даралт Унахаас Урьдчилан Сэргийлэх Зорилгоор Нугасаар Мэдээгүйжүүлэх Үед Хэрэглэх			+	+	

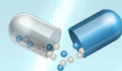
13	Бупивикайн	Тарилгын Уусмал, 5мг/Мл (Гидрохлорид)			+	+	
		Тарилгын Уусмал, Нугасны Мэдээгүйжүүлэлтэд 5мг/Мл + 7.5% Глюкозтой Хольж Хэрэглэх (Гидрохлорид)			+	+	
14	Ропивокайн	Тарилгын уусмал, 7.5мг/мл				+	
1.3 Мэс засал, жижиг мэс ажилбарт хэрэглэх эм							
15	Атропин	Тарилгын уусмал, 0.5мг/мл - 1мг/мл (сульфат)		+	+	+	
16	Диазепам	Тарилгын уусмал, 5мг/мл			+	+	СЖ
17	Мидазолам	Тарилгын уусмал, 1мг/мл			+	+	
18	Морфин	Тарилгын уусмал, 10 мг/мл (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
2. ӨВДӨЛТ НАМДААХ, ХАЛУУН БУУРУУЛАХ, ҮРЭВСЛИЙН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
2.1 Опиин бус бэлдмэл							
19	Ибупрофен	шахмал, капсул, 600мг,	+	+	+	+	Ж
		шахмал, капсул, 200мг-400мг	+	+	+	+	ЖГ
20	Кетопрофен	гель, 2.5%	+	+	+	+	ЖГ
		крем, 5%	+	+	+	+	ЖГ
		шахмал, капсул, 50мг - 150мг		+	+	+	Ж
		лаа, 50мг - 100 мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 50мг/мл			+	+	Ж
21	Напроксен	шахмал, капсул, 275мг, 550мг			+	+	Ж
22	Диклофенак	гель, 1% (натрийн давс)	+	+	+	+	ЖГ
		крем, 1% (натрийн давс)	+	+	+	+	ЖГ
		шахмал, капсул, нунтаг 25мг - 100мг (натрийн давс, калийн давс)	+	+	+	+	Ж
		лаа, 100мг (натрийн давс)	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл - 75мг/мл (натрийн давс)		+	+	+	Ж
23	Ацеклофенак	крем, 1.5%			+	+	ЖГ
		хөвмөлийн нунтаг, 100мг/3г			+	+	Ж
		шахмал, 100мг			+	+	Ж
24	Парацетамол	шахмал, 500 мг	+	+	+	+	ЖГ
		лаа, 300мг - 500мг	+	+	+	+	ЖГ
25	Налбуфин	тарилгын уусмал ,10мг/мл, 20мг/мл (гидрохлорид дигидрат)		+	+	+	Ж
26	Лорноксикам	шахмал, 4мг - 8мг			+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 8мг/мл			+	+	Ж
27	Мелоксикам	шахмал, 7.5-15мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал , 10-15мг/1мл,			+	+	Ж
		гель, 1%-5гр			+	+	ЖГ
2.2 Опиин бүлгийн бэлдмэл							
28	Кодейн	шахмал, 15мг - 30мг (фосфат)			+	+	МЖ

29	Трамадол	шахмал, капсул, 50мг - 200 мг(гидрохлорид)		+	+	+	СЖ
		лаа, 50мг - 100мг (гидрохлорид)		+	+	+	СЖ
		тарилгын уусмал, 50мг/мл, (гидрохлорид)		+	+	+	СЖ
30	Морфин	шахмал, 10мг - 30мг (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
		лаа, 10мг - 30мг (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
		тарилгын уусмал, 1% - 1мл (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
31	Фентанил	тарилгын уусмал, 50мкг/мл (0.005%)			+	+	МЖ
3. ХАРШЛЫН БА АНАФИЛАКСИЙН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
32	Преднизолон	шахмал, 5мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл - 30мг/мл		+	+	+	Ж
33	Метилпреднизолон	шахмал, 4мг - 16 мг (натрийн сукцинат)		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 6.31мг - 1000мг (натрийн сукцинат)		+	+	+	Ж
34	Дексаметазон	шахмал, 0.5мг - 4мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 4мг/мл (фосфат)		+	+	+	Ж
35	Гидрокортизон	тарилгын нунтаг, 100мг - 125 мг			+	+	Ж
36	Эпинефрин (Адреналин)	тарилгын уусмал, 1мг /1мл (гидрохлорид, гидрогений тартрат)		+	+	+	
37	Цетиризин	шахмал, 10мг (гидрохлорид, дигидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
38	Лоратадин	шахмал, 10мг	+	+	+	+	Ж
39	Дезлоратадин	шахмал, 5мг			+	+	ЖГ
40	Левосетиризин	шахмал, 5мг			+	+	Ж
4. АНТИДОТУУД БА ХОРДЛОГО ТАЙЛАХ БЭЛДМЭЛ							
4.1 Өвөрмөц бус							
41	Идэвхжүүлсэн Нүүрс	шахмал, 250мг		+	+	+	ЖГ
42	N-Метилглюкамин Сукцинат+Натрийн Хлорид+Калийн Хлорид+Магнийн Хлорид (Реамберин)	дуслын шингэн, 1.5%-400мл (0.045гр+6гр+0.12гр+2.4гр)				+	+
4.2 Өвөрмөц							
43	Кальцийн Глюконат	шахмал, 500мг		+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 100мг/мл			+	+	Ж
44	Атропин	тарилгын уусмал, 1мг/мл (сульфат)		+	+	+	
45	Кальцийн Левофолинат	тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	+	
46	Налоксон	тарилгын уусмал, 0.4мг/мл (гидрохлорид)			+	+	
47	Деферазирокс	шахмал, 180мг, 360мг, 500мг			+	+	Ж
5. УНАЛТ, ТАТАЛТЫН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
48	Магнийн Сульфат	тарилгын уусмал, 250 мг/мл		+	+	+	Ж

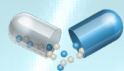
49	Вальпроны Хүчил (Натрийн Вальпроат)	шахмал, капсул, 100мг - 500мг		+	+	+	Ж
50	Карбамазепин	шахмал, 200мг		+	+	+	Ж
51	Фенобарбитал	шахмал, 5мг - 100мг		+	+	+	СЖ
52	Диазепам	шахмал, 10мг		+	+	+	СЖ
		тарилгын уусмал, 5мг/мл		+	+	+	СЖ
53	Ламотриджин	шахмал, капсул, 25мг - 100мг			+	+	Ж
54	Габапентин	шахмал, капсул, 100мг - 600мг				+	Ж
55	Топирамат	шахмал, капсул, 25мг - 100мг				+	Ж
56	Леветирацетам	шахмал, капсул, 250мг - 1000мг				+	Ж
		сироп, 100мг/мл				+	Ж
57	Прегабалин	капсул, 75мг - 300мг				+	Ж
6. ХАЛДВАРЫН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
6.1 Шимэгч хорхойн эсрэг бэлдмэл							
58	Мебендазол	шахмал, капсул, 100мг, 500мг		+	+	+	Ж
59	Албендазол	шахмал, капсул, 200мг - 400мг		+	+	+	Ж
60	Пирантел	шахмал, капсул, 125мг - 250мг (эмбонат, памаот)		+	+	+	Ж
6.2 Бактерийн эсрэг бэлдмэл							
6.2.1 Бета лактамын антибиотикүүд							
61	Бензилпенициллин	тарилгын нунтаг, 1г (натрийн давс, калийн давс)		+	+	+	Ж
62	Бензатин Бензилпенициллин	тарилгын нунтаг, 1.2-2.4 сая ОУН		+	+	+	Ж
63	Прокаин Бензилпенициллин	тарилгын нунтаг, 1г - 3г (1сая ОУН-3сая ОУН)		+	+	+	Ж
64	Ампициллин	шахмал, капсул 500мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 500мг - 1000мг (натрийн давс)		+	+	+	Ж
65	Ампициллин + Сульбактам	тарилгын нунтаг, 750мг - 3000мг, 1000мг-500мг, 500мг+250мг			+	+	Ж
66	Амоксициллин	шахмал, капсул, 500мг , 1000мг (тригидрат)	+	+	+	+	Ж
67	Амоксициллин +Клавулоны Хүчил	шахмал, 625мг - 1125мг		+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 1200мг		+	+	+	Ж
68	Амоксициллин+ Сульбактам	шахмал, капсул, 1000мг		+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 1500мг			+	+	Ж
69	Имипенем + Циластатин	тарилгын уусмал, 500мг + 500мг, 1000мг + 1000мг			+	+	Ж
70	Меропенем	тарилгын нунтаг, 1г			+	+	
71	Цефалексин	шахмал, капсул, 500мг (моногидрат)	+	+	+	+	Ж
72	Цефадроксил	шахмал, капсул, 500мг	+	+	+	+	Ж
73	Цефазолин	тарилгын нунтаг, 1г (натрийн давс)					
74	Цефотаксим	тарилгын нунтаг, 1000мг (натрийн давс)		+	+	+	Ж
75	Цефтриаксон	тарилгын нунтаг, 750-1000мг (натрийн давс)			+	+	Ж

76	Цефтазидим	тарилгын нунтаг, 1000мг - 2000мг (пентагидрат)			+	+	Ж
77	Цефепим	тарилгын нунтаг, 500мг - 1000мг			+	+	Ж
6.2.2 Бусад антибиотикүүд							
78	Сульфаметоксазол + Триметоприм	шахмал, капсул, 400мг + 80мг , 800мг + 160мг	+	+	+	+	Ж
79	Мупироцин	тосон түрхлэг, 20мг/ 3-15г			+	+	ЖГ
80	Нитрофурантоин	шахмал, 50мг - 100мг	+	+	+	+	Ж
81	Метронидазол	шахмал, капсул, 400мг-500мг			+	+	Ж
		үтрээний шахмал, 500мг - 1000мг			+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 500мг/100мл			+	+	Ж
82	Клиндамицин	шахмал, капсул, 150мг, 300мг (гидрохлорид)			+	+	Ж
		үтрээний капсул, 100мг (фосфат)			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 150мг/мл, 1% уусмал (фосфат)			+	+	Ж
83	Кларитромицин	шахмал, капсул, 250мг - 500мг			+	+	Ж
84	Азитромицин	шахмал, капсул, 250мг - 500мг			+	+	Ж
		сироп, 200мг/5мл			+	+	Ж
85	Гентамицин	тарилгын уусмал, 10мг/мл - 40мг/мл (сульфат)			+	+	Ж
86	Доксициклин	шахмал, капсул, 100мг - 200мг (гидрохлорид, хиклат)			+	+	Ж
87	Офлоксацин	шахмал, капсул 100мг - 400мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 2мг/мл			+	+	Ж
88	Норфлоксацин	шахмал, капсул, 400мг,			+	+	Ж
89	Ципрофлоксацин	шахмал, капсул, 500мг - 750мг (гидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 1мг/мл - 2мг/мл тарилгын нунтаг 100мг/10мл			+	+	Ж
90	Спектиномицин	тарилгын нунтаг 2г (гидрохлорид)			+	+	Ж
91	Имипенем + Циластатин	тарилгын нунтаг 500 мг+500 мг			+	+	
92	Ванкомицин	тарилгын нунтаг, 500 мг-1000 мг (гидрохлорид)			+	+	
93	Пиперациллин + Тазобактам	тарилгын нунтаг, 4г+500мг			+	+	
94	Колистин	2 сая ОУН-10мл				+	
95	Линезолид	тарилгын уусмал, 2мг/мл,				+	
		шахмал 600мг				+	Ж
6.2.3 Сүрьеэ эмчлэх эм							
96	Изониазид	шахмал, капсул, 100 мг-300 мг			+	+	
97	Этамбутол	шахмал, капсул, 100 мг-400мг (гидрохлорид)			+	+	
98	Изониазид+Этамбутол	шахмал, капсул, 150мг+400мг			+	+	
99	Пиразинамид	шахмал, капсул, 400мг-500мг			+	+	
100	Рифампицин	шахмал, капсул, 150мг-300мг			+	+	
101	Рифампицин+Пиразинамид	шахмал, капсул, 150мг +75мг, 150мг+150мг			+	+	

102	Рифампицин+Изониазид+Пиразинамид+Этамбутол	шахмал, капсул, 150мг + 75мг + 400мг + 275мг			+	+		
103	Амикацин	тарилгын уусмал, 500мг (сульфат)			+	+		
104	Канамицин	тарилгын нунтаг, 1г (сульфат)			+	+		
105	Стрептомицин	тарилгын нунтаг, 1г (сульфат)			+	+		
106	Левифлоксацин	шахмал, капсул, 500 мг			+	+		
		тарилгын шингэн, 5мг/мл			+	+		
107	Моксифлоксацин	шахмал, капсул 400мг					+	
		тарилгын шингэн, 400мг					+	
108	Клофазимин	шахмал, капсул, 100мг					+	
109	Линезолид	шахмал, капсул, 600мг					+	
		тарилгын шингэн, 200мг/мл					+	
6.3 Мөөгөнцрийн эсрэг эм								
110	Нистатин	шахмал, 500000 ОУН		+	+	+	+	Ж
111	Клотримазол	крем, 1%			+	+	+	ЖГ
		үтрээний шахмал, 100мг - 500мг			+	+	+	ЖГ
112	Флуконазол	шахмал, капсул, 50мг - 200 мг			+	+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 2мг/мл			+	+	+	Ж
113	Натамицин	крем, 2%					+	Ж
		лаа, 100мг					+	ЖГ
		шахмал, 100мг					+	ЖГ
114	Кетоконазол	шахмал, 200мг			+	+	+	Ж
		тосон түрхлэг, 20мг, 1% мазь			+	+	+	ЖГ
115	Итраконазол	капсул 100мг				+	+	Ж
6.4 Эгэл биетний эсрэг эм								
116	Метронидазол	шахмал, капсул, 400мг-500мг			+	+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 500мг/100мл			+	+	+	Ж
6.5 Бруцеллёзын эсрэг эм								
117	Доксициклин	шахмал, капсул, 100мг - 200мг (гидрохлорид, хиклат)			+	+	+	Ж
118	Рифампицин	шахмал, капсул 150мг-300мг			+	+	+	Ж
6.6 ВИРҮСИЙН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ								
6.6.1 Херпес вирүсийн эсрэг бэлдмэл								
119	Ацикловир	тосон түрхлэг, крем, 5%		+	+	+	+	ЖГ
		шахмал, капсул, 400мг-800мг			+	+	+	Ж
120	Валацикловир	шахмал, 500мг-1000мг				+	+	Ж
6.6.2 Ретровирүсийн эсрэг бэлдмэл								
121	Ламивудин	шахмал, капсул, 100мг - 150мг				+	+	Ж
122	Ставудин	шахмал, капсул, 15мг - 30мг					+	Ж
123	Невирапин	шахмал, 200мг					+	Ж
124	Эфавиренз	шахмал, 600мг					+	Ж
125	Тенофовир	шахмал, капсул, 300мг (дизопроксил фумарат), 25мг (алафенамид)				+	+	Ж
126	Энтекавир	шахмал, капсул 0.5мг - 1мг				+	+	Ж
127	Телбивудин	шахмал, капсул, 600мг					+	Ж
128	Софосбувир	шахмал, 400мг					+	Ж
129	Даклатасвир	шахмал, 30мг-60мг					+	Ж

6.6.3 Нийлмэл найрлагатай бэлдмэл							
130	Зидовудин + Ламивудин	шахмал, капсул, 300мг + 150мг				+ Ж	
131	Ламивудин + Невирапин + Ставудин	шахмал, 150мг + 200мг + 300мг				+ Ж	
132	Ледипасвир + Софосбувир	шахмал, 90мг + 400мг				+ Ж	
133	Велпатасвир + Софосбувир	шахмал, 100мг + 400мг				+ Ж	
6.6.4 Вирусийн эсрэг бусад бэлдмэл							
134	Осельтамивир	шахмал, капсул, 30-75 мг				+ Ж	
		хөвмөл бэлтгэх нунтаг, 6мг/мл					
135	Рибавирин	шахмал, капсул, 200мг				+ Ж	
136	Хүний Цэвэршүүлсэн Гамма Интерфероны Эсрэг Бие	шахмал, 0.003г	+	+	+	+ ЖГ	
137	Пегинтерферон Альфа (2А, 2В)	тарилгын уусмал, 80мкг - 180 мкг				+ Ж	
138	Инозин Паранобекс	шахмал 500мг				Ж	
139	Интерфероны Индуктор	шахмал, 12мг				+ ЖГ	
7. МИГРЕНЬ ЭМЧЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
7.1 Цочмог өвдөлт намдаах эм							
140	Парацетамол	шахмал 500мг	+	+	+	+	ЖГ
		лаа, 300мг - 500 мг	+	+	+	+	ЖГ
141	Ибупрофен	шахмал, капсул 600мг					Ж
		шахмал, капсул 200-400мг	+	+	+	+	ЖГ
7.2 Урьдчилан сэргийлэх							
142	Пропранолол	шахмал 10мг-40мг				+ Ж	
8. ХАВДРЫН ЭСРЭГ, ДАРХЛАЛ ДАРАНГУЙЛАХ, ХӨНГӨВЧЛӨХ ЭМЧИЛГЭЭНИЙ БЭЛДМЭЛ							
8.1 Дархлал дарангуйлах эм							
143	Азатиопирин	шахмал, капсул, 50мг				+ Ж	
144	Базиликсимаб	тарилгын нунтаг, 20мг				+ Ж	
145	Циклоспорин	шахмал, капсул, 50мг - 100мг				+ Ж	
		тарилгын уусмал, 50мг/мл				+ Ж	
146	Такролимус	шахмал, капсул, 0.5мг - 5мг				+ Ж	
		тарилгын уусмал, 5мг/мл				+ Ж	
147	Эверолимус	шахмал, 0.25мг - 10мг				+ Ж	
8.2 Хорт хавдрын эсрэг эм							
148	Винкрестин	тарилгын нунтаг, 1мг - 5мг (сульфат)				+ Ж*	
149	Кальцийн Фолинат	шахмал капсул, 5мг - 25мг				+ Ж*	
		тарилгын уусмал, 3мг/мл				+ Ж*	
150	Метотрексат	шахмал, 2.5мг (натрийн давс)				+ Ж*	
		тарилгын уусмал, 25мг/мл (натрийн давс)				+ Ж*	
151	Флюороурацил	тарилгын уусмал, 20мг/мл - 50мг/мл				+ Ж*	
152	Месна	тарилгын уусмал, 100мг/мл				+ Ж*	
153	Ифосфамид	тарилгын нунтаг, 1г - 2г				+ Ж*	
154	Циклофосфамид	шахмал, 25мг - 100мг				+ Ж*	
		тарилгын нунтаг, 100мг - 500мг				+ Ж*	

155	Цитарабин	тарилга (уусмал) 100мг - 500мг, (нунтаг) 100мг - 1000мг					+	Ж*
156	Доксорубицин	тарилга (уусмал, нунтаг) 10мг-50мг					+	Ж*
157	Дакарбазин	тарилгын нунтаг, 100мг-200мг					+	Ж*
158	Дактиномицин	тарилгын нунтаг, 0.5мг					+	Ж*
159	Паклитаксел	тарилгын уусмал, 6мг/мл					+	Ж*
160	Цисплатин	тарилгын уусмал, 1мг/мл					+	Ж*
161	Карбоплатин	тарилгын уусмал, 10мг/мл					+	Ж*
162	Оксалиплатин	тарилгын уусмал, 5мг/мл					+	Ж*
163	Капецитабин	шахмал, капсул, 150мг - 500мг					+	Ж*
164	Гемцитабин	тарилгын нунтаг, 100мг - 1000мг					+	Ж*
165	Доцетаксел	тарилгын уусмал, 20мг/мл - 40мг/мл					+	Ж*
166	Иринотекан	тарилгын уусмал, 20мг/мл					+	
167	Микофенолын Хүчил	шахмал, капсул, 180мг - 360мг					+	Ж*
168	Золедроны Хүчил	тарилгын уусмал, 4мг/5мл					+	Ж*
169	Флударабин	тарилгын уусмал, нунтаг, 50мг					+	Ж*

8.2.1 Хорт хавдарын эсрэг бай эмчилгээ

170	Трастузумаб	тарилгын нунтаг, 150мг-440мг					+	
171	Руксолитиниб	шахмал, 5мг-20 мг					+	Ж*
172	Рибоциклиб	шахмал, 200 мг					+	Ж*
173	Лапатиниб	шахмал, 250мг					+	Ж*
174	Траметиниб	шахмал, 0.5мг-2 мг					+	Ж*
175	Пазопаниб	шахмал, 400мг					+	Ж*
176	Бевацизумаб	тарилгын уусмал, 25мг/мл					+	Ж*
177	Йофоластат	капсул, 50-75 мг					+	Ж*
178	Нилотиниб	шахмал, 150-200мг					+	Ж*

8.3. Хорт хавдрын эсрэг даавар түүний эсрэг бэлдмэл

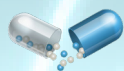
179	Анастрозол	шахмал, 1 мг					+	Ж
180	Преднизолон	шахмал, 5мг					+	Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл - 30мг/мл					+	Ж
181	Метилпреднизолон	шахмал, 8мг - 16 мг (натрийн сукцинат)					+	Ж
		тарилгын уусмал, 500мг - 1000мг (натрийн сукцинат)					+	Ж
182	Дексаметазон	тарилгын уусмал, 4мг/1мл (фосфат)					+	Ж
183	Тамоксифен	шахмал, капсул 10мг - 20мг (цитрат)					+	Ж
184	Летрозол	шахмал, 2.5мг					+	Ж

8.4 Зовиур хөнгөвчлөх эмчилгээний эм

185	Кодейн	шахмал, 15мг - 30мг (фосфат)					+	МЖ
186	Морфин	шахмал, 10мг - 30мг (гидрохлорид, сульфат)					+	МЖ
		тарилгын уусмал, 1% - 1мл (гидрохлорид, сульфат)					+	МЖ
187	Фентанил	тарилгын уусмал, 50мкг/мл (0.005%)					+	МЖ
188	Петидин	тарилгын уусмал, 5% - 2мл					+	МЖ

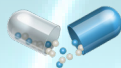
9. ПАРКИНСОН ӨВЧНИЙ ЭМЧИЛГЭЭНИЙ БЭЛДМЭЛ

189	Леводопа+ Карбидопа	шахмал, 100мг + 10мг; 100мг + 25мг, 250мг + 25мг			+	+	Ж
10. ЦУСНЫ ТОГТОЛЦООНД НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ							
10.1 Цус төлжүүлэх эм							
190	Фолийн Хүчил	шахмал, 1мг			+	+	ЖГ
		шахмал, 5 мг			+	+	Ж
191	Цианокобаламин	тарилгын уусмал, 500мкг - 3000мкг			+	+	Ж
192	Эритропоэтин	тарилгын уусмал, 1000 ОУН - 40000 ОУН			+	+	Ж
193	Элтромбопаг	25- 50 мг шахмал			+	+	
194	Лейковорин	50мг/5мл, 15мг/2мл тарилга				+	Ж
10.2 Цус бүлэгнэлтэнд нөлөөлөх эм							
195	Аминокапроны Хүчил	Тарилгын уусмал, 5%, 40%			+	+	Ж
196	Гепарин	тарилгын уусмал, 1000 ОУН/мл - 20000 ОУН/мл (натрийн давс)			+	+	Ж
197	Этамсилат	шахмал, капсул, 250мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 250мг			+	+	Ж
198	Варфарин	шахмал, 1мг - 5мг (натрийн давс)			+	+	Ж
199	Протамин	тарилгын уусмал, 10мг/мл (сульфат)			+	+	Ж
200	Клопидогрел	шахмал, 75мг				+	Ж
201	Транексамын Хүчил	шахмал, 250мг - 500мг				+	Ж
		тарилгын уусмал, 50мг/мл, 100мг/мл, 5мл				+	
202	Эноксапарины Натри	тарилгын уусмал, 4000 ОУН, 6000 ОУН				+	Ж
203	Ривароксабан	шахмал, 10мг - 20мг				+	Ж
11. ЦУСНЫ БЭЛДМЭЛ, СИЙВЭН ОРЛОХ БЭЛДМЭЛ							
11.1 Сийвэн сэлбэх эм							
204	Амин Хүчлийн Нийлмэл Бэлдмэл	тарилгын шингэн, 250мл - 2500мл			+	+	
205	Тосны Хүчлийн Нийлмэл Бэлдмэл	тарилгын шингэн, 250мл - 2500мл			+	+	
206	Амин Хүчлийн Нийлмэл Бэлдмэл + Тосны Хүчлийн Нийлмэл Бэлдмэл + Эрдэс Бодис	тарилгын шингэн, 250мл - 2500мл			+	+	
11.2 Сийвэнгийн бэлдмэл							
207	Желофундин	тарилгын уусмал, 100мл - 500мл				+	
208	Хүний (Хэвийн) Иммуноглобулин	тарилгын уусмал, 50мг/мл (5% - 16%)			+	+	Ж
209	Альбумин	тарилгын шингэн, 5% - 20%			+	+	Ж
11.3 Цус ба цусан бүтээгдэхүүн							
210	Шинэ Хөлдөөсөн Сийвэн				+	+	
211	Тромбоцитүүд				+	+	
212	Цусны Улаан Эсүүд				+	+	
213	Донорын Цус				+	+	
12. ЗҮРХ, СУДАСНЫ ТОГТОЛЦООНД НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ							

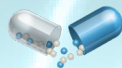
12.1 Зүрхний бах эмчлэх бэлдмэл						
214	Глицерил Тринитрат	шахмал, 500мг	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 1мг/мл-10мл			+	Ж
		цацлага, 0.4мг			+	Ж
215	Изосорбид Мононитрат	шахмал, 5мг - 50мг		+	+	Ж
216	Изосорбид Динитрат	шахмал, 5мг - 50мг		+	+	Ж
217	Верапамил	шахмал, 40мг - 80мг (гидрохлорид)			+	Ж
		тарилгын уусмал, 2.5мг/мл (гидрохлорид)			+	Ж
218	Бисопролол	шахмал, 1.25мг - 10мг			+	Ж
219	Никардипин	тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	Ж
220	Окспренолол	шахмал, 40мг - 80мг			+	Ж
221	Триметазидин	шахмал, 20мг, 35мг			+	Ж
222	Метопролол	тарилгын уусмал, 1мг/мл-5мл			+	Ж
		шахмал, 50-100мг		+	+	Ж
12.2 Зүрхний хэм алдалтын эсрэг эм						
223	Пропранолол	шахмал, 20мг - 40мг		+	+	Ж
224	Амиодарон	шахмал, 100мг - 200мг (гидрохлорид)		+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 50мг (гидрохлорид)			+	Ж
225	Верапамил	шахмал, 40мг - 80мг (гидрохлорид)			+	Ж
		тарилгын уусмал, 2.5мг/мл (гидрохлорид)			+	Ж
226	Лидокаин	тарилгын уусмал, 20мг/мл (гидрохлорид)			+	Ж
227	Эпинефрин (Адреналин)	тарилгын уусмал, 1мг/1мл (гидрохлорид, гидрогений тартрат)		+	+	
228	Прокаинамид	шахмал, 250мг			+	Ж
		тарилгын уусмал, 100мг			+	
229	Метопролол	тарилгын уусмал, 1мг/мл-5мл			+	Ж
		шахмал, 50-100мг		+	+	Ж
12.3 Цусны даралт бууруулах эм						
230	Гидрохлортиазид	шахмал, 25мг	+	+	+	Ж
231	Метилдопа	шахмал, 250мг	+	+	+	Ж
232	Атенолол	шахмал, 50мг	+	+	+	Ж
233	Метопролол	шахмал, 50-100мг		+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 1мг/мл-5мл			+	Ж
234	Карведилол	шахмал, 6.25мг - 25мг			+	Ж
235	Лабеталол	шахмал, 100мг - 400мг			+	Ж
		тарилгын уусмал, 5мг/мл-20мг			+	
236	Амлодипин	шахмал, 5мг - 10мг (малеат, месилат, бесилат)		+	+	Ж
237	Эналаприл	шахмал, 2.5мг - 20мг (малеат)	+	+	+	Ж
238	Рамиприл	шахмал, 1.25мг - 10мг		+	+	Ж
239	Лизиноприл	шахмал, 2.5мг - 20мг			+	Ж
240	Периндоприл	шахмал, 4мг - 8мг			+	Ж

241	Лозартан	шахмал, 12.5мг - 100мг			+	+	Ж	
242	Валсартан	шахмал, 25мг - 160мг			+	+	Ж	
243	Ирбесартан	шахмал, 150мг - 300мг			+	+	Ж	
244	Телмисартан	шахмал, 40 мг, 80мг			+	+	Ж	
245	Натрийн Нитропруссид	тарилгын нунтаг, 50мг			+	+		
246	Урапидил	шахмал, капсул 30мг - 90мг				+	Ж	
		тарилгын уусмал, 5мг/мл				+		
247	Никардипин	тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	+		
248	Пириндоприл+Амлодипин	шахмал, 4мг+10мг, 8мг+5мг, 8мг+10мг, 4мг+5мг			+	+	Ж	
249	Эналаприл +Гидрохлортиазид	шахмал, 10мг+12.5мг, 10мг+25мг, 20мг+12.5 мг			+	+	Ж	
250	Рамиприл+ Гидрохлортиазид	шахмал, 2.5мг+12.5мг, 5 мг+25мг			+	+	Ж	
251	Индапамид+Периндоприл	шахмал, 4мг+1,25мг, 8 мг+2.5мг			+	+	Ж	
252	Лозартан+Гидрохлорид	шахмал, 50 мг+12.5мг, 100 мг+25 мг			+	+	Ж	
253	Валсартан+Гидрохлортиазид	шахмал, 80мг+12.5мг, 160 мг+12.5мг			+	+	Ж	
254	Амлодипин+Лизиноприл	шахмал, 5 мг+10мг, 10 мг+20 мг			+	+	Ж	
255	Лизиноприл + Гидрохлортиазид	шахмал, 10мг + 12.5мг, 20мг + 12.5мг		+	+	+	Ж	
256	Амлодипин + Лозартан	шахмал, капсул 5мг+50мг, 5мг+100мг, 10мг+50мг, 10мг+100мг,		+	+	+	Ж	
257	Амлодипин + Валсартан	шахмал, 5мг + 80мг, 5мг + 160мг, 10мг + 160мг		+	+	+	Ж	
258	Амлодипин + Валсартан + Гидрохлортиазид	шахмал, 5мг + 160мг + 12.5мг, 10мг + 160мг + 12.5мг		+	+	+	Ж	
259	Сакубитрил + Валсартан	24мг+26мг, 49мг+51мг, 97мг+103мг шахмал			+	+	Ж	
260	Периндоприл+ Амлодипин+ Индапамид	4мг+5мг+1,25мг, 4мг+10мг+1,25мг, 8мг+5мг+2,5мг, 8мг+10мг+2,5мг шахмал			+	+	Ж	
261	Метопролол	50-100мг шахмал;		+	+	+	Ж	
		1мг/мл-5мл тарилга			+	+	Ж	
12.4 Зүрх судасны дутмагшилд хэрэглэх эм								
262	Дигоксин	шахмал, 0.25мг			+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 0.025% (10мг/мл)				+	+	
263	Рамиприл	шахмал, 1.25мг - 10мг			+	+	+	Ж
264	Допамин	тарилгын уусмал, 40мг/мл (гидрохлорид)				+	+	
265	Добутамин	тарилгын уусмал, 50мг/мл (гидрохлорид)				+	+	
266	Сакубитрил+Валсартан	24мг+26мг, 49мг+51мг, 97мг+103мг шахмал				+	+	Ж
267	Аденозинтрифосфат (АТФ)	шахмал, 21.96 мг			+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 21,96 мг				+	+	
268	Ивабрадин	шахмал, 5мг, 7.5мг					+	Ж
269	Метопролол	шахмал, 50 мг-100 мг			+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 1мг/мл-5мл				+	+	Ж
12.5 Тромбоцитын агрегацийн эсрэг хэрэглэх эм								

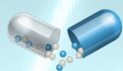
270	Ацетилсалицилын Хүчил	шахмал, 81мг - 100мг	+	+	+	+	ЖГ
271	Алтеплаза	тарилгын нунтаг, 10мг - 50мг				+	
272	Клопидогрел+Аспирин	шахмал,капсул 75 мг+100 мг				+	Ж
12.6 Липид бууруулах бэлдмэл							
273	Аторвастатин	шахмал, 10мг - 40мг			+	+	Ж
274	Розувастатин	шахмал, 5мг - 20мг			+	+	Ж
13. АРСНЫ ӨВЧНИЙГ ЭМЧЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
13.1 Мөөгөнцрийн эсрэг эм (хэсэг газрын)							
275	Бензоины Хүчил + Салицилын Хүчил	тосон түрхлэг, крем, 6% + 3%	+	+	+	+	ЖГ
276	Клотримазол	тосон түрхлэг, крем, 1%		+	+	+	ЖГ
278	Натрийн Тиосульфат	уусмал, 15%		+	+	+	ЖГ
279	Селений Сульфид	хөвмөл, 2%			+	+	ЖГ
280	Тербинафаин	гель, крем, цацлага (спрэй) 1% (гидрохлорид)			+	+	Ж
		шахмал, 250мг			+	+	Ж
13.2 Халдварын эсрэг эм							
281	Калийн Перманганат	гадуур хэрэглэх уусмал, 1:10000	+	+	+	+	ЖГ
282	Метилтионинийн Хлорид (Метилен Хөх)	гадуур хэрэглэх уусмал, 0.5%	+	+	+	+	ЖГ
283	Тетрациклин	тосон түрхлэг, 3%		+	+	+	Ж
284	Мупироцин	тосон түрхлэг, крем 2%			+	+	ЖГ
285	Мөнгөний Сульфадиазин	тосон түрхлэг, крем 10мг/г			+	+	ЖГ
13.3 Үрэвслийн эсрэг ба загатнаа намдаах эм							
286	Флуоцинолоны Ацетонид	тосон түрхлэг, 0.025%	+	+	+	+	Ж
287	Гидрокортизон (Х)	тосон түрхлэг, крем, 0.1% - 1% (бутират, ацетат)		+	+	+	Ж
288	Бетаметазон	тосон түрхлэг, 0.05% - 0.1% (дипропионат)			+	+	ЖГ
289	Хлоргексидин	0.5г+0.2г-125мл, 0.5г+0.2г-300мл уусмал			+	+	ЖГ
290	Секукинумаб	150 мг тарилгын нунтаг				+	Ж
13.4 Арьсны эвэрлэгт нөлөөлөх ба гуужуулах эм							
291	Бензоил Пероксид	гадуур хэрэглэх уусмал, Крем, 5%			+	+	ЖГ
292	Салицилын Хүчил	гадуур хэрэглэх уусмал, 5%			+	+	ЖГ
293	Пододифиллотоксин	гадуур хэрэглэх уусмал, 0.5% - 25%			+	+	Ж
294	Кальципотриол	тосон түрхлэг, 50мкг/г				+	ЖГ
13.5 Хамуу эмчлэх эм							
295	Бензилбензоат	шингэн тосон түрхлэг, 10% - 20%		+	+	+	ЖГ
296	Перметрин	крем, 5%				+	ЖГ
		гадуур хэрэглэх уусмал, 1%				+	ЖГ
13.6 Хэт ягаан туяанаас хамгаалах бэлдмэл							
297	Цайрын исэл	Тосон түрхлэг, 10%	+	+	+	+	ЖГ
14. ОНОШЛОГООНЫ БОДИСУУД							
14.1 Нүдний бэлдмэлүүд							
298	Тропикамид	нүдний дусал, 0.5% - 1%			+	+	

299	Трипан Хөх Нүдний Уусмал (Трупан Blue Ophthalmic Solution)	уусмал, 0.6мг/мл				+	+	
300	Флюросцен	нүдний дусал, 0.5% - 1% (натрийн давс)				+	+	
301	Митомицин	нунтаг, 2мг				+	+	
14.2 Рентген тодруулагч бодис								
302	Амидотризоат	тарилгын уусмал, 140мг иод/мл - 420 иод/мл (натрийн давс, меглуминий давс)				+	+	
303	Барийн Сульфат	нунтаг, усан цийдмэг				+	+	
304	Иогексол	тарилгын уусмал, 140мг иод/мл - 350мг иод/мл					+	
305	Иодиксанол	тарилгын уусмал, 270мг иод/мл - 320мг иод/мл					+	
306	Иопромид	тарилгын уусмал, 240мг иод/мл - 370мг иод/мл					+	
307	Липиодол/Этиодол	тарилгын уусмал, 480мг иод/мл					+	
15. ХАЛДВАРГҮЙЖҮҮЛЭХ БА ҮЖЛИЙН ЭСРЭГ БОДИС								
15.1 Үжлийн эсрэг бэлдмэл								
308	Повидон иод	гадуур хэрэглэх уусмал, 0.5% - 10%	+	+	+	+	+	ЖГ
309	Хлоргексидин	гадуур хэрэглэх уусмал, 5% (диглюконат) (шингэлэх)				+	+	ЖГ
310	Этанол	гадуур хэрэглэх уусмал, 70% (денатурат)				+	+	ЖГ
15.2 Халдваргүйжүүлэх бодис								
311	Устөрөгчийн хэт исэл	гадуур хэрэглэх уусмал, 3%	+	+	+	+	+	ЖГ
312	Хлорт нэгдлүүд	нунтаг, 0.1% - 3% (идэвхтэй хлор бүхий)	+	+	+	+	+	ЖГ
313	Дөрөвдөгч аммонны нэгдлүүд	гадуур хэрэглэх уусмал, 2% - 9%				+	+	ЖГ
314	Глутаральдегид	гадуур хэрэглэх уусмал, 2%				+	+	ЖГ
16. БӨӨР, ШЭЭСНИЙ ЗАМД НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ								
16.1 Шээлгэх эм								
315	Гидрохлортиазид	шахмал, 25мг - 100мг	+	+	+	+	+	Ж
316	Фуросемид	шахмал, 10мг - 40мг	+	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 10мг/мл				+	+	Ж
317	Торасемид	шахмал, 2.5мг - 10мг				+	+	Ж
318	Спиринолактон	шахмал, 25мг - 100мг				+	+	Ж
319	Индапамид	шахмал, 1.5мг - 2.5мг				+	+	Ж
320	Маннитол	тарилгын шингэн, 10% - 20%				+	+	Ж
321	Ацетазоламид	шахмал, 250мг				+	+	Ж
16.2 Бусад								
322	Кето Амин Хүчил (Бөөрний Дутагдалд)	шахмал, 630мг				+	+	Ж
323	Фосфомицин	2 г тарилгын нунтаг, 3 г мөхлөг				+	+	Ж
17. ХОДООД ГЭДЭСНИЙ ЗАМЫН ЭМГЭГҮҮДЭД ХЭРЭГЛЭХ БЭЛДМЭЛ								
17.1 Ходоодны хүчлийг багасгах ба өвчнийг эмчлэх эм								

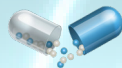
324	Хөнгөнцагааны Гидроксид/ Фосфат + Магнийн Гидроксид/ Карбонат	шахмал (нийлмэл найрлагатай)		+	+	+	ЖГ	
		сироп, (нийлмэл найрлагатай)		+	+	+	ЖГ	
325	Ранитидин	шахмал, 150мг - 300мг (гидрохлорид)		+	+	+	Ж	
		тарилгын уусмал, 25мг/мл (гидрохлорид)			+	+	Ж	
326	Фамотидин	шахмал, капсул, 20мг - 40мг		+	+	+	Ж	
		тарилгын нунтаг, 20мг		+	+	+	Ж	
327	Омепразол	шахмал, капсул, 20мг - 40мг		+	+	+	Ж	
		тарилгын нунтаг, 40мг			+	+	Ж	
328	Эзомепразол	шахмал, капсул, 20мг- 40 мг		+	+	+	Ж	
		тарилгын уусмал, 40 мг			+	+	Ж	
329	Лансопризол	шахмал, капсул, 30мг			+	+	Ж	
330	Пантопризол	шахмал, капсул, 20мг - 40мг			+	+	Ж	
		тарилгын нунтаг, 40мг				+	Ж	
331	Висмутын Субцитрат	шахмал, капсул, 120мг			+	+	ЖГ	
332	Сукралфат	шахмал, капсул, 0.5г - 1г			+	+	Ж	
333	Мизопростол	шахмал, 200мкг			+	+		
334	Итоприд Гидрохлорид	шахмал, 50мг			+	+	Ж	
17.2 Бөөлжилт намдаах эм								
335	Метоклопрамид	шахмал, 10мг (гидрохлорид)		+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 5мг/мл (гидрохлорид)			+	+	+	Ж
336	Домперидон	шахмал, 10мг			+	+	ЖГ	
337	Ондансетрон	шахмал, 4мг - 24мг (гидрохлорид)			+	+	Ж	
		тарилгын уусмал, 2мг/мл (гидрохлорид)			+	+	Ж	
17.3 Үрэвслийн эсрэг эм								
338	Сульфасалазин	шахмал, капсул, 500мг		+	+	+	Ж	
339	Месалазин	лаа, 500-1000 мг				+	Ж	
		шахмал, 500 мг				+	Ж	
340	Гидрокортизон	тарилгын нунтаг, 100мг - 125 мг (натрийн сукцинат)			+	+		
17.4 Агчил тавиулах эм								
341	Дротаверин	шахмал, 40мг (гидрохлорид)		+	+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 20мг/мл (гидрохлорид)			+	+	+	Ж
342	Атропин	тарилгын уусмал, 1мг/мл (сульфат)			+	+		
343	Гиосцин	шахмал, 10мг (бутилбромид, гидробромид)			+	+	ЖГ	
		тарилгын уусмал, 20мг/мл, 400мкг/ мл, 600мкг/мл (бутилбромид, гидробромид)				+	Ж	
17.5 Туулгах эм								
344	Бисакодил	шахмал, 5мг		+	+	+	+	Ж
		лаа, 10мг			+	+	+	ЖГ
345	Лактулоза	сироп, 667мг/мл			+	+	+	ЖГ

17.6 Суулгалт намдаах эм						
346	Олон найрлагат давсны бэлдмэл	нунтаг, (глюкоз + натрийн хлорид + калийн хлорид + трисодиум цитрат/натрийн карбонат), 13.5г/л + 2.6г/л + 1.5г/л + 2.9г/л	+	+	+	ЖГ
347	Лоперамид	шахмал, капсул, 2мг		+	+	Ж
17.7 Элэг цэсний үйл ажиллагаанд нөлөөлөх болон элэг хамгаалах бэлдмэл						
348	Силимарин	шахмал, капсул, 3.5мг - 140мг	+	+	+	ЖГ
349	Урсодооксихолийн Хүчил	шахмал, капсул, 100мг - 400мг		+	+	ЖГ
350	Фосфолипид	шахмал, капсул, 300мг		+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 250мг		+	+	Ж
351	Л-Орнитин - Л - Аспарат	шахмал, капсул, 150мг - 500мг			+	Ж
		мөхлөг, 3г			+	Ж
		тарилгын уусмал, 5г			+	Ж
352	Адеметионин	шахмал, 400мг			+	Ж
		тарилгын нунтаг, 400мг			+	Ж
353	Амин Хүчил (Элэгний Дутмагшилд)	мөхлөг, 3г+4.15 г			+	Ж
354	Гимекромон	шахмал, 200мг			+	Ж
355	Моноаммони Глициризинат + Глицин+DL-Метионин (Глицерон)	шахмал, 25мг+25мг+35мг			+	Ж
356	Моноаммоны Глициризинат+Глицин+Л-Цистейн Гидрохлоридын Гидрат	тарилга, 53мг+400мг+22.29мг			+	Ж
17.8 Ходоод нойр булчирхайн шүүрэлд нөлөөлөх эм						
357	Панкреатин	шахмал, капсул (нийлмэл найрлагатай)	+	+	+	ЖГ
358	Панкреатин + Симетикон	шахмал, (нийлмэл найрлагатай)		+	+	ЖГ
359	Апротинин	тарилгын уусмал, 10000 ОУН - 100000 ОУН		+	+	Ж
17.9 Ходоод гэдэсний замын цус алдалтанд нөлөөлөх бэлдмэл						
360	Октреотид	тарилгын уусмал, 0.05мг/мл - 0.1мг/мл			+	Ж
18. ДААВАР, ДААВРЫН ҮЙЛДЭЛТ БУСАД БЭЛДМЭЛ						
18.1 Бөөрний дайвар булчирхайн даавар, түүний нийлэг эм						
361	Преднизолон	шахмал, 5мг		+	+	Ж
362	Дексаметазон	тарилгы уусмал, 4мг/мл (фосфат)		+	+	Ж
363	Метилпреднизолон	шахмал, 4мг - 16 мг (натрийн сукцинат)			+	Ж
		тарилгын уусмал, 6.31мг - 1000мг (натрийн сукцинат)			+	Ж
18.2 Инсулин ба чихрийн шижин эмчлэх бусад бэлдмэл						
364	Гликлазид	шахмал, 30мг - 80мг		+	+	Ж
365	Глимепирид	шахмал, 1мг - 3мг		+	+	Ж
366	Метформин	шахмал, 500мг - 1000мг (гидрохлорид)		+	+	Ж

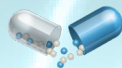
367	Метформин XR	шахмал, 500мг - 1000мг (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
368	Инсулин	тарилгын уусмал, 40 ОУН/мл - 100 ОУН/мл (хэт богино, богино, дундаж, урт хугацааны үйлчлэлтэй холимог 2 шатлалт хүний болон аналог инсулин)		+	+	+	Ж
369	Репаглинид	шахмал, 0.5мг - 2мг				+	Ж
370	Вилдаглиптин	шахмал, 50мг				+	Ж
371	Лираглутид	тарилгын уусмал, 6мл/мл				+	Ж
372	Глюкагон	тарилгын уусмал, 1мг/мл				+	Ж
373	Вилдаглиптин + Метформин	шахмал, 50мг + 850мг, 50мг + 1000мг				+	Ж
374	Дапаглифлозин	шахмал, 10 мг				+	
375	Ранибизумаб	тарилгын уусмал, 10мг/мл				+	
18.3 Бамбай булчирхайн даавар ба түүний эсрэг эм							
376	Иодын Бэлдмэл	шахмал, капсул, 60мг - 200мг (калийн давс)		+	+	+	ЖГ
377	Левотироксин	шахмал, 25мкг - 150мкг (натрийн давс)		+	+	+	Ж
378	Пропилтиоурацил	шахмал, 50мг				+	Ж
379	Соматотропин	тарилгын уусмал, 10ОУН, 10мл-1.5мл				+	Ж
380	Тиамазол	шахмал 5 мг, 10мг				+	
19. ДАРХЛАЛЫН СИСТЕМД НӨЛӨӨЛӨХ ЭМ							
19.1 Оношлогооны бэлдмэл							
381	Туберкулин, Цэвэршүүлсэн протейны уусал	тарилгын уусмал				+	+
19.2 Ийлдэс ба иммуноглобулины бэлдмэл							
382	Татрангийн Эсрэг Ийлдэс	тарилгын уусмал, 500 ОУН				+	+
383	Хүний Иммуноглобулин (Хэвийн)	тарилгын уусмал, 50мг/мл				+	+
384	Галзуугийн Эсрэг Иммуноглобулин	тарилгын уусмал, 150 ОУН/мл				+	+
385	Боомын Эсрэг Иммуноглобулин	тарилгын уусмал				+	+
386	Татрангийн Эсрэг Иммуноглобулин	тарилгын уусмал, 500ОУН				+	+
387	Хиамдалын Ийлдэс (А,В,Е Төрөл)	тарилгын уусмал, 5000 ОУН - 10000 ОУН					+
388	Сахуугийн Ийлдэс	тарилгын уусмал, 10000 ОУН - 20000 ОУН					+
389	Гепатит Б - Ийн Иммуноглобулин	тарилгын уусмал, 100 ОУН - 200 ОУН					+
390	Хачигт Энцефалитын Иммуноглобулин	тарилгын уусмал, 1 мл					+
19.3 Вакцин							
19.3.1 Нийтлэг дархлаажуулалтанд хэрэглэх							
391	Сүрьеэгийн (БЦЖ)	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	

392	Гепатит А	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
393	Гепатит Б - ийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
394	Улаан Бурхан	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
395	Улаан Бурхан - Гахайн Хавдар - Улаануудын	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
396	Сахуу - Хөхүүл Ханиад - Татран - В Гепатит - Хемофилюс Инфлюенза В-Ийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
397	Сахуу - Татрангийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
398	Татрангийн Вакцин	1мл тарилгын уусмал					
399	Халдварт Саагийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
400	Томуугийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
401	Боомын Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
402	Пневмококкын Эсрэг Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
403	Хачигт Энцефалитын Эсрэг Хатааж Хөлдөөсөн Вакцин	тун-0.5мл, 2 тун-1мл				+	
19.3.2 Сонгомол бүлгийн бэлдмэл							
404	Балнадын	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
405	Галзуугийн	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
406	Менингококкийн	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
407	Тарваган Тахлын	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
408	Шар Чичрэгийн Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
409	Хүний Хөхөнцөр Вирусийн Эсрэг Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
19.3.3 Бусад							
410	Стафилококкын анатоксин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
411	Сальмонеллёзын нян залгиур	уух уусмал				+	
412	Балнадын нян залгиур	уух уусмал				+	
413	Цусан суулгын нян залгиур	уух уусмал				+	
19.3.4 Ашигтай микрофлорууд ба эс залгиурууд							
414	Сахаромицес буларди	капсул, хөвмөл бэлтгэх нунтаг 250мг			+	+	ЖГ
415	Ашигтай микрофлорууд	шахмал, капсул, нунтаг (нийлмэл найрлагатай)			+	+	ЖГ
416	Эс залгиурууд	шахмал, капсул, нунтаг (нийлмэл найрлагатай)			+	+	ЖГ
417	Ашигтай микрофлорууд + эс залгиурууд	шахмал, капсул, нунтаг (нийлмэл найрлагатай)			+	+	ЖГ
19.3.5 Дархлал дэмжих бэлдмэл							
418	Тимомодулин	шахмал, 80мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 100мг		+	+	+	Ж
419	Рекомбинант интерлейкин - 2	тарилгын уусмал, 0.25мг - 1мг				+	Ж
420	Циклоферон /меглюмина акридоннацетат/	тарилга 12.5%-2мл, шахмал 250мг				+	Ж
20. БУЛЧИН СУЛРУУЛАХ БА ХОЛИНЭСТЕРАЗИЙН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
421	Атракриум	тарилгын уусмал, 10мг/мл (бесилат)			+	+	

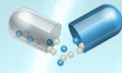
422	Неостигмин	шахмал, 15мг (бромид)			+	+	
		тарилгын уусмал, 0.5мг/мл (метилсульфат)			+	+	
423	Суксаметон	тарилгын усумал, 50 мг/мл (хлорид)			+	+	
424	Баклофен	шахмал, 10 мг, 20 мг			+	+	
425	Рокурониум	тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	+	
426	Толперизон	шахмал, 50мг - 150мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 100мг/мл			+	+	
427	Пиридостигмин Бромид	шахмал 60мг, ретарт 180мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 5мг-1мл			+	+	
21. нүдний өвчинд хэрэглэх бэлдмэл							
21.1 Халдварын эсрэг бэлдмэл							
428	Натрийн Сульфациетамид	нүдний дусал, 20% - 30%	+	+	+	+	Ж
429	Ацикловир	нүдний тосон түрхлэг, 3%			+	+	Ж
430	Тетрациклин	нүдний тосон түрхлэг, 1% (гидрохлорид)			+	+	Ж
431	Гентамицин	нүдний дусал, 0.3% (3мг/мл) (сульфат)			+	+	Ж
432	Хлорамфеникол	нүдний дусал, 0.25% - 1% (2.5мг/мл - 10мг/мл)			+	+	Ж
433	Ципрофлоксацин	нүдний дусал, 0.3% (3мг/мл)			+	+	Ж
434	Офлоксацин	нүдний дусал, 0.3% (3мг/мл)			+	+	Ж
435	Моксифлоксацин	нүдний дусал, 0.5% (5мг/мл)			+	+	Ж
436	Тобрамицин	нүдний дусал, 0.3% (3мг/мл)			+	+	Ж
21.2 Үрэвслийн эсрэг бэлдмэл							
437	Преднизолон	тарилгын уусмал, 0.1% - 1% (5мг/мл - 10мг/мл) (натрийн фосфат)			+	+	Ж
438	Дексаметазон	нүдний дусал, 0.1% (1мг/мл)			+	+	Ж
439	Дексаметазон + Неомицин	уусмал, 4 мл			+	+	Ж
440	Ранибизумаб	тарилгын уусмал, 10мг/мл				+	Ж
441	Триамцинолон	тарилгын уусмал, 40мг/мл, тосон түрхлэг, 1мг -6г,			+	+	ЖГ
		шахмал, 4мг			+	+	Ж
442	Бролицизумаб	уусмал 120мг/мл-0.23мл				+	
21.3 Хэсгийн мэдээгүйжүүлэх бэлдмэл							
443	Тетракаин	нүдний дусаалга, 0.5% (5мг/мл) (гидрохлорид)			+	+	
21.4 Нүдний чинэрээ эмчлэх эм							
444	Пилокарпин	нүдний дусал, 10мг/мл, (гидрохлорид, нитрат)			+	+	Ж
445	Тимолол	нүдний дусал, 0.25% - 0.5% (2.5мг/мл - 5мг/мл) (гидрогений малеат)			+	+	Ж
446	Ацетозоламид	шахмал, 250мг			+	+	Ж
447	Латанопрост	нүдний дусал, 0.005%			+	+	Ж
448	Дорзоламид	нүдний дусал, 2% (20мг/мл) (гидрохлорид)			+	+	Ж
449	Травопрост	нүдний дусал, 0.004% (гидрохлорид)				+	Ж

450	Бринзоламид+ Броминидин	нүдний дусал, 10мг/мл+5мг/мл				+	Ж
451	Бринзоламид+Тимолол	нүдний дусал, 10мг/мл+5мг/мл				+	Ж
21.5 Хүүхэн хараа өргөсгөх							
452	Атропин	нүдний дусал, 0.1% - 1% (сульфат)				+	+
453	Эпинефрин (адреналин)	нүдний дусал, 2% (гидрохлорид)				+	+
454	Фенилэфрин гидрохлорид	уусмал, 0.25%-15мл, 0.125%-15мл				+	+
22. НӨХӨН ҮРЖИХҮЙН ЭРҮҮЛ МЭНД БОЛОН ПЕРИНАТАЛ ҮЕИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНД ХЭРЭГЛЭХ БЭЛДМЭЛҮҮД							
22.1 Эр бэлгийн даавар ба түүнд нөлөөлөх эмүүд							
455	Метилтестостерон	шахмал, 5мг; 10мг				+	+
456	Тестостерон	тарилгын уусмал, 200мг - 250мг (энантат)				+	Ж
22.2 Түрүү булчирхайн эмгэгт хэрэглэх эм							
457	Тамсулозин	шахмал, капсул, 0.4мг (гидрохлорид)				+	+
458	Финастерид	шахмал, капсул, 5мг				+	+
459	Дутастерид	капсул, 0.5мг				+	+
22.3 Жирэмслэлтээс хамгаалах эм бэлдмэл							
22.3.1 Дааврын бэлдмэл							
460	Этинилэстрадиол + Левоноргестрел	шахмал, 0.02мг - 0.04мг + 0.15мг				+	+
461	Этинилэстрадиол + Дроспиренон	шахмал, 20мкг - 30мкг + 3мг				+	+
462	Этинилэстрадиол + Ципротероны Ацетат	шахмал, 20мкг - 30мкг + 2мг				+	+
463	Эстрадиол Валериат + Левоноргестрел	шахмал, 2мг + 15мкг				+	+
464	Медроксипрогестерон	депо-тарилгын уусмал, 50мг/мл - 150мг/мл (ацетат)				+	+
465	Левоноргестрел Чөлөөлөгч Суулгац	суулгац, 75мг нийлбэр левоноргестрел 150мг (2 салаатай)				+	Ж
466	Дезогестерол + Этинилэстрадиол	шахмал, 150мкг + 20мкг, 150мкг + 30мкг				+	+
22.4 Өндгөвчний даавар							
467	Этинилэстрадиол	шахмал, 50мкг				+	+
22.5 Үр тогтолтыг дэмжих бэлдмэл							
468	Кломифен	шахмал, 50мг (цитрат)				+	+
469	Цетрореликс	тарилгын нунтаг, 0.25г - 3г				+	
470	Фоллитропин Альфа	тарилгын нунтаг, 75 ОУН - 300 ОУН				+	
471	Хорионы Гонадотропин Альфа	тарилгын нунтаг, 250мкг, 1500 ОУН - 3000 ОУН				+	
22.6 Шар биеийн даавар							
472	Медроксипрогестерон	депо-тарилгын уусмал, 50мг/мл - 150мг/мл (ацетат)				+	+
473	Улипристал	шахмал, 5мг				+	
22.7 Окситоцин болон умай агшаах бэлдмэлүүд							
474	Окситоцин	тарилгын уусмал, 5 ОУН/мл - 10 ОУН/мл				+	+

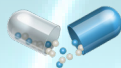
475	Метилэргометрин	тарилгын уусмал, 200мкг (гидрогений малеат)			+	+		
476	Мизопростол***	шахмал, 200мкг			+	+		
477	Мифепристон***	шахмал, 25мг			+	+		
22.8 Окситоцины эсрэг умайн булчин сулруулах бэлдмэлүүд								
478	Сальбутамол	шахмал, капсул, 2мг - 8мг (сульфат)			+	+		Ж
		тарилгын уусмал, 50мкг/мл (сульфат)			+	+		
479	Гексопреналин	тарилгын уусмал, 100мкг			+	+		
480	Дидрогестерон	шахмал, капсул, 10мг				+		Ж
23. ДИАЛИЗД ХЭРЭГЛЭХ БЭЛДМЭЛ								
481	Диализийн Уусмал	хэвлийд сэлбэх уусмал				+		
482	Севеламер	шахмал, 800мг				+		Ж
24. СЭТГЭЦИЙН БОЛОН ЗАН ҮЙЛИЙН ЭМГЭГИЙГ ЭМЧЛЭХ ЭМ								
24.1 Солиорлыг эмчлэх эм								
483	Хлорпромазин	шахмал, капсул, 10мг - 100мг (гидрохлорид)	+	+	+	+		Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл (гидрохлорид)				+	+	Ж
484	Левомепромазин	шахмал, капсул, 25мг	+	+	+	+		Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл				+	+	Ж
485	Галоперидол	шахмал, 1.5мг - 5мг	+	+	+	+		Ж
		тарилгын уусмал, 5мг/мл				+	+	Ж
486	Дроперидол	тарилгын уусмал, 2.5мг/мл				+	+	Ж
487	Рисперидон	шахмал, 0.5мг - 4мг				+	+	Ж
488	Флуфеназин	тарилгын уусмал, 25мг/мл (деконат, энантат)				+	+	Ж
489	Зуклопентиксол	шахмал, капсул, 25мг/мл (деконат, энантат)					+	
		тарилгын уусмал, 2мг - 100мг					+	
490	Клозапин	шахмал, капсул, 25мг - 200мг					+	
491	Перфеназин	шахмал, 2мг - 4мг					+	
492	Кветиапин	шахмал, капсул, 250мг - 300мг					+	Ж
493	Оланзапин	уусдаг шахмал, 5-20мг					+	Ж
24.2 Сэтгэлийн хөдөлгөөнийг эмчлэх бэлдмэл								
24.2.1 Сэтгэл гутралыг эмчлэх эм								
494	Амитриптиллин	шахмал, 10мг - 75мг (гидрохлорид)	+	+	+	+		Ж
495	Сертралин	шахмал, капсул, 50мг - 100мг				+	+	Ж
496	Флуоксетин	шахмал, капсул, 20мг (гидрохлорид)					+	Ж
497	Циталопрам	шахмал, 10мг - 40мг					+	Ж
		тарилгын уусмал, 20мг/мл					+	Ж
498	Миртазапин	шахмал, 15-30мг					+	Ж
499	Пароксетин	шахмал, 20мг					+	
24.2.2 Сэтгэл хөдлөлийн хоёр туйлт эмгэгийг эмчлэх бэлдмэл								
500	Карбамазепин	шахмал, капсул, 100мг - 400мг	+	+	+	+		Ж

501	Литийн карбонат	шахмал, капсул, 100мг - 300мг	+	+	+	+	Ж
502	Вальпроны хүчил (натрийн вальпроат)	шахмал, капсул, 100мг - 500мг		+	+	+	Ж
		мөхлөг, 100мг		+	+	+	Ж
		сироп, 54.64мг/мл		+	+	+	Ж
24.2.3 Тархины цусан хангамж сайжруулах эм							
503	Циннаризин	шахмал, 25мг	+	+	+	+	Ж
504	Пентоксифиллин	шахмал, капсул, 100мг - 400мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 20мг/мл			+	+	
505	Винпоцетин	шахмал, 5мг - 10мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 5мг/мл			+	+	Ж
506	Инозин+никотинамид+рибофлавин+сукцинат (цитофлавин)	тарилгын уусмал, 0.2г+0.1г+0.02г+1г-10мл			+	+	Ж
		шахмал, 0.3г+0.05г+0.025г+0.005г			+	+	Ж
507	Нимодипин	шахмал, 30 мг			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 0,2мг/мл-50мл, 10мг-50мл			+	+	
508	Церебролизин	тарилгын уусмал, 1-10мл			+	+	Ж
24.2.4 Тархины эд, эсийг хамгаалах эм							
509	Пирацетам	шахмал, капсул, 200мг - 800мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 10% - 20%		+	+	+	Ж
510	Цитиколин	шахмал, капсул, 500мг				+	Ж
		тарилгын уусмал, 250мг - 1000мг				+	Ж
511	Метилкобаламин	500 мкг шахмал				+	Ж
512	Инозин+никотинамид+рибофлавин+сукцинат (Цитофлавин)	тарилгын уусмал, 0.2г+0.1г+0.02г+1г-10мл			+	+	Ж
		шахмал, 0.3г+0.05г+0.025г+0.005г			+	+	Ж
24.2.5 Мэдрэлийн эмгэгшилд хэрэглэх эм							
513	Ипидакриний Гидрохлорид	шахмал, 20мг				+	
		тарилгын уусмал, 5мг/мл - 15мг/мл				+	
514	Гастродин	тарилгын уусмал, 200 мг				+	Ж
515	Галантамин	шахмал, 8 мг-16мг			+	+	Ж
516	Метилкобаламин	шахмал, 500мкг				+	Ж
24.3 Сэтгэл түгшилтийг эмчлэх эм							
517	Диазепам	шахмал, 2мг -10 мг	+	+	+	+	СЖ
		тарилгын уусмал, 5мг/мл		+	+	+	СЖ
518	Альпразолам	шахмал, 250мкг - 2мг				+	
519	Мербикар	шахмал, 300мг - 500мг				+	
24.4 Үл ялиг зовлонт байдлыг эмчлэх эм							
520	Комипрамин	шахмал, капсул, 10мг - 75мг (гидрохлорид)				+	
24.5 Сэтгэц идэвхт эмийн бодисын шалтгаант эмгэгийг эмчлэх эм							
521	Налтрексон	шахмал, 50мг (гидрохлорид)			+	+	Ж
		суулгац (гидрохлорид)			+	+	Ж
25. АМЬСГАЛЫН ЭРХТЭНИЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ							
25.1 Гуурсан хоолойн багтраа эмчлэх эм							

522	Аминофиллин	шахмал, 150мг - 350мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 24мг/мл		+	+	+	Ж
523	Сальбутамол	шахмал, капсул, 4мг - 8мг (сульфат)		+	+	+	Ж
		ингаляцийн цацлага, 100мкг (сульфат)		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 50мкг/мл (сульфат)			+	+	Ж
524	Сальбутамол+ Ипратропийн Бромид	утлагад зориулсан хөвмөл, 2.5-3мг/2.5мл+500мкг/2.5мл		+	+	+	Ж
525	Беклометазон	ингаляцийн цацлага, 50мкг - 100мкг (дипропионат)		+	+	+	Ж
526	Беклометазон + Формотерол	ингаляци цацлага 100мкг/тун+6мкг/тун		+	+	+	Ж
527	Будесонид	ингаляцийн цацлага, 100мкг - 400мкг		+	+	+	Ж
528	Ипратропийн Бромид	ингаляцийн цацлага, 20мкг - 500мкг		+	+	+	Ж
529	Сальметерол	ингаляцийн цацлага, 25мкг - 50мкг			+	+	Ж
530	Флутиказон	ингаляцийн цацлага, 25мкг - 500мкг (порпионат)			+	+	Ж
531	Монтелукаст	шахмал, 4мг - 10мг			+	+	Ж
532	Тербуталин Сульфат	шахмал 2.5мг,			+	+	Ж
		сироп 1.5мг/5мл-60мл,			+	+	Ж
		тарилгын уусмал 0.5мг/1мл			+	+	Ж
533	Гликопирроний Бромид	капсул, 50мкг				+	
534	Флутиказон + Сальметерол	ингаляцийн нунтаг, 250мкг + 50мкг, 500мкг + 50мкг				+	
535	Фенотерол + Ипратропийн Бромид	ингаляцийн цацлага, 1.25мг + 500мкг				+	
536	Формотерол Фумарат	цацлага 12мкг				+	
537	Теофиллин Эфедрин	шахмал, 200-350мг				+	Ж
25.2 Ханиалга намдаах эм							
538	Преноксидазин	шахмал, 100мг		+	+	+	Ж
539	Кодейн	шахмал, 15мг - 30мг				+	МЖ
25.3 Цэр ховлох эм							
540	Амброксол	шахмал, 30мг - 60мг (гидрохлорид)			+	+	ЖГ
541	Ацетилцистеин	шахмал, 100мг - 600мг			+	+	ЖГ
		нунтаг, 100мг - 600мг			+	+	ЖГ
542	Фенспирид	шахмал, 80мг				+	
26. ДАВС, УС, ХҮЧИЛ, ШҮЛТИЙН ТЭНЦВЭРТ НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ							
26.1 Уулгаж сэлбэх							
543	Олон найрлагат давсны бэлдмэл	Нунтаг, (глюкоз + натрийн хлорид + калийн хлорид + трисодиум цитрат/натрийн карбонат), 13.5г/л + 2.6г/л + 1.5г/л + 2.9г/л		+	+	+	ЖГ
26.2 Судсанд дуслаар сэлбэх							
544	Глюкоз (декстроз)	тарилгын уусмал, 40%			+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 5% - 20%			+	+	Ж
545	Глюкоз (декстроз) + натрийн хлоридын холимог уусмал	тарилгын шингэн, 5% + 0.9%			+	+	Ж

546	Калийн хлорид	тарилгын шингэн, 7.5%		+	+	+	
547	Натрийн хлорид	тарилгын шингэн, 0.9%		+	+	+	Ж
548	Натрийн бикарбонат	тарилгын шингэн, 4%		+	+	+	Ж
549	Рингерийн уусмал	тарилгын шингэн, 100мл - 1000мл		+	+	+	Ж
550	Рингер лактатийн уусмал	тарилгын шингэн, 100мл - 1000мл		+	+	+	Ж
551	Аскорбины хүчил	шахмал, 50мг		+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 50мг/мл			+	+	Ж
552	Кальцийн глюконат	шахмал, 500мг		+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 100мг/мл			+	+	Ж
553	Ретинол	шахмал, капсул, 10000 ОУН - 200000 ОУН (пальмитат)			+	+	ЖГ
		дуслаар ууж хэрэглэх тосон уусмал, 100000 ОУН/мл (пальмитат)			+	+	ЖГ
554	Эргокальциферол	шахмал, капсул, 50000 ОУН			+	+	Ж
		уух усан уусмал, 200 ОУН/мл - 10000 ОУН/мл			+	+	Ж
555	Холекальциферол	шахмал, капсул 400 ОУН - 1000 ОУН			+	+	ЖГ
		уух усан уусмал, 400 ОУН/мл			+	+	ЖГ
556	Кальцетриол	0.25мкг зөөлөн капсул				+	Ж
28. ЧИХ, ХАМАР, ХООЛОЙН ӨВЧИНД ХЭРЭГЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
557	Мометазон фуруат моногидрат	хамрын цацлага 0.5мг/мл-18мл				+	ЖГ
558	Фенилэфрин гидрохлорид	0.25%-15мл% 0.125%-15мл				+	Ж
559	Ципрофлоксацин + гидрокортизон	чихний дусаалга, 0.2%				+	Ж
560	Ципрофлоксацин	чихний дусаалга, 7 мл				+	Ж
561	Феназон, лидокаин гидрохлорид	чихний дусаалга, 0.64г+0.16г-15 мл				+	ЖГ
29. ҮЕ МӨЧНИЙ ЭМГЭГ НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ							
29.1 Тулай өвчнийг эмчлэх эм							
562	Аллопуринол	шахмал, капсул, 100мг - 300мг				+	Ж
563	Колхицин	шахмал, 0.5-0.6мг				+	Ж
564	Фебуксостат	шахмал, 40-120мг				+	Ж
29.2 Үе мөчний өвчнийг эмчлэх эм							
565	Хлорохин	шахмал, капсул, 100мг - 200мг (фосфат, сульфат)				+	Ж
566	Азатиоприн	шахмал, капсул, 50мг				+	Ж
567	Метотрексат	шахмал, 2.5мг - 10мг (натрийн давс)				+	Ж
568	Сульфасалазин	шахмал, капсул, 500мг				+	Ж
		мөхлөг, нунтаг					+
569	Целекоксиб	шахмал, капсул, 100мг, 200мг				+	Ж

АНХААРУУЛГА, НАС БОЛОН ТУНГИЙН ХЯЗГААРТАЙ ХЭРЭГЛЭХ ЭМҮҮД

Ацетилсалицилийн хүчил	12 наснаас дээш
Атропин	3 сараас дээш
Бензил бензоат	2 наснаас дээш
Бетаметазон (арьсанд зориулсан бэлдмэл)	Нярайд хэрэглэхгүй (гидрокортизоноор орлуулах).
Дилоксанид	25 кг-аас дээш жинтэйд
Ибупрофен	3 сараас дээш (Тарилгын уусмал хэлбэрт хамаарахгүй. Тарилгын уусмалыг нярайн цусан хангамжийн дутагдалд эмчийн хяналтанд хэрэглэнэ)
Ксилометазолин	3 сараас дээш
Лоперамид	4 наснаас дээш
Метоклопрамид	Нярайд хэрэглэхгүй.
Мизопростол	Зөвхөн эмнэлгийн нөхцөлд, эмчийн хяналтанд хэрэглэнэ.
Мифепристон	Зөвхөн эмнэлгийн нөхцөлд, эмчийн хяналтанд хэрэглэнэ.
Ондансетрон	1 сараас дээш
Парацетамол	Үрэвслийн эсрэг эмчилгээнд хэрэглэхгүй.
Пропофол	1 сараас дээш
Ретинол	Жирэмсэн үед хоногт 25000 ОУН тунгаас ихгүй хэрэглэнэ.
Этилийн спирт агуулсан бэлдмэл	2 наснаас дээш
Сульфаметоксазол + Триметоприм	6 сараас дээш
Тетракаин	Нярайд хэрэглэхгүй
Цефазолин	1 сараас дээш
Цефтриаксон	жирэмсний 41 долоо хоног дээш
Ципрофлоксацин	12 наснаас дээш
Флюоксетин	8 наснаас дээш
Эфавиренз	3 наснаас дээш эсвэл 10кг-аас дээш жинтэй
Дарунавир	3 наснаас дээш
Мөнгөний сульфадиазин	2 сараас дээш

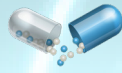
ТАЙЛБАР, ТЭМДЭГЛЭГЭЭ

ЖГ	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн санд жоргүй олгоно.
Ж	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн санд жороор олгоно.
Ж*	Зөвхөн амбулаторийн үйлчлүүлэгчидэд үйлчлэх эмийн санд жороор олгоно.
СЖ	Жороор олгоно (сэтгэцэд нөлөөт эм).
МЖ	Мансууруулах эмийн жороор олгоно.
Шахмал, капсул	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (бүрхүүлтэй, хатуу, зөөлөн, уртасгасан үйлчилгээтэй гэх мэт).
Сироп	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (уусмал, хөвмөл, шингэн гэх мэт).
Тарилгын уусмал	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (коцентрацтай, тосон, хөвмөл гэх мэт).
Тарилгын нунтаг	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (лиофилизат, тарилгын нунтаг уусгагчийн хамт гэх мэт).
Лаа	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (үтрээний, шулуун гэдэсний гэх мэт).

Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны 12 сарын 25 өдрийн
А/625 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

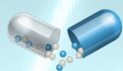
ХҮҮХДИЙН ЗАЙЛШГҮЙ ШААРДЛАГАТАЙ ЭМИЙН II ЖАГСААЛТ

	Эмийн нэр	Тун хэмжээ, хэлбэр	Багийн эмчийн салбар	Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Тусгай мэргэжлийн төв, төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн сан
1. МЭДЭЭГҮЙЖҮҮЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
1.1 ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭГҮЙЖҮҮЛЭХ БЭЛДМЭЛ, ХҮЧИЛТӨРӨГЧ							
1.1.1 Амьсгалаар хэрэглэх бэлдмэл							
1	Хүчилтөрөгч	амьсгалаар хэрэглэх (эмнэлгийн зориулалттай хий)			+	+	
2	Азотын дутуу исэл	амьсгалаар хэрэглэх			+	+	
3	Галотан	амьсгалаар хэрэглэх			+	+	
4	Изофлуран	амьсгалаар хэрэглэх			+	+	
1.1.2 Тарилгаар хэрэглэх бэлдмэл							
5	Кетамин	тарилгын уусмал, 50мг/мл (гидрохлорид)			+	+	
6	Тиопентал	тарилгын нунтаг, 0.5г (натрийн давс)			+	+	
7	Пропофол	тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	+	
1.2 Хэсгийн мэдээгүйдүүлэх бэлдмэл							
8	Лидокайн	хэсэг газарт хэрэглэх, 2% - 4% (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 10мг/мл - 20мг/мл (гидрохлорид), 5% (нугасаар мэдээгүйдүүлэх)			+	+	
		тарилгын уусмал, 2% + эпинефрин, 1:200000 (гидрохлорид)			+	+	
9	Лидокайн + Эпинефрин	шүдний зориулалттай тарилгын уусмал, 2% + эпинефрин 1:80000, 1:100000 (гидрохлорид)			+	+	
10	Бупивикайн	тарилгын уусмал, 5мг/мл (гидрохлорид)			+	+	
		тарилгын уусмал, нугасны мэдээгүйдүүлэлтэд 5мг/мл + 7.5% глюкозтой хольж хэрэглэх (гидрохлорид)			+	+	
1.3 Мэс засал, жижиг мэс ажилбарт хэрэглэх эм							

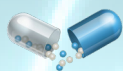
11	Атропин	тарилгын уусмал, 1мг/мл (сульфат)			+	+	
12	Диазепам	тарилгын уусмал, 5мг/мл			+	+	СЖ
13	Мидазолам	тарилгын уусмал, 1мг/мл			+	+	
14	Морфин	тарилгын уусмал, 10 мг/мл (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
2. ӨВДӨЛТ НАМДААХ, ХАЛУУН БУУРУУЛАХ, ҮРЭВСЛИЙН ЭСРЭГ ЭМ							
2.1 Опийн бус бэлдмэл							
15	Ибупрофен	сироп, 100мг/5мл - 200мг/5мл	+	+	+	+	ЖГ
16	Парацетамол	сироп, 120мг/5мл, 250мг/5мл	+	+	+	+	ЖГ
		ууж хэрэглэх дусал, 60мг/0.6мл	+	+	+	+	ЖГ
		лаа, 80мг - 300мг	+	+	+	+	ЖГ
2.2 Опийн бүлгийн бэлдмэл							
17	Морфин	шахмал, 10мг (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
		тарилгын уусмал, 10мг/мл (гидрохлорид, сульфат)			+	+	МЖ
2.3 Зонхилон тохиолдох хам шинжүүдийн хөнгөвчлөх эмчилгээнд хэрэглэх эм							
18	Амитриптиллин	шахмал, 10мг			+	+	Ж
19	Дексаметазон	шахмал, 0.5мг - 2мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 4мг/мл (фосфат)		+	+	+	Ж
20	Диазепам	шахмал, 2мг, 5мг			+	+	СЖ
		тарилгын уусмал, 5мг/мл			+	+	СЖ
21	Гиосцин	шахмал, 10мг (бутилбромид, гидробромид)			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 20мг/мл, (бутилбромид, гидробромид)				+	Ж
22	Лактулоза	сироп, 3.335г/мл, 6.66г/мл		+	+	+	ЖГ
23	Ондансетрон	шахмал, 4мг (гидрохлорид)			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 2мг/мл (гидрохлорид)			+	+	Ж
3. ХАРШЛЫН БА АНАФИЛАКСИЙН ЭСРЭГ ЭМ							
24	Преднизолон	шахмал, 5мг			+	+	Ж
25	Дексаметазон	тарилгын уусмал, 4мг/мл (фосфат)			+	+	
26	Гидрокортизон	тарилгын нунтаг, 100мг (натрийн сукцинат)			+	+	
27	Эпинефрин (Адреналин)	тарилгын уусмал, 1мг /1мл (гидрохлорид, гидрогений тартрат)			+	+	
28	Лоратадин	сироп, 1мг/мл	+	+	+	+	Ж
29	Деслоратадин	шахмал, 5мг			+	+	Ж
4. АНТИДОТУУД БА ХОРДЛОГО ТАЙЛАХ ЭМ							
4.1 Өвөрмөц бус							
30	Идэвхжүүлсэн нүүрс	шахмал, 250мг	+	+	+	+	ЖГ

4.2 Өвөрмөц							
31	Налоксон	тарилгын уусмал, 0.4мг/мл (гидрохлорид)			+	+	
32	Кальцийн глюконат	тарилгын уусмал, 100мг/мл		+	+	+	Ж
33	Атропин	тарилгын уусмал, 1мг/мл (сульфат)		+	+	+	
34	Кальцийн эдетат натри	тарилгын уусмал, 200мг/мл			+	+	
5. УНАЛТ, ТАТАЛТЫН ЭСРЭГ ЭМ							
35	Вальпроны Хүчил (Натрийн Вальпроат)	сироп, 50мг/мл, 54.64мг/мл		+	+	+	
36	Карбамазепин	шахмал, 200мг		+	+	+	Ж
37	Фенобарбитал	шахмал, 5мг		+	+	+	СЖ
38	Диазепам	шахмал, 2мг, 5мг		+	+	+	СЖ
		тарилгын уусмал, 5мг/мл		+	+	+	СЖ
39	Леветирацетам	сироп, 100мг/мл				+	Ж
6. ХАЛДВАРЫН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
6.1 Шимэгч хорхойн эсрэг бэлдмэл							
40	Левамизол	шахмал, 50мг (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
41	Мебендазол	шахмал, капсул, 100мг		+	+	+	Ж
42	Альбендазол	сироп, 200мг/5мл		+	+	+	ЖГ
43	Пирантел	сироп, 125мг/2.5мл (эмбонат, памаот)		+	+	+	ЖГ
6.2 Бактерийн эсрэг бэлдмэл							
6.2.1 Бета лактамын антибиотикууд							
44	Феноксиметилпенициллин	шахмал, капсул, 250мг (калийн давс)	+	+	+	+	Ж
45	Бензилпенициллин	тарилгын нунтаг, 0.5г (натрийн давс, калийн давс)		+	+	+	Ж
46	Бензатин Бензилпенициллин	тарилгын нунтаг, 1.2 сая ОУН		+	+	+	Ж
47	Прокайн Бензилпенициллин	тарилгын нунтаг, 1г (=1 сая ОУН)		+	+	+	Ж
48	Клоксациллин	сироп, 125мл/5мл - 250мг/5мл (натрийн давс)	+	+	+	+	Ж
49	Ампициллин	шахмал, капсул 250мг	+	+	+	+	Ж
		сироп, 125мг/5мл-250мг/5мл	+	+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 500мг (натрийн давс)		+	+	+	Ж
50	Амоксициллин	шахмал, капсул, 250мг тригидрат)	+	+	+	+	Ж
		сироп, 125мг/5мл - 250мг/5мл (тригидрат)	+	+	+	+	Ж

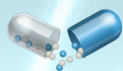
51	Амоксициллин +Клавулоны Хүчил	шахмал, 375мг		+	+	+	Ж
		сироп, 125мг + 31.25мг/5мл - 250мг + 62.5мг/5мл, 400мг + 57мг/5мл		+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 600мг		+	+	+	Ж
52	Цефадроксил	сироп, 125мг/5мл - 250мг/5мл	+	+	+	+	Ж
53	Цефалексин	шахмал, капсул, 250мг	+	+	+	+	Ж
		сироп, 125мг/5мл - 250мг/5мл (усгүй)	+	+	+	+	Ж
54	Цефиксим	сироп, 100мг/5мл			+	+	Ж
55	Цефотаксим	тарилгын нунтаг, 250мг, 500мг (натрийн давс)			+	+	Ж
56	Цефтриаксон	тарилгын нунтаг, 250мг, 500мг (натрийн давс)			+	+	Ж
57	Цефтазидим	тарилгын нунтаг, 500мг (пентагидрат)			+	+	Ж
58	Цефазолин	тарилгын нунтаг, 500мг		+	+	+	Ж
6.2.2 Бусад антибиотикүүд							
59	Сульфаметоксазол + Триметоприм	сироп, 50мг/5мл	+	+	+	+	Ж
60	Нитрофурантоин	шахмал, 50мг	+	+	+	+	Ж
61	Метронидазол	шахмал, 250мг	+	+	+	+	Ж
62	Клиндамицин	шахмал, капсул, 150мг (гидрохлорид)			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 125мг/5мл, 150мг/мл (фосфат)			+	+	
63	Эритромицин	шахмал, 250мг	+	+	+	+	Ж
		сироп, 125мг/5мл, 250 мг/5 мл	+	+	+	+	Ж
64	Мидекамицин	сироп, 175мг/5мл			+	+	Ж
65	Джозамицин	шахмал, капсул 500мг			+	+	Ж
66	Азитромицин	сироп, 100мг/5мл, 200мг/5мл			+	+	Ж
67	Гентамицин	тарилгын уусмал, 10мг/мл (сульфат)		+	+	+	Ж
68	Ципрофлоксацин	шахмал, капсул, 250мг (гидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
69	Ванкомицин	тарилгын нунтаг, 500мг (гидрохлорид)				+	Ж
70	Имипенем + Циластатин	тарилгын нунтаг, 500 мг + 500 мг				+	Ж
71	Меропенем	тарилгын нунтаг, 0.5г				+	Ж
6.2.3 Сүрьеэ эмчлэх эм							
72	Изониазид	шахмал, капсул, 100мг			+	+	
73	Этамбутол	шахмал, капсул, 100мг (гидрохлорид)			+	+	
74	Пиразинамид	сироп, 30мг - 60мг			+	+	
75	Рифампицин	шахмал, капсул, 150мг		+	+	+	
		сироп, 20мг/5мл		+	+	+	

76	Амикацин	тарилгын уусмал, 500мг (сульфат)			+	+			
77	Капреомицин	тарилгын нунтаг, 1г (сульфат)			+	+			
78	Циклосерин	шахмал, капсул, 250мг			+	+			
79	Канамицин	тарилгын нунтаг, 500мг (сульфат)			+	+			
80	Стрептомицин	тарилгын нунтаг, 1г (сульфат)			+	+			
81	Левифлоксацин	шахмал, капсул, 250мг, 500мг			+	+			
		тарилгын шингэн, 5мг/мл			+	+			
82	Линезолид	сироп, 100мг/5мл					+		
6.3 Мөөгөнцрийн эсрэг эм									
83	Нистатин	шахмал, 500000 ОУН	+	+	+	+		Ж	
84	Гризеофульвин	шахмал, капсул, 125мг			+	+	+	Ж	
85	Флуконазол	шахмал, капсул, 50мг - 200 мг			+	+	+	Ж	
		тарилгын шингэн, 2мг/мл			+	+	+	Ж	
6.4 Эгэл биетний эсрэг эм									
6.4.1 Амёбиазийн болон гиадиязийн эсрэг эм									
86	Метронидазол	шахмал, капсул, 250мг			+	+	+	Ж	
		тарилгын шингэн, 500мг/100мл			+	+	+		
6.5 Вирусийн эсрэг бэлдмэл									
6.5.1 Херпес вирусийн эсрэг бэлдмэл									
87	Ацикловир	тосон түрхлэг, крем, 5%	+	+	+	+		ЖГ	
		шахмал, капсул, 200мг				+	+	Ж	
6.5.2 Ретровирусийн эсрэг бэлдмэл									
6.5.2.1 Нуклеозидууд/нуклеотит транскриптаз ферментийг эргэх шинж чанартайгаар дарангуйлагчид									
88	Ламивудин	шахмал, капсул, 100мг			+	+	+	Ж	
6.5.2.2 Нуклеозидын бус транскриптаз ферментийг эргэх шинж чанартайгаар дарангуйлагчид									
89	Эфавиренз	шахмал 600мг					+	Ж	
90	Невирапин	шахмал, 200мг					+	Ж	
6.5.2.3 Нийлмэл найрлагатай эмүүд									
91	Ламивудин + Невирапин + Ставудин	шахмал, 30мг + 50мг + 60мг					+	Ж	
92	Ламивудин + Невирапин + Зидовудин	шахмал, 150мг + 200мг + 300мг					+	Ж	
93	Ламивудин + Зидовудин	шахмал, 150мг + 300мг					+	Ж	
6.5.3 Вирусийн эсрэг бусад бэлдмэл									
94	Осельтамивир	шахмал, капсул 30мг - 75мг (фосфат)					+	+	Ж
95	Рибавирин	шахмал, капсул, 200мг					+	+	Ж
96	Хүний Цэвэршүүлсэн Гамма Интерфероны Эсрэг Бие	шахмал, 0.003г, 0.006г	+	+	+	+			ЖГ
		дусал, 25мл	+	+	+	+			ЖГ
97	Кагоцел (Интерфероны Индуктор)	шахмал, 12мг					+		ЖГ
98	Инозин Пранобекс	сироп, 100мг/5мл, 250мг/5 мл					+		Ж

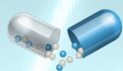
6.5.4 Гепатитийн эсрэг эм							
6.5.4.1 Гепатит Б-ийн эмчилгээнд хэрэглэх эм							
99	Энтекавир	шахмал, 0.5мг				+	Ж
7. МИГРЕНЬ ЭМЧЛЭХ ЭМ							
7.1 Цочмог өвдөлт намдаах эм							
100	Парацетамол	сироп, 120мг/5мл, 250мг/5мл	+	+	+	+	ЖГ
		лаа, 80мг - 300 мг	+	+	+	+	ЖГ
101	Ибупрофен	сироп, 100мг/5мл	+	+	+	+	ЖГ
7.2 Урьдчилан сэргийлэх							
102	Пропранолол	шахмал, 20мг - 40мг		+	+	+	Ж
8. ХАВДРЫН ЭСРЭГ, ДАРХЛАЛ ДАРАНГУЙЛАХ, ХӨНГӨВЧЛӨХ ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ЭМ							
8.1 Дархлал дарангуйлах эм							
103	Азатиопирин	шахмал, капсул, 50мг			+	+	Ж
104	Циклоспорин	шахмал, капсул, 25мг			+	+	Ж
8.2 Хорт хавдрын эсрэг эм							
105	Винкристин	тарилгын нунтаг, 1мг (сульфат)			+	+	Ж*
106	Метотрексат	шахмал, 2.5мг (натрийн давс)			+	+	Ж*
		тарилгын уусмал, 25мг/мл (натрийн давс)			+	+	Ж*
107	Месна	тарилгын уусмал, 100мг/мл			+	+	
108	Циклофосфамид	тарилгын нунтаг, 200мг			+	+	Ж*
109	Цитарабин	тарилга (уусмал, нунтаг) 100мг				+	Ж*
110	Доксорубицин	тарилга (уусмал, нунтаг) 10мг			+	+	Ж*
111	Дактиномицин	тарилгын нунтаг, 0.5мг			+	+	Ж*
112	Цисплатин	тарилгын уусмал, 1мг/мл			+	+	Ж*
113	Карбоплатин	тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	+	Ж*
114	Паклитаксил	тарилгын уусмал, 6мг/мл			+	+	Ж*
8.3 Даавар, түүний эсрэг бэлдмэл							
115	Преднизолон	шахмал, 5мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл		+	+	+	Ж
116	Метилпреднизолон	шахмал, 4мг (натрийн сукцинат)		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 125мг - 250мг (натрийн сукцинат)		+	+	+	Ж
117	Дексаметазон	тарилгын уусмал, 4мг/1мл (фосфат)		+	+	+	Ж
118	Гидрокортизон	тарилгын уусмал, 125мг (натрийн сукцинат)			+	+	Ж
9.1 ЦУС ТӨЛЖҮҮЛЭХ ЭМ							
119	Төмрийн Давс	сироп, 25мг (сульфат)	+	+	+	+	ЖГ
120	Фолийн Хүчил	шахмал, 1мг - 5 мг	+	+	+	+	ЖГ
121	Цианокобаламин	тарилгын уусмал, 500мкг		+	+	+	Ж
122	Төмрийн Давс + Фолийн Хүчил + Цианокобаламин	шахмал, капсул, 162мг + 0.75мг + 7.5мкг		+	+	+	ЖГ

9.2 Цус бүлэгнэлтэнд нөлөөлөх эм							
123	Гепарин	тарилгын уусмал, 1000 ОУН/мл - 5000 ОУН/мл (натрийн давс)		+	+	+	Ж
124	Фитоменадион	шахмал, 10мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 1мг/мл - 10мг/мл		+	+	+	Ж
125	Варфарин	шахмал, 1мг - 5мг (натрийн давс)			+	+	Ж
126	Протамин	тарилгын уусмал, 10мг/мл (сульфат)			+	+	Ж
10. ЦУСНЫ БЭЛДМЭЛ, СИЙВЭН ОРЛОХ ЭМ							
10.1 Цус ба цусан бүтээгдэхүүн							
127	Шинэ хөлдөөсөн сийвэн				+	+	
128	Тромбоцитүүд				+	+	
129	Цусны улаан эсүүд				+	+	
130	Донорын цус				+	+	
10.2 Сийвэнгийн уламжлалын эм							
ДЭМБ-ын шаардлага хангах хүний цусны сийвэнгийн гаралтай бүх бүтээгдэхүүн хамаарна.							
10.3 Сийвэн орлодох эм							
131	Декстран 70	тарилгын шингэн, 6% (12г - 24г)		+	+	+	Ж
10.4 Сийвэнгийн бэлдмэл							
132	Хүний Иммуноглобулин (хэвийн)	тарилгын уусмал, 50мг/мл (5% - 16%)			+	+	Ж
133	Альбумин (уурагт бэлдмэл)	тарилгын шингэн, 5% - 20%			+	+	Ж
11. ЗҮРХ СУДАСНЫ ЭМ							
11.1 Цусны даралт бууруулах эм							
134	Эналаприл	шахмал, 2.5мг - 5мг (малеат)	+	+	+	+	Ж
11.2 Зүрх судасны дутмагшилд хэрэглэх эм							
135	Дигоксин	шахмал, 0.25мг		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 0.025% (10мг/мл)			+	+	
136	Допамин	тарилгын уусмал, 40мг/мл (гидрохлорид)			+	+	
137	Фуросемид	шахмал, 10мг - 40мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 10мг/мл		+	+	+	Ж
12. АРСНЫ ӨВЧНИЙГ ЭМЧЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
12.1 Мөөгөнцрийн эсрэг эм (хэсэг газрын)							
138	Тербинафаин	гель, крем, цацлага (спрэй) 1% (гидрохлорид)			+	+	Ж
139	Миконазол	крем, 20мг/г			+	+	Ж
12.2 Халдварын эсрэг эм							
140	Калийн Перманганат	гадуур хэрэглэх уусмал, 1:10000	+	+	+	+	ЖГ

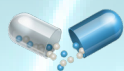
141	Мөнгөний Сульфадиазин	тосон түрхлэг, крем 10мг/г			+	+	ЖГ
12.3 Үрэвслийн эсрэг ба загатнаа намдаах эм							
142	Гидрокортизон	тосон түрхлэг, крем, 0.1% - 1% (бутират, ацетат)			+	+	Ж
143	Бетаметазон	тосон түрхлэг, 0.05% - 0.1% (дипропионат)			+	+	Ж
12.4 Арьсны эвэрлэгт нөлөөлөх ба гуужуулах эм							
144	Бензоил Пероксид	гадуур хэрэглэх уусмал, крем, 5%			+	+	ЖГ
145	Салицилийн Хүчил	гадуур хэрэглэх уусмал, 5%			+	+	ЖГ
146	Уреа	тосон түрхлэг, крем, 5% - 10%				+	ЖГ
12.5 Хамуу эмчлэх бэлдмэл							
147	Бензилбензоат	шингэн тосон түрхлэг, 10% - 20%			+	+	ЖГ
13. ОНОШИЛГООНЫ БОДИСУУД							
148	Тропикамид	нүдний дусаалга, 0.5% - 1%			+	+	
13.2 Рентген тодруулагч бодис							
149	Иопромид	тарилгын уусмал, 240мг иод/мл - 370мг иод/мл				+	Ж
14. ХАЛДВАРГҮЙЖҮҮЛЭХ БА ҮЖЛИЙН ЭСРЭГ БОДИС							
14.1 Үжлийн эсрэг бэлдмэл							
150	Поливидон Иод	гадуур хэрэглэх уусмал, 0.5% - 10%	+	+	+	+	ЖГ
151	Хлоргексидин	гадуур хэрэглэх уусмал, 5% (диглюконат) (шингэлэх)			+	+	
152	Этанол	гадуур хэрэглэх уусмал, 70% (денатурат)			+	+	ЖГ
14.2 Халдваргүйжүүлэх бодис							
153	Хлороксиленол	гадуур хэрэглэх уусмал, 4.8%			+	+	+
154	Глутарал	гадуур хэрэглэх уусмал, 2%			+	+	+
15. БӨӨР, ШЭЭСНИЙ ЗАМД НӨЛӨӨЛӨХ ЭМ							
15.1 Шээлгэх эм							
155	Гидрохлортиазид	шахмал, 25мг	+	+	+	+	Ж
156	Фуросемид	шахмал, 10мг - 40мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 10мг/мл			+	+	Ж
157	Спиринолактон	шахмал, 25мг			+	+	Ж
158	Маннитол	тарилгын шингэн, 10% - 20%			+	+	Ж
15.2 Бусад							
16. ХОДООД, ГЭДЭСНИЙ ЗАМЫН ӨВЧНИЙГ ЭМЧЛЭХ ЭМ							
16.1 Нойр булчирхайн ферментүүд							
159	Панкреатин	шахмал, капсул (нийлмэл найрлагатай)	+	+	+	+	ЖГ
16.2 Ходоодны хүчлийг багасгах ба шархлаа эмчлэх							

160	Ранитидин	шахмал, 150мг (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл (гидрохлорид)			+	+	Ж
161	Омепразол	шахмал, капсул, 20мг - 40мг		+	+	+	Ж
		тарилгын нунтаг, 40мг			+	+	Ж
16.3 Бөөлжилт намдаах эм							
162	Метоклопрамид	шахмал, 10мг (гидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 5мг/мл (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
163	Ондансетрон	шахмал, 4мг (гидрохлорид)			+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 2мг/мл (гидрохлорид)			+	+	Ж
16.4 Туулгах эм							
164	Лактулоза	сироп, 3.335г/мл, 6.66г/мл		+	+	+	ЖГ
16.5 Ууж хэрэглэх давс							
165	Олон найрлагат давсны бэлдмэл	нунтаг, (глюкоз + натрийн хлорид + калийн хлорид + трисодиум цитрат/ натрийн карбонат), 13.5г/л + 2.6г/л + 1.5г/л + 2.9г/л	+	+	+	+	ЖГ
16.6 Бусад бэлдмэл							
166	Цайрын сульфат	сироп, 55мг/5мл			+	+	ЖГ
167	Нифуроксазид	хөвмөл, 220мл/5мл - 250мл/5мл	+	+	+	+	Ж
		шахмал, 100мг, 200мг	+	+	+	+	Ж
16.7 Ходоод, нойр булчирхайн шүүрэлд нөлөөлөх эм							
168	панкреатин	шахмал, капсул (нийлмэл найрлагатай)	+	+	+	+	ЖГ
16.8 Ходоод гэдэсний замын цус алдалтанд нөлөөлөх бэлдмэл							
169	Октреотид	тарилгын уусмал, 0.05мг/мл - 0.1мг/мл				+	
17. ДААВАР, ДААВРЫН ҮЙЛДЭЛТ БУСАД БЭЛДМЭЛ							
17.1 Бөөрний дайвар булчирхайн даавар, түүний нийлэг эм							
170	Гидрокортизон	шахмал, 10мг		+	+	+	Ж
17.2 Инсулин ба чихрийн шижин эмчлэх бусад бэлдмэл							
171	Метформин	шахмал, 500мг (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
172	Инсулин	тарилгын уусмал, 40 ОУН/мл - 100 ОУН/мл (хэт богино, богино, дундаж, урт хугацааны үйлчлэлтэй холимог 2 шатлалт хүний болон аналог инсулин)		+	+	+	Ж
173	Глюкагон	тарилгын уусмал, 1мг/мл				+	Ж
17.3 Бамбай булчирхайн даавар ба түүний эсрэг эм							
174	Иодын бэлдмэл	шахмал, капсул, 60мг - 200мг (калийн давс)		+	+	+	ЖГ

175	Левотироксин	шахмал, 25мкг - 50мкг (натрийн давс)		+	+	+	Ж
176	Пропилтиоурацил	шахмал, 50мг			+	+	Ж
18. ДАРХЛАЛЫН СИСТЕМД НӨЛӨӨЛӨХ БЭЛДМЭЛ							
18.1 Вакцин							
18.1.1 Нийтлэг дархлаажуулалтанд хэрэглэх							
177	Сүрьеэгийн (БЦЖ)	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
178	Гепатит Б	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
179	Улаан бурхан	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
180	Улаануудын	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
181	Улаан бурхан - гахайн хавдар - улаануудын	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
182	Сахуу - хөхүүл ханиад -татран - гепатит Б - хемофилюс инфлюэнза В-ийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
183	Сахуу - татрангийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
184	Халдварт саагийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
185	Томуугийн	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
186	Боомын вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
187	Пневмококкын эсрэг вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
18.1.2 Сонгомол бүлгийн бэлдмэл							
188	Балнадын	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
189	Галзуугийн	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
190	Менингококкийн	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
191	Тарваган Тахлын	тарилга (уусмал, тарилга)			+	+	
192	Шар Чичрэгийн Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
193	Хүний Хөхөнцөр Вирусийн Эсрэг Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
194	Гепатит А - Ийн Эсрэг Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
195	Улиралын Томуугийн Вакцин	тарилга (уусмал, тарилга)		+	+	+	
18.1.3 Бусад							
196	Стафилакоккын Анатоксин	тарилга (уусмал, тарилга)				+	
197	Сальмонеллэзын Нян Залгиур	уух уусмал				+	
198	Балнадын Нян Залгиур	уух уусмал				+	
199	Цусан Суулгын Нян Залгиур	уух уусмал				+	
18.1.4 Ашигтай микрофлорууд ба эс залгиурууд							
200	Ашигтай Микрофлорууд	шахмал, капсул, нунтаг (нийлмэл найрлагатай)			+	+	ЖГ
201	Эс Залгиурууд	шахмал, капсул, нунтаг (нийлмэл найрлагатай)			+	+	ЖГ

202	Ашигтай Микрофлорууд + Эс Залгиурууд	шахмал, капсул, нунтаг (нийлмэл найрлагатай)			+	+	ЖГ
19. БУЛЧИН СУЛРУУЛАХ БА ХОЛИНЭСТЕРАЗЫН ЭСРЭГ БЭЛДМЭЛ							
203	Суксаметон	тарилгын уусмал, 50 мг/мл (хлорид)			+	+	
204	Векурони	тарилгын уусмал, 4мг, 10мг (хлорид)			+	+	
20. НҮДНИЙ ӨВЧИНД ХЭРЭГЛЭХ БЭЛДМЭЛ							
20.1 Халдварын эсрэг бэлдмэл							
205	Ацикловир	нүдний тосон түрхлэг, 3%		+	+	+	Ж
206	Тетрациклин	нүдний тосон түрхлэг, 1% (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
207	Гентамицин	нүдний дусал, 0.3% (3мг/мл) (сульфат)		+	+	+	Ж
208	Офлоксацин	нүдний дусал, 0.3% (3мг/мл)			+	+	Ж
20.2 Үрэвслийн эсрэг бэлдмэл							
209	Преднизолон	нүдний дусал, 0.5% (5мг/мл) (натрийн фосфат)		+	+	+	Ж
20.3 Хэсгийн мэдээгүйжүүлэх бэлдмэл							
210	Тетракаин	нүдний дусаалга, 0.5% (гидро хлорид)			+	+	
20.4 Хүүхэн хараа өргөсгөх эм							
211	Атропин	нүдний дусаалга, 0.1% - 1% (сульфат)			+	+	
212	Эпинефрин (Адреналин)	нүдний дусаалга, 2% (гидрохлорид)			+	+	
21. ХЭВЛИЙН ДИАЛИЗИЙН УУСМАЛ							
213	Диализийн Уусмал	хэвлийд сэлбэх уусмал				+	
22. СЭТГЭЦИЙН БОЛОН ЗАН ҮЙЛИЙН ЭМГЭГИЙГ ЭМЧЛЭХ ЭМ							
22.1 Солиорлыг эмчлэх эм							
214	Хлорпромазин	шахмал, капсул, 10мг - 100мг (гидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 25мг/мл (гидрохлорид)			+	+	Ж
215	Галоперидол	шахмал, 1.5мг	+	+	+	+	Ж
		тарилгын уусмал, 5мг/мл			+	+	Ж
		тарилгын тосон уусмал, 5мг/мл (деконат)			+	+	
22.2 СЭТГЭЛИЙН ХЕДӨЛГӨӨНИЙГ ЭМЧЛЭХ ЭМ							
22.2.1 Сэтгэл гутралыг эмчлэх эм							
216	Амитриптиллин	шахмал, 10мг, 25мг (гидрохлорид)	+	+	+	+	Ж
217	Флуоксетин	шахмал, капсул, 20мг (гидрохлорид)				+	Ж
22.2.2 Тархины эд, эсийг хамгаалах эм							
218	Тенотен (цэвэршүүлсэн тархины өвөрмөц уураг	шахмал, 0.003г				+	ЖГ

23. АМЬСГАЛЫН ЗАМЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД НӨЛӨӨЛӨХ ЭМ

23.1 Гуурсан хоолойн багтраа эмчлэх эм

219	Сальбутамол	шахмал, капсул, 2мг (сульфат)		+	+	+	Ж
		сироп, 2мг/5мл (сульфат)		+	+	+	Ж
		ингаляцийн цацлага, 2.5мг/2.5мл, 100мкг (сульфат)		+	+	+	Ж
220	Будесонид	уусмал (утлагаар хэрэглэх), 0.5мг		+	+	+	Ж

23.2 Ханиалга намдаах эм

23.3 Цэр ховхлох эм

221	Амброксол	сироп, 15мг/5мл - 30мг/5мл (гидрохлорид)		+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал (утлагаар хэрэглэх) 15мг/2мл			+	+	ЖГ
222	Ацетилцистейн	шахмал, 100мг, 200мг		+	+	+	ЖГ
		нунтаг, 100мг, 200мг		+	+	+	ЖГ

24. ДАВС, УС, ХҮЧИЛ, ШҮЛТИЙН ТЭНЦВЭРТ НӨЛӨӨЛӨХ ЭМ

24.1 Уулгаж сэлбэх

223	Олон найрлагат давсны бэлдмэл	нунтаг, (глюкоз + натрийн хлорид + калийн хлорид + трисодиум цитрат/ натрийн карбонат), 13.5г/л + 2.6г/л + 1.5г/л + 2.9г/л	+	+	+	+	ЖГ
-----	-------------------------------	--	---	---	---	---	----

24.2 Судсаар сэлбэх

224	Глюкоз (декстроз)	тарилгын уусмал, 40%		+	+	+	Ж
		тарилгын шингэн, 5% - 20%		+	+	+	Ж
225	Глюкоз (декстроз) + Натрийн хлоридын холимог уусмал	тарилгын шингэн, 5% + 0.9%		+	+	+	Ж
226	Калийн хлорид	тарилгын шингэн, 7.5%		+	+	+	
227	Натрийн хлорид	тарилгын шингэн, 0.9%		+	+	+	Ж
228	Натрийн бикарбонат	тарилгын шингэн, 4%		+	+	+	Ж
229	Рингерийн уусмал	тарилгын шингэн, 100мл - 1000мл		+	+	+	Ж
230	Рингер лактатийн уусмал	тарилгын шингэн, 50мл - 500мл		+	+	+	Ж

24.3 Бусад

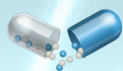
231	Тарилгын ус	тарилгын уусмал		+	+	+	ЖГ
-----	-------------	-----------------	--	---	---	---	----

25. АМИНДЭМ, ЭРДЭС БОДИС

25.1 Дан найрлагатай

232	Аскорбины хүчил	шахмал, 50мг	+	+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 50мг/мл		+	+	+	Ж
233	Кальцийн глюконат	шахмал, 500мг	+	+	+	+	ЖГ
		тарилгын уусмал, 100мг/мл		+	+	+	Ж
234	Иодын бэлдмэл	шахмал, капсул, 60мг - 200мг (калийн давс)		+	+	+	ЖГ

235	Пиридоксин	шахмал, 20мг (гидрохлорид)		+	+	+	Ж
236	Ретинол	шахмал, капсул, 10000 ОУН - 200000 ОУН (пальмитат)		+	+	+	ЖГ
		дуслаар ууж хэрэглэх тосон уусмал, 100000 ОУН/мл (пальмитат)		+	+	+	ЖГ
237	Эргокальциферол	шахмал, капсул, 50000 ОУН		+	+	+	Ж
		уух усан уусмал, 200 ОУН/мл - 10000 ОУН/мл		+	+	+	Ж
238	Холекальциферол	шахмал, капсул 400 ОУН - 1000 ОУН		+	+	+	ЖГ
		уух усан уусмал, 400 ОУН/мл		+	+	+	ЖГ
26. ХҮҮХДИЙН ЧИХ, ХАМАР, ХООЛОЙН ЭМҮҮД							
239	Будесонид	уусмал (утлагаар хэрэглэх), 0.5мг		+	+	+	Ж
240	Ципрофлоксацин	гадуур дуслаар хэрэглэх уусмал, 0.3% (гидрохлорид)			+	+	Ж
241	Амброксол	тарилгын уусмал (утлагаар хэрэглэх) 15мг/2мл			+	+	Ж
242	Биклотимол	цацлага, 2.5%				+	ЖГ
27. НЯРАЙН АСАРГААНД ХЭРЭГЛЭХ ӨВӨРМӨЦ ЭМҮҮД							
27.1 Нярайд хэрэглэх эм							
243	Хлоргексидин	гадуур хэрэглэх уусмал эсвэл гель, 7.1% (диглюконат)-ыг 4% хүртэл сулруулах (хүй цэвэрлэх)			+	+	
244	Каффеин	тарилгын уусмал, 20мг/мл (цитрат)				+	
245	Ибупрофен	тарилгын уусмал, 5мг/мл				+	
246	Простогландин Е	тарилгын уусмал, 0.5мг/мл (простогландин Е1), 1мг/мл (простогландин Е2),				+	
247	Сурфактант	хөвмөл, 80мг/мл (мөгөөрсөн хоолойд цацаж хэрэглэнэ)				+	
		тарилга (хөвмөл), 120мг				+	
27.2 Нярайн эхэд хэрэглэх эм							
248	Дексаметазон	Тарилгын уусмал, 4мг/1мл (фосфат)				+	+
28. ҮЕ МӨЧНИЙ ЭМГЭГИЙН ЭМЧИЛГЭЭНД ХЭРЭГЛЭХ ЭМҮҮД							
28.1 Үе мөчний өвчнийг эмчлэх эм							
249	Метотрексат	шахмал, 2.5мг (натрийн давс)			+	+	Ж
28.2 Ювениль үе мөчний эмгэгт хэрэглэх эм							
250	Ацетилсалицилийн хүчил	шахмал, 100мг - 500мг			+	+	ЖГ
28.3 Тулай өвчнийг эмчлэх эм							
251	Аллопуринол	шахмал, капсул, 100мг			+	+	Ж

АНХААРУУЛГА, НАС БОЛОН ТУНГИЙН ХЯЗГААРТАЙ ХЭРЭГЛЭХ ЭМҮҮД

Ацетилсалицилийн хүчил	12 наснаас дээш
Атропин	3 сараас дээш
Бензил бензоат	2 наснаас дээш
Бетаметазон (арьсанд зориулсан бэлдмэл)	Нярайд хэрэглэхгүй (гидрокортизоноор орлуулах).
Дилоксанид	25 кг-аас дээш жинтэйд
Ибупрофен	3 сараас дээш (Тарилгын уусмал хэлбэрт хамаарахгүй. Тарилгын уусмалыг нярайн цусан хангамжийн дутагдалд эмчийн хяналтанд хэрэглэнэ)
Ксилометазолин	3 сараас дээш
Лоперамид	4 наснаас дээш
Метоклопрамид	Нярайд хэрэглэхгүй.
Мизопростол	Зөвхөн эмнэлгийн нөхцөлд, эмчийн хяналтанд хэрэглэнэ.
Мифепристон	Зөвхөн эмнэлгийн нөхцөлд, эмчийн хяналтанд хэрэглэнэ.
Ондансетрон	1 сараас дээш
Парацетамол	Үрэвслийн эсрэг эмчилгээнд хэрэглэхгүй.
Пропофол	1 сараас дээш
Ретинол	Жирэмсэн үед хоногт 25000 ОУН тунгаас ихгүй хэрэглэнэ.
Этилийн спирт агуулсан бэлдмэл	2 наснаас дээш
Сульфаметоксазол + Триметоприм	6 сараас дээш
Тетракаин	Нярайд хэрэглэхгүй
Цефазолин	1 сараас дээш
Цефтриаксон	жирэмсний 41 долоо хоног дээш
Ципрофлоксацин	12 наснаас дээш
Флюоксетин	8 наснаас дээш
Эфавиренз	3 наснаас дээш эсвэл 10кг-аас дээш жинтэй
Дарунавир	3 наснаас дээш
Мөнгөний сульфадиазин	2 сараас дээш

ТАЙЛБАР, ТЭМДЭГЛЭГЭЭ

ЖГ	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн санд жоргүй олгоно.
Ж	Нийтийн үйлчилгээтэй эмийн санд жороор олгоно.
Ж*	Зөвхөн амбулаторийн үйлчлүүлэгчидэд үйлчлэх эмийн санд жороор олгоно.
СЖ	Жороор олгоно (сэтгэцэд нөлөөт эм).
МЖ	Мансууруулах эмийн жороор олгоно.
Шахмал, капсул	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (бүрхүүлтэй, хатуу, зөөлөн, уртасгасан үйлчилгээтэй гэх мэт).
Сироп	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (уусмал, хөвмөл, шингэн гэх мэт).
Тарилгын уусмал	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (коцентрацтай, тосон, хөвмөл гэх мэт).
Тарилгын нунтаг	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (лиофилизат, тарилгын нунтаг уусгагчийн хамт гэх мэт).
Лаа	Бүх хэлбэрүүд хамаарна (үтрээний, шулуун гэдэсний гэх мэт).

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

- Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2015, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв 2016, УБ
- Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2016, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв 2017, УБ
- Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2017, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв 2018, УБ
- Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2018, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв 2019, УБ
- Эм зүйн салбарын үзүүлэлт 2020, ЭЭХХЗГ 2021, УБ
- Эрүүл мэндийн яам, ЭЭХҮХ-ийн тайлан, 2019
- ЭМХТ, ЭЭТТА-ны тайлан, 2019
- Эрүүл мэндийн яам, ЭЭХҮХ-ийн тайлан, 2020
- Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭЭТТА-ны тайлан, 2020
- МХЕГ-ын Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн Эм, биобэлдмэлийн хяналтын лаборатори 2020
- ЭЭХХЗГ-ийн Эм, биобэлдмэлийн хяналтын лаборатори 2021